

Tilinpäätös 2018

Hyväksytty:
Kunnanvaltuusto 10.6.2019 § 22

1	TOIMINTAKERTOMUS.....	3
1.1	Kunnanjohtajan katsaus.....	3
1.2	Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset.....	5
1.3	Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys.....	6
1.4	Kunnan toiminnan ja talouden kehitys.....	8
1.5	Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä.....	11
1.6	Kunnan henkilöstö.....	12
1.7	Väestön hyvinvointi ja terveys.....	13
2	TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS.....	14
2.1	Tilikauden tuloksen muodostuminen.....	14
2.2	Toiminnan rahoitus.....	15
2.3	Rahoitusasema ja sen muutokset.....	17
2.4	Kokonaistulot ja -menot.....	19
3	KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS.....	20
3.1	Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä.....	20
3.2	Konsernin toiminnan ohjaus.....	21
3.3	Olelliset konsernia koskevat tapahtumat.....	22
3.4	Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä.....	26
3.5	Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä.....	26
3.6	Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut.....	27
4	TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY JA TALOUSSTRATEGIAN TOTEUTUMINEN.....	30
5	TALOUSARVION TOTEUTUMINEN.....	32
5.1	Kunnanhallitus.....	32
5.2	Tarkastuslautakunta.....	41
5.3	Sivistyslautakunta.....	42
5.4	Tekninen lautakunta.....	69
5.5	Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta.....	87
5.6	Tuloslaskelmaosan toteutuminen.....	89
5.7	Investointien toteutuminen.....	92
5.8	Rahoitusosan toteutuminen.....	97
6	TILINPÄÄTÖSLASKELMAT.....	98
6.1	Tuloslaskelma.....	98
6.2	Rahoituslaskelma.....	99
6.3	Tase.....	100
6.4	Konsernilaskelmat.....	101

7	TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	104
7.1	Kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	104
7.2	Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot.....	105
7.3	Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot.....	106
7.4	Tasetta koskevat liitetiedot.....	109
7.5	Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot	114
7.6	Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitapahtumia koskevat liitetiedot.....	116
8	ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET.....	117
8.1	Vesihuoltolaitoksen toimintakertomus.....	117
8.2	Vesihuoltolaitoksen tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu	118
8.3	Vesihuoltolaitoksen rahoituslaskelmaosan toteutumisvertailu.....	118
8.4	Vesihuoltolaitoksen investointiosan toteutumisvertailu	119
8.5	Vesihuoltolaitoksen tilinpäätöslaskelmat.....	120
9	ALLEKIRJOITUKSET JA TILINPÄÄTÖSMERKINNÄT	123
10	LUETTELO KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITELAJEISTA.....	124

1 TOIMINTAKERTOMUS

1.1 Kunnanjohtajan katsaus

Kontiolahden kunnan uusi mahdollistava kasvustrategia hyväksyttiin kunnanvaltuustossa helmikuussa 2018. Strategian hyväksymistä edelsi laaja kuntalais- ja osallisuuskierrös ja strategiaa on toteutettu aktiivisesti esimiesten, työntekijöiden, luottamushenkilöiden ja kuntalaisten kanssa.

Strategia tiivistyy kahteen teemaan: kasvua ja asennetta. Kasvua ja loistavinta asennetta kehitetään kolmessa toimintaympäristössä, jotka ovat myös uuden taloussuunnittelun pohjana: 1. innostavin kasvun ja oppimisen ympäristö 2. kehittyvin asumisen ja elämisen ympäristö 3. rohkein työnteon ja yrittämisen ympäristö.

Kunnan uusitulle organisaatiolle 2018 oli myös ensimmäinen kokonainen toimintavuosi. Kunnanhallituksen uudeksi merkittäväksi tehtäväksi tuli maankäytön suunnittelu ja kaavoitus. Kunnassa valmisteltiinkin viime vuonna useita merkittäviä kaavahankkeita, mm. strategista yleiskaavaa ja Lehmon osayleiskaavaa.

Uudet toimielimet ovat kokoontuneet aktiivisesti: kunnanhallituksen elinvoima- ja omistajaohjausjaosto sekä henkilöstö- ja työllisyysjaosto sekä sivistyslautakunta ovat toimineet hyvin. Sen sijaan neuvottelukunnat eli Siun soten neuvottelukunta ja sivistyslautakunnan alaisuudessa toimiva hyvinvointi- ja osallisuusneuvottelukunta hakevat vielä toimintamallejaan.

Sosiaali- ja terveystalouden järjestämis- ja tuottamisvastuu on Pohjois-Karjalassa Siun sote –kuntayhtymällä. Toinen toimintavuosi oli edellistä parempi: suuresta muutoksesta huolimatta toiminta oli taloudellista ja kuntalaiset melko tyytyväisiä palveluihin. Iso muutos toi esiin myös tyytymättömyyttä ja toiminnan kehittämisen tulee olla jatkuvaa.

Yhteisen näkemyksen etsiminen ja toisten kunnioittaminen näkyvät koko kunnan toiminnassa ja kehittämässä myös vuonna 2018. Kontiolahden kunnan talouden tunnusluvut kuitenkin heikentyivät muutaman positiivisen vuoden jälkeen.

Vuonna 2018 Kontiolahden asukasluku kasvoi ennakkotietojen mukaan 19 hengellä. Positiivista on, että vaikka syntyvyys on pienentynyt, on se Kontiolahdella edelleen selvästi korkeampaa kuin kuolleisuus. Sen sijaan kunnasta poismuutto oli viime vuonna suurempaa kuin kuntaan muutto.

Kasvun kannalta kuntien väliseen muuttoliikkeeseen tulee jatkossakin kiinnittää huomioita. Tämä tarkoittaa muun muassa positiivisen ilmapiirin luomista, aktiivista maanhankintaa sekä monipuolista tonttitarjontaa ja asumismahdollisuuksia kaiken ikäisille.

Kontiolahden työttömyysaste aleni 1,4 prosenttia ollen vuoden vaihteessa 9,6 prosenttia. Kontiolahden työttömyysaste on Pohjois-Karjalan alhaisin ja parempi kuin valtakunnassa. Valtakunnallinen työttömyysaste oli vuoden lopussa 9,7 prosenttia. Työttömyysaste on siis Kontiolahdella mukavasti parantunut, mutta vaatii edelleen määrätietoista toimenpiteitä.

Kunta loi kasvun mahdollisuuksia. Kunnallistekniikkaa rakennettiin Kontioniemeen, kirkonkylälle, Lehmoon ja Kylmäojalle. Kruununrannan asemakaava sai lopullisesti lainvoiman ja mahdollisti alueen tonttien rakentamisen. Kontioniemen uusi koulu valmistui alueelle elokuussa 2018.

Myös Kontiorannan entisellä varuskunta-alueella on rakennettu kunnallistekniikkaa. Ensimmäiset korttelialueet ovat luovutuskunnossa ja rakentamisen on tarkoitus käynnistyä vuonna 2019. Alueelle tavoitellaan vapaa-ajankeskusta, joka tukeutuu olemassa oleviin vahvuuksiin: ampumahiihtostadion, Jaamankangas, golfkenttä, Höytiäinen, Joensuu ja Koli. Asemakaava mahdollistaa hotellin, sitä tukevien palveluiden sekä vapaa-asuntojen yli 40.000 kerrosneliömetrin rakentamisen. Kontiorannan teollisuus- ja varikkoalueen rakennukset on myyty ja vuokrattu. Alueella toimii noin 20 yritystä ja työpaikkoja on yli 50.

Vuoden 2018 tulos oli 3,6 miljoonaa euroa alijäämäinen, kun se oli toisessa talousarviotarkistuksessa ennakoitu noin 3,5 miljoonaa euroa alijäämäiseksi. Alkuperäinen talousarvio oli 1,5 miljoonaa euroa alijäämäinen. Vuosikate oli 0,1 miljoonaa euroa ja poistot 3,8 miljoonaa euroa. Kunnan toimintamenot olivat viime vuonna reilut 83,7 miljoonaa euroa.

Käyttötaloudessa useat asiat kääntyivät viime vuoden aikana aiempaa huonompaan suuntaan: tulo-rahoitus oli negatiivinen ja toimintamenot kasvoivat edelliseen vuoteen nähden. Toimintamenot ylittyivät 0,5 M€:lla. Viime vuonna palveluja ei karsittu eikä palveluverkkoa supistettu eikä verotusta nostettu.

Verorahoituksen osuus laski edelliseen vuoteen nähden. Verotulot pienenivät 1,4 M€ ja valtionosuudet 0,4 M€. Rahoituskulut alittuivat. Poistot kasvoivat hieman. Toimintakatteen kasvu vuonna 2018 oli 4,6 prosenttia.

Kunnan kokonaislainamäärä oli alentunut neljänä vuonna peräkkäin. Kunnan lainakannan muutos oli 4,5 M€ ja asukasta kohden lainaa oli vuoden lopussa 2.491 euroa (edellisenä vuonna 2.188 euroa). Alijäämäinen tulos vähensi taseen omaa pääomaa. Kumulatiivinen ylijäämä on 15,6 miljoonaa euroa.

Kunta organisoii uudelleen elinvoiman edistämisen ja yritysneuvonnan. Kontiolahti irtautui Joensuun seudun elinkeino-yhtiö Josek Oy:stä vuoden 2018 lopussa. Kunnalla on jatkossa kaksi elinkeinotytäryhtiötä: Kontiolahden Yrityspalvelu Oy hallinnoi kaikkia kunnan omistamia yritystiloja ja Kontionloikka Oy toimii kehitysyhtiönä. Yhtiöillä on yhteinen toimitusjohtaja, joka toimii Kontionloikka Oy:n muun henkilöstön kanssa myös kunnanjohtajan apuna kunnan elinvoiman edistämisessä. Yhteistyö yrittäjien kanssa onkin tiivistynyt ja monta merkittävää investointihanketta on vireillä.

Tulevina vuosina investointitarpeet ovat isoja. Onttolan koulu valmistuu keväällä 2019 ja kunnassa käynnistettiin loppuvuodesta 2018 laaja yhtenäiskouluselvitys. Kunnan eteläisen osan päivähoitotarvetta selvitetään myös. Investointeja kohdistuu tulevina vuosina myös maanhankintaan ja kunnallistekniikkaan. Kontiorannan alueen matkailutoiminta tarvitsee myös investointeja. Uutta Kontiolahden terveysasemaa suunnitellaan Siun soten johdolla.

Kontiolahden kunnan talousarvio vuodelle 2019 päätettiin joulukuussa 1,2 miljoonaa euroa alijäämäiseksi. Siun soten maksuosuuden lisääntyneenä tämän jälkeen talousarvio on noin 2,0 miljoonaa euroa alijäämäinen.

Kunnanhallitus on perustanut taloustyöryhmän. Huomiota tulee kiinnittää toimintamenojen kasvun hillintään, velkaantumisen rajoittamiseen ja strategian mukaisesti vahvaan elinvoimapolitiikkaan, mikä lisää tuloja kuntaan.

Määrätietoisella työllä kunnan talous kääntyy pidemmällä aikavälillä ylijäämäiseksi. Se vaatii kuitenkin kaikilta sitoutumista yhteisiin tavoitteisiin ja ennakkoluulottomia ja rohkeita päätöksiä.

Viime vuoden osalta lausun vilpittömät kiitokset erityisen osaavalle ja joustavalle henkilöstölle, tärkeää työtä tekeville luottamushenkilöille sekä yhteistyötahoille.

Jere Penttilä

kunnanjohtaja

1.2 Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Kontiolahden kunnanvaltuuston jäsenmäärä on 35 ja kunnanhallituksen 9. Kunnanvaltuuston poliittiset voimasuhteet 1.1.-31.12.2018 olivat seuraavat:

	Kunnanvaltuusto	Kunnanhallitus
SDP	12	4
KESK	12	4
KOK	6	1
PS	3	
VIHR	2	

Kunnanvaltuusto 1.1.-31.12.2018

Pj.	Haukka Pertti	SDP
1. vpj.	Saarelainen Ilpo	KESK
2. vpj.	Sihvonon Aulikki	KOK
	Ahlholm Pekka	KOK
	Eronen Jyry	KESK
	Harinen Jertta	KESK
	Hiltunen Mika	PS
	Huttunen Satu	KOK
	Kauppinen Marja	SDP
	Kettunen Pekka	SDP
	Koivula Hanna	VIHR
	Kontkanen Mika	KESK
	Kukkonen Seppo	SDP
	Kuronen Vesa	SDP
	Kuusela Mika	KESK
	Mustonen Sakari	KESK
	Mäntynen Matti	SDP
	Möntti Pirkko	SDP
	Niiranen Sanna	PS
	Nuutinen Timo	KOK
	Nyyssönen Leena	SDP
	Pakarinen Sirpa	SDP
	Parkkonen Anneli	KESK
	Perkkiö Kimmo	VIHR
	Puumalainen Jukka	KESK
	Romppanen Anne	KOK
	Sainola Pirita	KESK
	Seppäläinen Satu	KESK
	Simonen Samuli	KESK
	Suni Pentti	SDP
	Tiainen Mikko	SDP
	Tikkanen Mauri	KOK
	Toppi Seppo	KESK
	Turunen Marko	SDP
	Varis Matti	PS

Kunnanhallitus 1.1.-31.12.2018

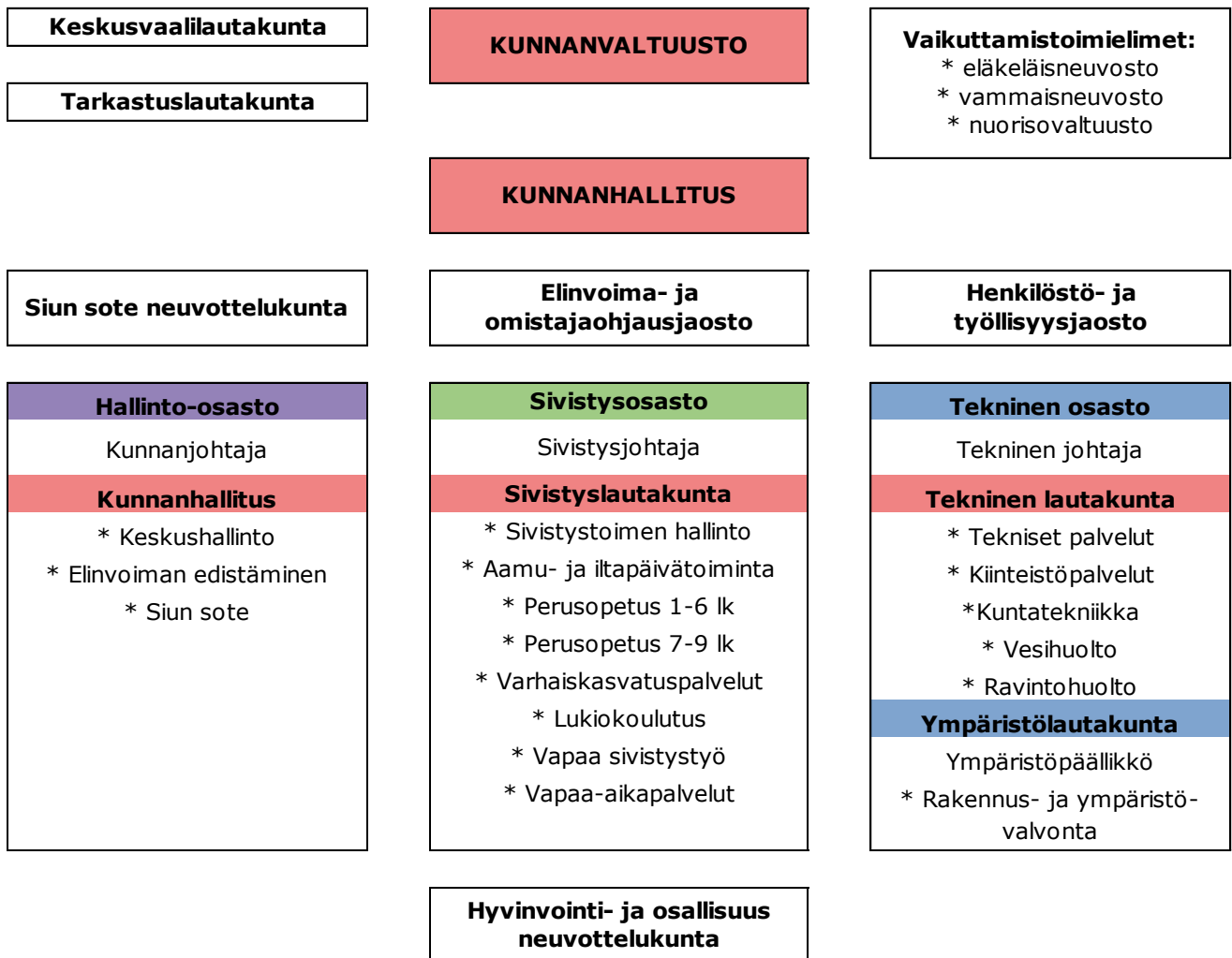
Pj.	Kuusela Mika	KESK
1. vpj.	Nyyssönen Leena	SDP
2. vpj.	Parkkonen Anneli	KESK
	Harinen Jertta	KESK
	Toppi Seppo	KESK
	Mäntynen Matti	SDP
	Möntti Pirkko	SDP
	Tiainen Mikko	SDP
	Romppanen Anne	KOK

Tarkastuslautakunta 1.1.-31.12.2018

Pj.	Pakarinen Sirpa	SDP
Vpj.	Eronen Jyry	KESK
	Tiittanen Tero	SDP
	Pakarinen Minna	KESK
	Väätäinen Asko	KOK

Vuonna 2018 ei tapahtunut uusia organisaatiomuutoksia. Vuosi 2018 oli ensimmäinen täysi toimintavuosi organisaatiouudistuksen jälkeen, kun organisaatiouudistus toteutettiin 1.6.2017 alkaen. Kunnanhallituksessa on kaksi jaostoa, elinvoima- ja omistajaohjausjaosto sekä henkilöstö- ja työllisyysjaosto. Kunnanhallituksen alaisena toimii myös Siun soten neuvottelukunta. Lautakuntia ovat sivistyslautakunta, tekninen lautakunta ja ympäristölautakunta. Sivistyslautakunnan alaisena toimii hyvinvointi- ja osallisuusneuvottelukunta. Vainuttamistoimielimiä ovat eläkeläisneuvosto, vammaisneuvosto ja nuorisovaltuusto. Nuorisovaltuusto nimettiin alkuvuodesta 2018.

Kunnan organisaatio on esitetty kaaviossa. Toimielinten kokoonpano sekä toimielinten alaiset tilivelvolliset viranhaltijat on mainittu talousarvion toteutumisvertailussa ko. kohdassa.

1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Vuonna 2018 valtiovarainministeriön taloudellisen katsauksen (17.12.2018) mukaan Suomen talouden tuotanto lisääntyi laaja-alaisesti, mutta kuitenkin edellistä vuotta hitaammin. Maailmantalouden nopeimman kasvun vaihe on ohi ja kasvu hidastuu tulevina vuosina. Myös euroalueen näkymät heikkenivät vuoden 2018 aikana. Teollisuusyritysten tuotanto-odotukset ovat maltillistuneet ja kasvun esteen yleistyneet. Myös työvoiman saatavuusongelmat ovat lisääntyneet. Näin ollen vuodesta 2017 näyttäisi muodostuneen tämän suhdannenousun nopein kasvuvaihe. Työllisyyden kasvu on kuitenkin ollut nopeaa vuonna 2018.

Keskeisten taloutta kuvaavien indikaattorien kehitys tulevina vuosina:

	2017	2018E	2019E	2020E
BKT markkinahintaan, määrän muutos, %	2,8	2,5	1,5	1,3
Työttömyysaste, %	8,6	7,5	6,9	6,7
Työllisyysaste, %	69,6	71,6	72,4	73,0

Lähde: Valtiovarainministeriön Taloudellinen katsaus 17.12.2018

Taloudellisen katsauksen mukaan hyvä suhdannetilanne on kohentanut julkisen talouden tilaa. Kuitenkin julkinen talous alkaa vähitellen heikentyä, kun talouskasvu hidastuu ja erilaiset sopeustoimet päättyvät.

Vuonna 2018 kuntatalous on heikompi, johtuen osaltaan kuntien verotulojen kehityksestä. Kuntien verokeräytymää pienentivät vuodelta 2017 verovelvollisille maksettavat poikkeuksellisen suuret ennakonpalautukset sekä vuonna 2017 sovellettujen veronsaajaryhmien jako-osuuksien oikaisu.

Kuntien vuoden 2018 tilinpäätösarvioiden mukaan kuntatalous heikkeni selvästi vuonna 2018. Tulos on painumassa negatiiviseksi noin kahdessa kolmasosassa kunnista. Kuntatalouden heikentäviä tekijöitä olivat verotulojen (-0,5%) ja valtionosuuksien (-0,6%) laskeminen ja samanaikaisesti menojen (+3,8%) kasvaminen. Myös velkamäärä kasvoi edelliseen vuoteen nähden. Suomen talouden myönteinen kasvu ei ole näkynyt vastaavalla tavalla kuntatalouden vahvistumisena.

Tietoja kuntien ja kuntayhtymien taloudesta 2017-2020

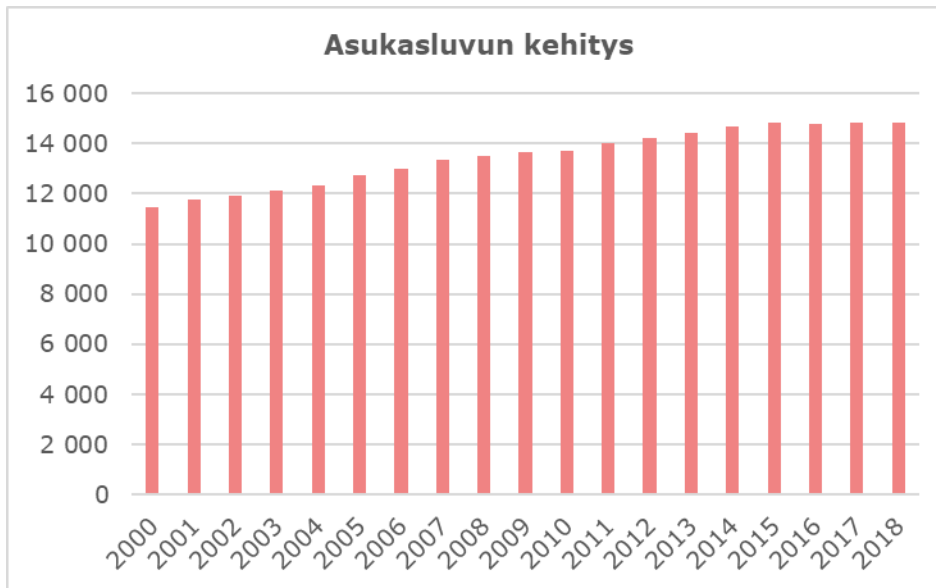
	Mrd. euroa				Muutos %		
	2017	2018 TPA	2019 TA	2020 TS	2018	2019	2020
Toimintatuotot	9,18	9,39	9,54	9,69	2,3	1,5	1,6
Toimintakulut	-36,68	-37,94	-39,21	-39,56	3,4	3,4	0,9
Toimintakate	-27,50	-28,55	-29,40	-29,59	3,8	3,0	0,7
Verorahoitus yhteensä	31,09	30,93	31,92	32,64	-0,5	3,2	2,3
-Verotulot	22,55	22,44	23,57	24,26	-0,5	5,1	2,9
-Valtionosuudet	8,54	8,49	8,34	8,38	-0,6	-1,8	0,4
Vuosikate	3,96	2,70	2,76	3,12	-31,7	2,2	12,8
Poistot ja arvonalentumiset	-2,82	-2,74	-2,86	-2,96	-2,6	4,4	3,4
Vuosikate % poistoista	141	99	96	105			
Neg. vuosikatteen kuntia (kpl)	4	38	16	14			
Tilikauden tulos	1,28	0,02	-0,03	0,20			
Neg. tuloksen kuntia (kpl)	55	196	185	142			
Investointimenot, brutto	-4,63	-4,77			3,1		
Toiminnan ja investointien rahavirta	0,13	-1,47					
Lainakanta 31.12.	18,42	19,41			5,4		

Lähde: Tilastokeskus, vuosi 2018 tilinpäätösarvioiden mukaan, vuodet 2019 ja 2020 talousarvioiden ja -suunnitelmien mukaan. Ahvenanmaan kunnat TP17 mukaisina.

7

Kontiolahdi kuuluu Joensuun seutukuntaan. Alueen väestönmuutos oli -46, kun edellisellä vuonna se oli noin -150. Joensuun seudulla ainoastaan Joensuussa ja Kontiolahdella väestömäärä kasvoi edelliseen vuoteen nähden. Pohjois-Karjalan maakunnan asukasluvu puolestaan laski 746 hengellä. Pohjois-Karjalassa syntyvyys on laskenut ja kuolleisuus noussut. Vuonna 2018 syntyneisyys on laskenut edelleen koko Suomessa. Pohjois-Karjalan työttömyysaste oli vuonna 2018 keskimäärin 13,9 ja Kontiolahdessa 9,7. Työttömyysaste on jatkanut pitkällä aikavälillä laskuaan ja työllisyysaste on parantunut. Työttömiä oli joulukuun lopussa 100 henkilöä vähemmän kuin vuonna 2017 vastaavana ajankohtana. Työttömistä 24 % on alle 30-vuotiaita, 38 % 30-50 vuotiaita ja 38 % yli 50 -vuotiaita. Nuorisotyöttömyys on laskenut edellisiin vuosiin nähden. Kuitenkin rakenteellinen työttömyys asettaa edelleen haasteita.

Vuonna 2018 Kontiolahden kunnan asukasmäärä kasvoi 19 hengellä. Luonnollinen väestönkasvu oli positiivista ja poismuutto hieman suurempaa kuin kuntaan muutto. Väestönkasvu on vähentynyt syntyvyyden laskun sekä lähtömuuton myötä.

1.4 Kunnan toiminnan ja talouden kehitys

Olellaiset tapahtumat kunnan toiminnassa ja taloudessa tilikaudella 2018

Kontiolahden mahdollistava kasvustrategia hyväksyttiin kunnanvaltuustossa helmikuussa 2018. Kasvustrategia ohjaa kunnan talouden ja toiminnan suunnittelua ja kasvustrategian konkreettiset tavoitteet asetettiin vuosien 2019-2021 taloussuunnitelmaan. Kasvustrategia muodostuu kolmesta toimintaympäristöstä: Innostavin kasvun ja oppimisen ympäristö, kehittyvin asumisen ja elämisen ympäristö sekä rohkein työnteon ja yrittämisen ympäristö.

Vuonna 2017 aloitettu maapoliittinen ohjelma hyväksyttiin kesällä 2018. Hyvin toteutetulla maapoliitikalla voidaan edistää kunnan kehittymistä ja varmistaa maapoliittikan johdonmukainen hoitaminen kunnassa. Maapoliittisessa ohjelmassa linjataan kunnan toimintaperiaatteet mm. maanhankinnalle ja -luovutukselle sekä rakentamiselle. Yleiskaavoitus eteni vuoden 2018 aikana siten, että vuonna 2017 käynnistetyn strategisen yleiskaavan luonnos asetettiin nähtäville loppuvuodesta ja yleiskaavaehdotus pyritään saamaan hyväksymiskäsittelyyn vuoden 2019 aikana. Lehmon osayleiskaavaluonnosta valmisteltiin tiiviisti syksyn aikana ja se on asetettu nähtäville alkuvuonna 2019.

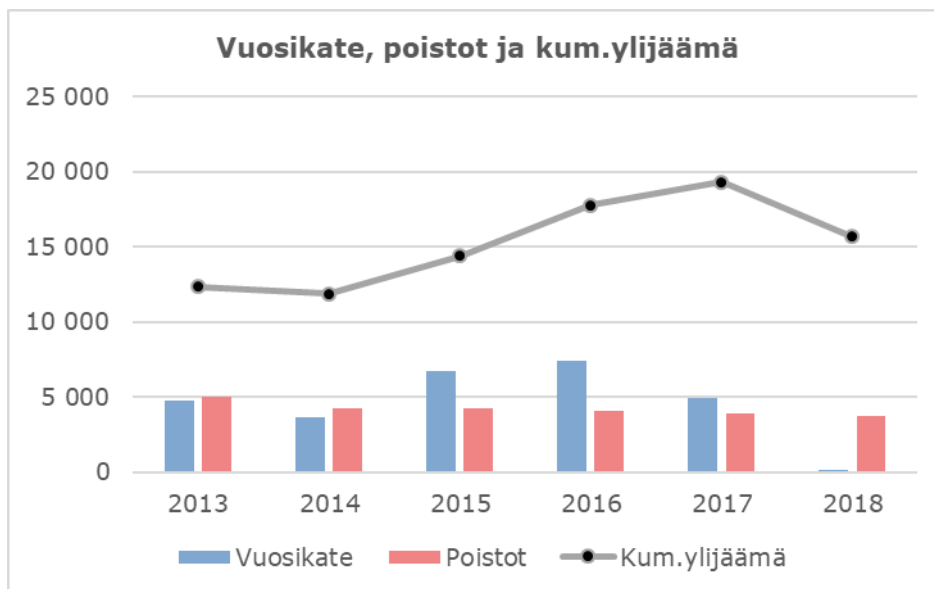
Kunnan toiminnassa painottui elinvoiman edistäminen ja elinkeinon kehittämissä. Kunta oli mukana Josekin toiminnassa vuoden loppuun, mutta organisoiti uudelleen elinkeinotoiminnan järjestämistavat vuoden 2019 alusta lukien. Kunta on edelleen mukana Joensuun seudun elinkeinohankkeissa, mutta organisoiti elinkeinotoiminnan kehittämispalvelut tytäryhtiönsä Kontionloikka Oy:n kautta. Kontionloikka Oy aloitti toimintansa vuoden 2019 alusta.

Kontiolahden kouluverkkoon saatiin täydennystä, kun kymmenes alakoulu, Kontioniemen koulu, valmistui heinäkuun lopussa ja aloitti toimintansa syyslukukauden 2018 alkaessa. Onttolan koulun uuden koulun rakentaminen alkoi heti kevätlukukauden 2018 päättyessä. Uusi Onttolan koulu valmistuu kesällä 2019. Kirkonkylän koulun toiminta siirrettiin väliaikaistiloihin ja pysyvämmän ratkaisumallin etsiminen aloitettiin käynnistämällä yhtenäiskouluselvitys, jonka on tarkoitus valmistua 2019 aikana.

Alkuperäinen talousarvio vuodelle 2018 oli lähtökohtaisesti 1,5 milj. € alijäämäinen. Talousarviovuoden aikana haettiin lisämäärärahaa toimintamenoihin noin 0,5 milj. €. Lisäksi verotuloarviota pienennettiin 1,5 milj. €, jolloin alijäämäarvioksi muodostui -3,5 milj. €. Vuoden 2018 tilinpäätös toteutui heikompana kuin ennakoitiin. Tilikauden tulos on -3,6 milj. €. Toimielimistä kunnanhallituksella ja sivistyslautakunnalla toimintakate toteutui arvioidun mukaisesti. Teknisellä lautakunnalla toimintakate toteutui 0,5 milj. € heikommin talousarvioon nähden. Toimintakate heikkeni kokonaisuutena 4,6 %, joka johtui osaltaan heikosta toimintatuottojen kehityksestä (-0,2 milj. €) ja toimintakulujen kasvusta (3 milj. €). Samanaikaisesti verotulot vähenivät -2,8

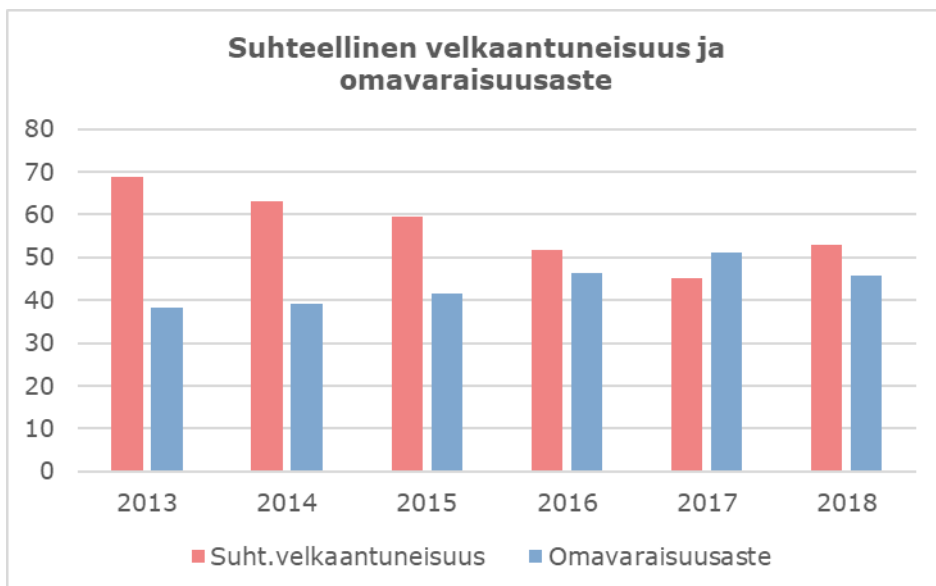
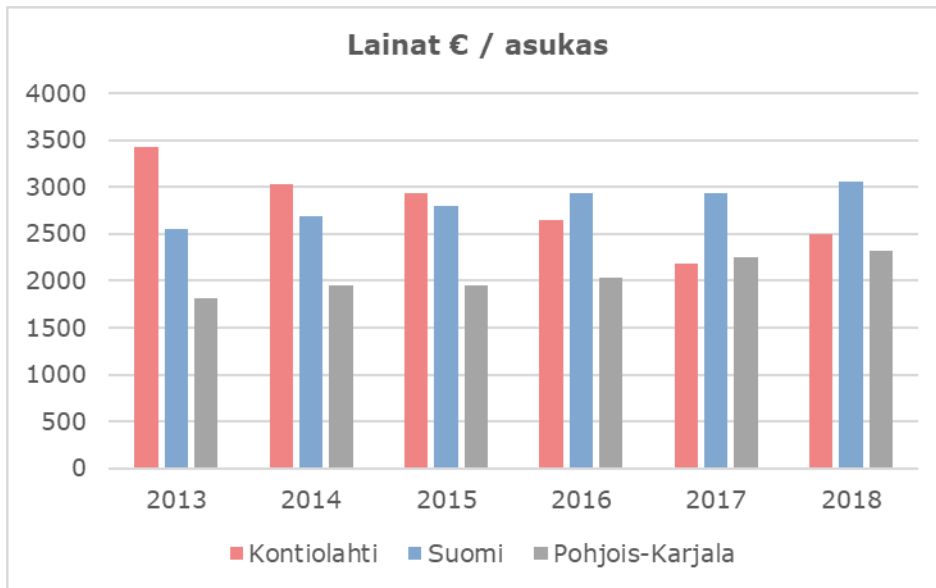
% (1,4 milj €) ja valtionosuudet -1,6 % (0,4 milj €). Veroprosentit pysyivät samoina ja verokertymään vaikutti poikkeuksellisen suuret ennakonpalautukset veronmaksajille ja vuonna 2017 liikaa tilitettyjen verojen periminen takaisin. Verorahoitus laski jo toisena vuonna peräkkäin. Talouteen vaikuttavat merkittävimmät tekijät olivat verotulojen lasku sekä toimintamenojen suurempi kasvu ennakoituun nähden.

Vuoden 2018 osalta Siun soten maksuosuudet voivat vielä muuttua. Vuoden 2018 maksuosuus määriteltiin syksyllä 2017, jolloin Siun sotella ei ollut käytettävissä kuluvan vuoden (2017) ennustetta ja vuoden 2017 ennusteen tilalla käytettiin vuoden 2017 maksuosuutta. Siten vuoden 2017 luvut poikkeavat perussopimuksesta. Helmikuussa 2019 Siun soten yhtymähallitus esitti kunnille, että vuoden 2017 ennusteen tilalla käytetään vuoden 2017 ja korjataan vuoden 2018 maksuosuuksia. Maksuosuuksia vuodelle 2018 ei alun perin pystytty laatimaan perussopimuksen mukaisesti, joten maksuosuuksien 2018 uudelleen käsittely tulisi tehdä kuntalain 57 §:n mukaisesti. Jäsenkuntien tuli käsitellä vuoden 2018 maksuosuudet omissa valtuustoissaan. Tilinpäätöstä laadittaessa kymmenen kuntaa neljästätoista on hyväksynyt maksuosuuksien 2018 käsittelyn siten, että vuoden 2017 lukuna käytetään toteutuneita kustannuksia. Myös kuntalain 57 §:n mukainen asukasluku (vähintään puolet) vaatimus täyttyy. Kontiolahden osalta tämä tarkoittaa, että vuoden 2018 korjattu maksuosuus on 35.912.924 €, eli -29.654 € pienempi laskutettuun maksuosuuteen nähden. Kuntayhtymän tilinpäätöksessä maksuosuudet on kirjattu laskutettujen jäsenkuntaosuuksien mukaan. Vuoden 2018 maksuosuuden oikaisu tullaan tekemään oman pääoman kautta vuoden 2019 aikana.

Vuonna 2018 nettoinvestointien määrä oli 6,8 milj € ja kasvoivat edelliseen vuoteen nähden noin 1,7 milj €. Investoinneissa panostettiin kunnallistekniikkaan sekä talonrakennuksen osalta perusparannuksiin. Muita merkittäviä kohteita oli vesihuoltolaitoksen investoinnit sekä irtaimistossa uuden Kontioniemen koulun ensikertainen kalustaminen. Kontioniemen koulu valmistui vuoden 2018 leasingrahoituksella ja syksyllä 2018 aloitettiin Onttolan koulun rakentaminen kiinteistöleasingillä.

Vuosikate oli 0,1 milj. € ja poistot 3,8 milj €. Pitkäaikaista lainaa nostettiin 5 milj. € ja lyhytaikaista 6 milj. €. Lainojen lyhennyksiin käytettiin 6,5 milj. € ja lainakanta kasvoi 2 490 €/asukas, kun edellisenä vuonna se oli 2 188 €/asukas. Suhteellinen velkaantuneisuus kasvoi ja omavaraisuustaso painui 45 %:iin.

Muut ei-taloudelliset asiat

Johtavat luottamushenkilöt ja viranhaltijat ovat tehneet sidonnaisuusilmoitukset ja niihin tulleet muutokset päivitetään säännöllisesti. Luottamushenkilöiden koulutuksessa on korostettu päätöksenteon oikeellisuuteen vaikuttavia seikkoja. Esteellisyytilanteet tunnustetaan hyvin. Kunnanvaltuusto on hyväksynyt konsernitason konserniohjeen sekä hyvää hallinto- ja johtamistapaa koskevat ohjeet. Hankinnoissa noudatetaan lakia julkisista hankinnoista. Toiminnassa ei ole tunnistettu korruptioon tai lahjontaan liittyviä riskejä.

Edustamista sekä vieraanvaraisuutta koskevat ohjeet tullaan laatimaan vuoden 2019 aikana.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä ja merkittävimmistä riskeistä

Kontiolahden kunnan talousarvio vuodelle 2019 on päätetty 1,2 milj. € alijäämäiseksi. Hyväksytyssä talousarviossa ei ole vielä huomioitu sosiaali- ja terveystalouden maksuosuuden muutosta vuodelle 2019, joka kasvattaa toimintamenoja edelleen 0,8 milj. €. Ennakoitu alijäämä on 2 milj.€. Investointeja on suunniteltu

tehtäväksi noin 5,8 milj € edestä. Vuosikate ei riitä mittavien investointien rahoittamiseen, joten investointeja on rahoitettava lainalla. Kunnan toimintakatteen kehitys vuoden 2014 tilinpäätöksestä lähtien on keskimäärin 2,9 %. Samanaikaisesti verorahoitus (verotulot ja valtionosuudet) on kasvanut vain 1,3 %. Toimintakate on vastaavana aikana kasvanut enemmän kuin tulo-rahoitus. Vuosien aikana on tapahtunut toiminnallisia muutoksia, joilla on ollut osavaikutus toimintakatteen kehittymiseen. Tulevina vuosina jatkuu merkittävät investoinnit erityisesti kouluverkoston osalta. Vuoden 2019 alussa on käynnistetty pidemmän aikavälin suunnitelman laatiminen terveen talouden pohjaksi. Suunnitelmallisella työllä etsitään keinoja toimintamenojen hallintaan.

Kunnan ja kuntakonsernin toiminnan kehittymiseen vaikuttaa merkittävästi yleisen talustilanteen kehitys. Talouden kasvu ei ole näkynyt kuntatalouden vahvistumisena ja vuodelle 2019 odotetaan parannusta erityisesti verotulojen osalta. Pidemmän aikavälin talouskasvu on epävarmaa. Työllisyyden parantuminen ja yritysten toimintaedellytysten tukeminen sekä yritysten investointiasteen kasvu ovat tärkeitä talouskasvun edellytyksiä myös kunnan kannalta.

Tulevien vuosien investointipaineilla, verorahoituksen kehittymisellä sekä toimintamenojen hallinnalla on merkittävät vaikutukset kunnan talouteen. Matala korkotasoa on jatkunut jo pitkään ja lainakannan kasvussa myös rahoitusriskit kasvavat. Taloudenhallinnan onnistuminen on ensiarvoisen tärkeää.

1.5 Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Sisäinen valvonta

Voimassa oleva sisäisen valvonnan ohje tuli voimaan kesäkuussa 2017. Osastot ovat noudattaneet sisäisessä valvonnassa kunnan ohjetta. Vuodesta 2007 alkaen on kunnanhallitus vuosittain hyväksynyt osastojen sisäisen valvonnan suunnitelmat ja toteumat. Vuodesta 2017 alkaen elinvoima- ja omistajaohjausjaosto on valmistellut vuosittain osastojen sisäisen valvonnan suunnitelmat ja raportit sisäisen valvonnan toteutumisesta kunnanhallitukselle. Raportointi on todettu toimivaksi ja on voitu varmistaa sisäisen valvonnan riittävyys. Sisäisen valvonnan toimenpiteillä on varmistettu sisäisiä menettely- ja toimintatapoja. Vuoden 2018 sisäisen valvonnan yhteydessä suoritetuissa tarkastuksissa ei havaittu olennaisia puutteita.

Talouden ja toiminnan seuranta

Kunnanvaltuusto hyväksyy taloussuunnitelman kolmelle vuodelle, joista ensimmäinen on talousarviovuosi. Kunnan toiminnan ja talouden kehittymisestä laaditaan kolmannesvuosiraportit, joista kaksi ensimmäistä ovat osavuosisiraportit ja viimeinen tilinpäätösraportti. Toimielimet ovat raportoineet kunnanvaltuustolle talouden ja toiminnan toteutumisesta kolmannesvuosittain. Talouden poikkeamiin reagoitiin osavuosisiraporttien yhteydessä.

Taloushallinto

Toimielimet tekevät vuosittain päätökset laskujen hyväksyjistä. Laskujen asiataarkastajat ja hyväksyjät ovat eri henkilöitä ja omia kululaskuja ei saa hyväksyä. Kunnanhallitus hyväksyy vuosittain alitilittäjät ja määrittelee samalla tilitysrajan, pohjakassan suuruuden ja tilitysjakson. Kassat on tarkastettava vähintään puoli-vuosittain. Tilinkäyttövaltuudet päivitetään tarvittaessa. Taloushallinnossa yksi henkilö ei voi suorittaa koko laskun ketjua laskun saapumisesta maksatukseen.

Omaisuuksien hoito

Kunnan omaisuus on vakuutettu ja vakuutusten kattavuus on tarkastettu vuosittain. Omaisuudesta pidetään erillisen ohjeen mukaan luetteloa.

Tietohallinto

Vuonna 2018 painottui tietosuojasiat. Kesäkuussa hyväksyttiin kunnan Tietoturva- ja tietosuojapolitiikka. Tietoturva- ja tietosuojasuunnitelmaa työstettiin syksyllä ja se hyväksyttiin alkuvuodesta 2019. Lisäksi laadittiin tietosuojaselosteet palveluittain. Vuoden aikana koulutettiin henkilöstöä tietosuojan osalta.

Tietojärjestelmillä on pääkäyttäjät ja tarvittaessa varapääkäyttäjät. Käyttöoikeudet ohjelmiin anoo esimies.

Kunnan ICT palvelut ostetaan Pohjois-Karjalan Tietotekniikkakeskukselta (vuoden 2019 alusta Meidän IT ja talous Oy), joka huolehtii palvelimien yms varmistuksista.

Henkilöstö

Palkkakirjanpidon oikeellisuudesta vastaa osastopäällikkö, palkanmaksu tarkistetaan ja raportoidaan säännöllisesti.

Riskienhallinnan järjestäminen

Kontiolahden kunnassa riskienhallinnan järjestäminen on hallintosäännön mukaan kunnanhallituksen vastuulla. Kunnassa toimii riskienhallinnan työryhmä, jonka tarkoituksena on riskiasioiden esilläpito sekä riskienhallinnan suunnitelmallinen kehittäminen ja seuranta. Työryhmässä on poikkihallinnollinen jäsenistö ja sen puheenjohtajana toimii talousjohtaja. Viimeisin laajempi riskienarviointi on tehty vuonna 2016. Seuraava riskienarviointi on suunniteltu toteutettavaksi vuonna 2019 koko konsernin osalta.

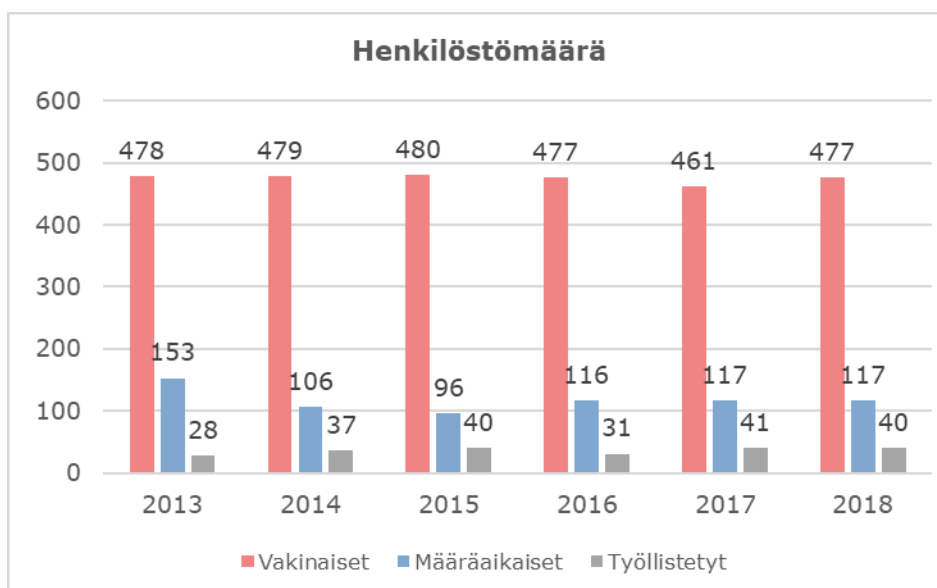
Rahoitusriskeihin on Kontiolahden kunnassa varauduttu jo usean vuoden ajan alhaisen korkotason vallitessa suojaamalla lainoja pitkillä koronvaihtosopimuksilla. Kontiolahden kunnalla on valtuuston hyväksymät sijoitustoiminnan ohjeet, joilla rajataan sijoitustoimintaan liittyviä riskejä.

Kontiolahden kunnanhallitus on vastuussa kunnan omaisuuden ja vastuiden vakuuttamisesta. Kunnan vakuutukset kilpailutetaan säännöllisesti. Kontiolahden kunta on vakuuttanut omaisuutensa ja vastuunsa kattavasti. Vakuutusyhtiön kanssa käydään vuosittain neuvottelut vakuutusastasosta ja mahdollisia korjausliikkeitä tehdään tarpeen mukaan.

1.6 Kunnan henkilöstö

Kunnan henkilöstön määrä oli tilikauden päättyessä 634 henkeä. Kunnan henkilöstömäärä kasvoi edellisvuodesta noin kahdella prosentilla. Vakinaisten määrä on kasvanut, johon vaikuttaa vakinaistamiset sekä se, että edellisenä vuonna vastaavana ajankohtana vakinaisten tehtäviä oli täyttämättä. Määräaikaisten ja työllistettyjen määrä on pysynyt samalla tasolla.

Palkkojen ja palkkioiden kokonaissumma tilikaudella 2018 oli noin 19,5 miljoonaa euroa. Palkkoissa ja palkki-oissa oli 3,8 prosenttia kasvua edellisvuoteen verrattuna. Henkilöstökulujen kasvu johtuu pääosin sopimuskorotuksista sekä kertaerän kirjaamisesta vuodelle 2018. Henkilöstön sairauspoissaolot vähenivät vuoden 2018 aikana. Osastokohtainen henkilöstömäärä on esitetty liitetiedoissa ja tehtäväkohtaiset henkilöstömäärät kunkin tehtävän toteumatarkastelun kohdalla. Kunnassa laaditaan erillinen henkilöstöraportti, jossa tarkastellaan tarkemmin henkilöstöön liittyviä tunnuslukuja.

1.7 Väestön hyvinvointi ja terveys

Kunnanvaltuusto on 12.12.2016 hyväksynyt laajan hyvinvointikertomuksen valtuustokaudelle 2017 - 2020. Hyvinvointikertomus on eri hallinnonalojen asiantuntijoiden kanssa yhteistyössä koottu tiivis asiakirja, joka toimii ennen kaikkea johtamisen työvälineenä, poliittisen päätöksenteon tukena sekä strategiatyön ja toiminnan suunnittelun ja toimeenpanon perustana. Hyvinvointikertomuksen tehtävänä on täsmentää kuntastrategian ja toiminnan ja talouden suunnitelman hyvinvoinnin edistämistä koskevia näkökulmia.

Kontiolahden kunnan hyvinvointisuunnitelmassa valtuustokaudelle 2017 - 2020 painopistealueiksi on valittu:

1. Lapset, varhaisnuoret ja lapsiperheet; Erityinen- ja varhainen tuki

Tavoitteet vuodelle 2018: Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelman (LAPE) matalan kynnyksen palveluiden sekä voimaperhemallin kehittäminen yhteistyössä Siun soten kanssa.

Toteuma: LAPE -ohjelmaan kuuluvaa perhekeskustoimintaa järjestettiin kirkonkylällä ja Lehmosssa. Voimaperhemalli 4-vuotiaiden lasten perheiden vanhemmuudentaitojen tukemiseksi oli käytössä neuvoloissa ja siitä saatiin hyviä kokemuksia.

2. Nuoret ja nuoret aikuiset; Ennaltaehkäisevä työ

Tavoitteet vuodelle 2018: etsivän nuorisotyön sekä ohjaamo -toiminnan kehittäminen sekä nuorten työllisyyden tukeminen osana kunnan työllisyysohjelmaa 2018-2019.

Toteuma: Etsivä nuorisotyö jatkoi ennakoivalla työotteella yhteistyötä yläkoulun ja lukion oppilaiden kanssa. Yksilö- ja ryhmävalmennusta tehtiin 18 - 28 - vuotiaiden nuorten kanssa. Ohjaamo - toiminta alkoi muotoutua toiminnalliseksi. 21 nuoren työllistymistä tuettiin Ohjaamosta.

Alle 30 -vuotiaiden työttömyys on kehittynyt seuraavasti:

1/2016 206 henkilöä
12/2017 175 henkilöä
1/2018 143 henkilöä
12/2018 167 henkilöä

Työllisyyden toteuman osalta tarkemmat tiedot tehtävän 100 kohdalla.

3. Työkäiset; Työpaikkojen ja työttömien työnhakijoiden kohtaaminen

Tavoitteet vuodelle 2018: Työllisyysohjelman 2018-2019 toteuttaminen.

Toteuma: Työttömiä työnhakijoita joulukuussa 2018 yhteensä 699 henkilöä (12/17: 799 henkilöä). Työllisyyden toteuman osalta tarkemmat tiedot tehtävän 100 kohdalla.

4. Ikäihmiset; Kotona asumisen tukeminen.

Tavoitteet vuodelle 2018: Asumisen esteettömyyden tukeminen, asiointiliikenteen kehittäminen sekä vanhusneuvoston toiminnan tukeminen.

Toteuma: Kontiolahden kunnan eläkeläisneuvoston toiminta on aktiivista ja se on omaksunut hyvin sille vaikuttamistoimielimenä kuuluvan roolin. Se on aktiivisesti ottanut kantaa asioihin, tehnyt aloitteita ja osallistunut ikäihmisiä koskevien asioiden valmisteluun. Vuoden 2017 alussa voimaan tulleen asuinrakennusten ja asuntojen korjausavustuksia koskevan lain mukaan korjausavustuksista vastaa ARA. Tähän liittyvää tiedottamista on lisätty.

Terveystieteiden lain 12 §:ssä tarkoitettu raportti toimitetaan kunnanvaltuustolle erillisenä asiana samassa aikataulussa kuin vuotta 2018 koskeva tilinpäätös.

2 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS

2.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

	2018	2017
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	11 689	11 867
Toimintakulut	-83 691	-80 708
Toimintakate	-72 002	-68 840
Verotulot	49 316	50 752
Valtionosuudet	23 015	23 393
Rahoitustuotot ja -kulut	-241	-384
Korkotuotot	8	0
Muut rahoitustuotot	315	299
Korkokulut	-560	-681
Muut rahoituskulut	-4	-2
Vuosikate	88	4 921
Poistot ja arvonalentumiset	-3 829	-3 850
Satunnaiset erät	36	395
Tilikauden tulos	-3 704	1 465
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	80	80
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-3 623	1 545

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/Toimintakulut %	14,0	14,7
Vuosikate/Poistot, %	2	128
Vuosikate, €/asukas	6	332
Asukasmäärä	14 849	14 833

Toimintatuotot/Toimintakulut % = $100 \times \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$
Tunnusluku osoittaa paljonko toiminnan kuluista saadaan katettua palvelutuotannon myynti- ja maksutuotoilla sekä muilla varsinaisen toiminnan tuotoilla.

Vuosikate/Poistot % = $100 \times \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalentumiset}$
Vuosikate osoittaa tulo-rahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja laina lyhennyksiin.

Vuosikate €/asukas

Asukasmääränä käytetään asukaslukua tilikauden lopussa.

2.2 Toiminnan rahoitus

	2018	2017
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta	-67	4 445
Vuosikate	88	4 921
Satunnaiset erät	36	395
Tulorahoituksen korjauserät	-191	-870
Investointien rahavirta	-6 779	-5 084
Investointimenot	-7 474	-9 244
Rahoitusosuudet investointimenoihin	448	200
Pysyvien vastaavien hyödykk.luovutustulot	247	3 960
Toiminnan ja investointien rahavirta	-6 846	-639
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset	881	0
Antolainasaamisten vähennys	881	0
Lainakannan muutokset	4 517	-6 678
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 000	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-6 483	-6 678
Lyhytaikaisten lainojen muutos	6 000	0
Oman pääoman muutokset	0	-107
Muut maksuvalmiuden muutokset	1 029	-1 189
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	173	-118
Vaihto-omaisuuden muutos	-64	44
Saamisten muutos	-110	100
Korottomien velkojen muutos	1 031	-1 214
Rahoituksen rahavirta	6 428	-7 974
Rahavarojen muutos	-418	-8 613
Rahavarat 31.12.	2 082	2 500
Rahavarat 1.1.	2 500	11 113
Rahavarojen muutos	-418	-8 613

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä		
5 vuodelta, €	4 369	10 668
Investointien tulorahoitus, %	1,3	54,4
Lainanhoitokate	0,1	0,8
Kassan riittävyys, pv	8	9
Asukasmäärä	14 849	14 833

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä 5 vuodelta

Tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pidemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus, % = $100 \times \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

Investointien tulorahoitus kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenoista on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Lainanhoitokate = $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoma hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja. Lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1-2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Kassan riittävyys, pv = $365 \text{pv} \times \text{Rahavarat } 31.12. / \text{Kassasta maksu tilikaudella}$

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassa riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla. Rahavaroihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Kassasta maksuihin sisältyy toimintakulut, korkokulut, muut rahoituskulut, investointimenot, antolainojen lisäys, pitkäaikaisten lainojen vähennys.

2.3 Rahoitusasema ja sen muutokset

VASTAAVAA 31.12.

	2018	2017
	1 000 €	1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	77 121	74 860
Aineelliset hyödykkeet	69 576	66 432
Maa- ja vesialueet	11 205	11 116
Rakennukset	34 109	34 692
Kiinteät rakenteet ja laitteet	22 530	19 480
Koneet ja kalusto	1 365	754
Muut aineelliset hyödykkeet	25	15
Keskeneräiset hankinnat	342	375
Sijoitukset	7 544	8 428
Osakkeet ja osuudet	7 521	7 524
Muut lainasaamiset	23	904
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	642	988
Valtion toimeksiannot	485	519
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	157	469
VAIHTUVAT VASTAAVAT	5 808	6 052
Vaihto-omaisuus	202	138
Aineet ja tarvikkeet	202	138
Saamiset	3 524	3 414
Pitkäaikaiset saamiset	425	363
Lainasaamiset	132	129
Muut saamiset	294	234
Lyhytaikaiset saamiset	3 099	3 051
Myyntisaamiset	2 637	2 359
Muut saamiset	340	692
Siirtosaamiset	121	0
Rahoitusarvopaperit	43	42
Muut arvopaperit	43	42
Rahat ja pankkisaamiset	2 040	2 458
VASTAAVAA YHTEENSÄ	83 571	81 900

VASTATTAVAA 31.12.

	2018	2017
	1 000 €	1 000 €
OMA PÄÄOMA	36 052	39 676
Peruspääoma	20 376	20 376
Arvonkorotusrahasasto	10	10
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	19 290	17 745
Tilikauden yli-/alijäämä	-3 623	1 545
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VAR	2 068	2 148
Poistoero	2 068	2 148
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	993	1 167
Valtion toimeksiannot	485	519
Lahjoitusrahastojen pääomat	468	648
Muut toimeksiantojen pääomat	40	0
VIERAS PÄÄOMA	44 457	38 910
Pitkäaikainen	24 802	26 311
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoks.	24 161	25 576
Lainat julkisyhteisöiltä	597	643
Ostovelat	45	91
Muut velat	0	0
Lyhytaikainen	19 655	12 599
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	12 166	6 193
Lainat julkisyhteisöiltä	47	40
Saadut ennakot	119	127
Ostovelat	3 265	3 532
Muut velat	1 556	354
Siirtovelat	2 502	2 353
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	83 571	81 900
TASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste %	45,7	51,1
Suhteellinen velkaantuneisuus%	52,8	45,1
Velat ja vastuut % käyttötuloista	66,1	57,5
Kertynyt yli/alijäämä	15 667	19 290
Kertynyt yli/alijäämä €/as	1 055	1 300
Lainat, €/asukas	2 490	2 188
Lainakanta 31.12.	36 970	32 453
Lainasaamiset 31.12.	23	904
Asukasmäärä	14 849	14 833

Taseen tunnusluvut

Omavaraisuusaste % = $100 \times (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus % = $100 \times (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Käyttötulot muodostuvat toimintatuotoista, verotuloista ja valtionosuuksista. Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon.

Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista = $100 \times (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot} + \text{Vuokravastuut}) / \text{Käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun, silloin kun vieraaseen pääomaan rinnastetaan myös vuokravastuut. Tunnuslukuun otetaan huomioon liitetiedoissa esitetyt vuokravastuut ja leasingvastuut.

Lainakanta 31.12. = $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$

Lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa.

Lainat, €/asukas = Lainakanta jaettuna asukasmäärällä

Lainasaamiset

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

2.4 Kokonaistulot ja -menot

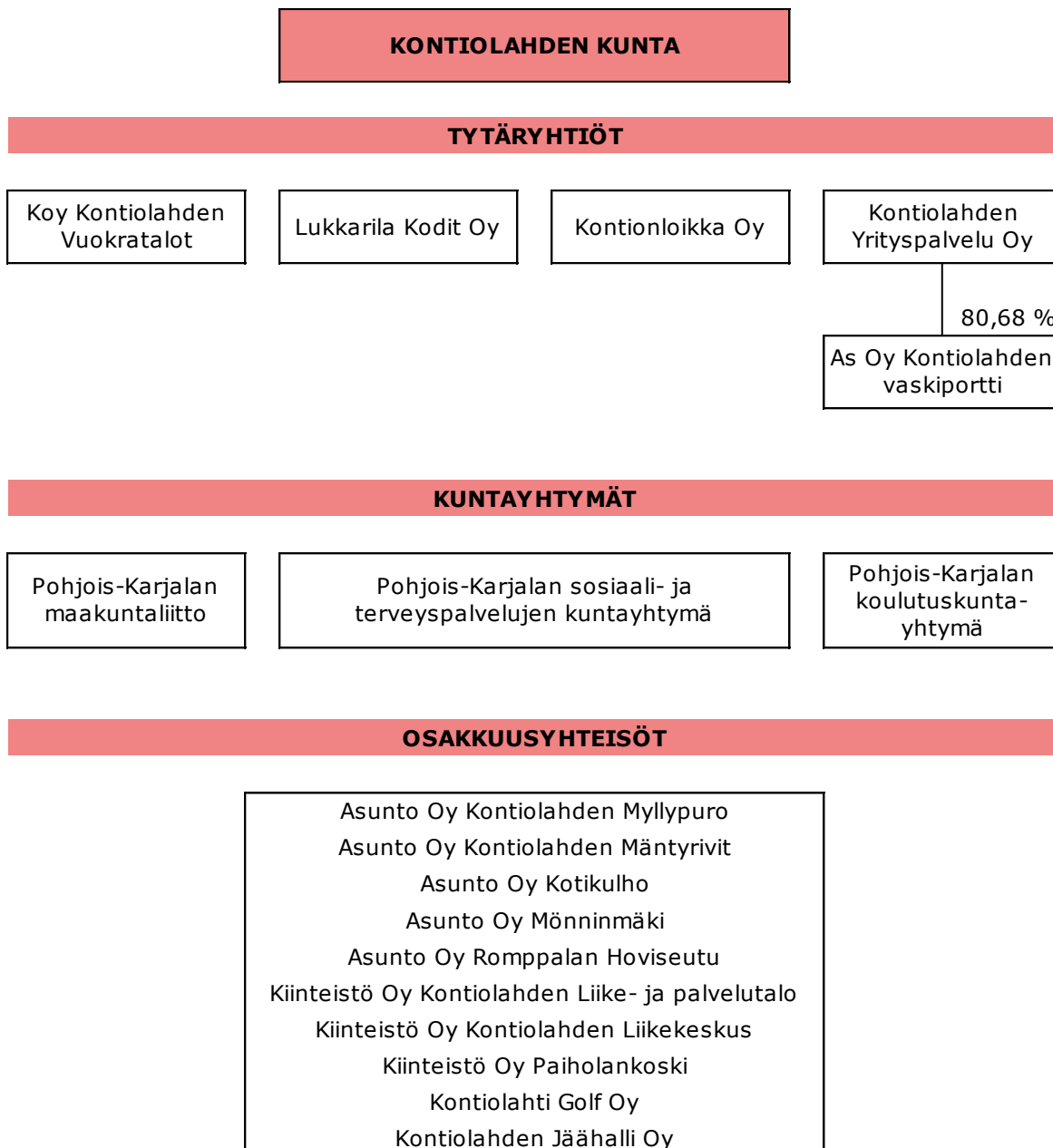
TULOT	1 000 €	%	MENOT	1 000 €	%
Varsinainen toiminta			Varsinainen toiminta		
Toimintatuotot	11 689	12,9	Toimintakulut	83 691	85,6
Verotulot	49 316	54,6	Korkokulut	560	0,6
Valtionosuudet	23 015	25,5	Muut rahoituskulut	4	0,0
Korkotuotot	8	0,0			
Muut rahoitustuotot	315	0,3	Investoinnit		
Satunnaiset tuotot	36	0,0	Investointimenot	7 474	7,6
Tulorahoituksen korjauserät					
-Pysyvien vastaavien hyödykkeiden			Rahoitustoiminta		
luovutusvoitot	-191	-0,2	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	6 483	6,6
Investoinnit			Kokonaismenot yhteensä	98 212	100,4
Rahoitusosuudet investointimenoihin	448	0,5			
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden					
luovutustulot	247	0,3			
Rahoitustoiminta					
Antolainasaamisten vähennys	881	1,0			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 000	5,5			
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	6 000	6,6			
Oman pääoman lisäykset					
Kokonaistulot yhteensä	96 764	107,0			

3 KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

3.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Kontiolahden kunnalla on neljä tytäryhtiötä. Näistä Kontiolahden Yrityspalvelu Oy omistaa 80,68 prosenttisesti Asunto Oy Kontiolahden Vaskiportin. Kontionloikka Oy tuli vuonna 2017 kunnan tytäryhtiöksi.

Kunta on osakkaana kolmessa kuntayhtymässä, jotka on yhdistelty konsernitilinpäätökseen peruspääomaosuuksien suhteessa. Alla esitelty konsernin rakenne 31.12.2018. Kaikki kaaviossa näkyvät konserniyhteisöt on yhdistelty konsernitilinpäätökseen omistusosuuksien suhteessa. Osakkuusyhteisöjen osalta on yhdistelty konsernin omistusosuutta vastaava määrä osakkuusyhteisöjen voitosta tai tappiosta sekä oman pääoman muutoksesta.

3.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Kuntakonsernia ohjataan konserniohjeilla, jotka käsittävät yleisimmät konserniohjaukseen liittyvät osa alueet. Kontiolahden kunnan konserniohje sekä Hyvä hallinto- ja johtamistapa Kontiolahti –konserniohje päivitettiin kunnanvaltuustossa 11.6.2018. Konserniohje on omistajaohjauksen keskeinen välinen. Konserniohjeella yhdenmukaistetaan kuntakonsernin menettelytapoja sekä tehostetaan johtamisen edellytyksiä niin, että kuntakonsernia ja kunnan muuta toimintaa voidaan johtaa kokonaisuutena yhtenäisin periaattein ja kunnan kokonaisuuteen huomioon ottaen. Kuntalain 47 §:ssä on säädetty kunnan tytäryhteisöjen toiminnasta ja konserniohjeesta:

”Omistajaohjauksella on huolehdittava siitä, että kunnan tytäryhteisön toiminnassa otetaan huomioon kuntakonsernin kokonaisuuteen. Kunnan tytäryhteisön hallituksen kokoonpanossa on otettava huomioon yhteisön toimialan edellyttämä riittävä talouden ja liiketoiminnan asiantuntemus. Konserniohjetta sovelletaan kunnan tytäryhteisöjen sekä soveltuvin osin osakkuusyhteisöjen omistajaohjaukseen.

Konserniohjeessa annetaan tarpeelliset määräykset ainakin:

- 1) kuntakonsernin talouden ja investointien suunnittelusta ja ohjauksesta;
- 2) konsernivalvonnan ja raportoinnin sekä riskienhallinnan järjestämisestä;
- 3) tiedottamisesta ja kunnan luottamushenkilöiden tietojensaantioikeuden turvaamisesta;
- 4) velvollisuudesta hankkia kunnan kanta asiaan ennen päätöksentekoa;
- 5) konsernin sisäisistä palveluista;
- 6) kunnan tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpanosta ja nimittämisestä;
- 7) kunnan tytäryhteisöjen hyvästä hallinto- ja johtamistavasta.”

Hyvä hallinto- ja johtamistapaohje täydentää konserniohjetta. Hyvän hallinnon ja johtamisen periaatteet varmistavat muun muassa, että tytäryhteisössä toteutuvat terveet liikeperiaatteet, riittävä avoimuus, taloustietojen oikeellisuus ja asianmukainen sisäinen valvonta sekä riskienhallinta.

Tytäryhtiöiltä pyydetään osavuosisraportoinnin yhteydessä toiminnalliset ja taloudelliset raportit yhtiön tilanteesta ja kehityksestä.

Konserniyhteisöjen hallintoelimissä luottamushenkilöillä ja virkajohdolla on keskeinen edustus. Konsernissa on käytössä konsernitili ja sen sisällä yhteisöillä on sovitut limiittirajat, joiden puitteissa ne voivat käyttää tilapäisesti omien varojen lisäksi konsernin varoja.

3.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

3.3.1 Kontiolahden Yrityspalvelu Oy

Toimitilojen vuokrausaste onnistuttiin raportointiaikana nostamaan selkeästi suunniteltua tasoa korkeammaksi. Yhtiön suurimman kiinteistön vapautuneet tilat on vuokrattu edelleen. Tilanteessa 31.12. tilat suurimmassa kiinteistössä on onnistuttu vuokraamaan asiakkaille siten, että kiinteistössä on noin 11% sellaisia tuotantokäyttöön soveltuvia tiloja, joita ei ole vielä täysimääräisesti otettu tuotannolliseen käyttöön. Jatko-suunnitelmia tilojen osalta käydään läpi käynnissä olevissa neuvotteluissa. Tiedossa on tarkasteluaikana yksi vapaa pienyritystila Vaskelan yritysalueella.

Vuosi 2018 oli Kontiolahden Yrityspalvelu Oy:llä vahvan kehittämisen ja investoimisen aikaa. Kontiolahden Yrityspalvelu Oy aloitti uuden 5900 m² yritys kiinteistön rakentamisen Jaaman yritysalueelle. Tehdas tulee työllistämään yhteensä 130 htv. Lisäksi Kontiolahden Yrityspalvelu Oy on aloittanut 2400m² laajennuksen Valokaarentiellä sijaitsevassa yritystilassa ja tehnyt ratkaisun uuden noin 1000m² yritystilan rakentamisesta tuotannolliseen toimintaan Jaaman yritysalueella. Uusin kiinteistöhanke tulee työllistämään noin 15 htv Kontiolahdella. Rakentamis- ja laajentamishankkeet lisäävät työpaikkoja kunnassa arviolta 165 htv. Kuluja kuluneena vuonna lisäsivät Ahoksentiellä sijaitsevan kiinteistön purkukustannukset.

Elinvoiman edistämiseen liittyvissä palveluissa korostuivat tänä vuonna yrityskehitysyrityksen, Kontionloikka Oy:n toiminnan suunnitteleminen ja valmistelutyö. Kontionloikka Oy:n toiminta alkoi täysimääräisesti vuoden 2019 alussa. Kontionloikka Oy ja Kontiolahden Yrityspalvelu Oy muodostavat kunnassa vahvan paikallisia yrityksiä lähellä palvelevan yhteistyömallin.

Yhtiön liikevaihto on vuoden alusta 2 294 185, 73 euroa. Vuodelta 2018 Kontiolahden Yrityspalvelu Oy:n tulos on 51 173, 23 euroa positiivinen.

Toiminnalliset tavoitteet 2018 ja niiden toteutuminen

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Mittarin tavoite (tunnusluku)	Toteuma 31.12.2018
1. Asiakkaat ja palvelut			
Toimitilojen vuokraaminen	Vuokrausaste % / vuosi	>80	88%
Asuntojen vuokraaminen	Vuokrausaste % / vuosi	>97	99%
Toimitilojen ja asuntojen kunnossapito	Remontoidut toimitilat/asunnot/kpl/vuosi	1-2 asuntoa 1-2 toimitilaa	1 3
Asiantuntijapalveluiden myynti kunnalle	Toimitusjohtajan työaika %	40	Toteutunut, työaika 40 %
2. Talous			
Tilinpäätös voitollinen € / vuosi	Tilikauden tulos €	10 000	51.173,23
Yhtiö on vakavarainen	Kassavarat vähintään €	200000	Toteutunut
3. Prosessit ja rakenteet			
Toimitilojen käyttö on tehokasta	Käyttöaste % / vuosi	>80	88 %
	Käyttöaste % / vuosi	>97	99 %

Asuntojen käyttö on tehokasta Elinvoimabrändin rakentaminen – markkinointi- ja viestintä tehokasta	Elinvoimabrändi tunnetaan yritysasiakkaiden keskuudessa	Valmis 2018	Viestintäsuunnitelma on esitelty hallituksessa joulukuussa 2018 Käytännön toteutus alkaa 2019
4. Henkilöstö			
Yhtiöllä on toimitusjohtajan lisäksi riittävä henkilökuntaresurssi toimistotyöhön ja asiantuntijapalveluihin	Selvitetään henkilöresurssin toteutustapaa mahdollisena lisähenkilöstön palkkaamisena	Selvitys valmiina 2018	Rekrytoinnit toteutettu vuonna 2018

Talous

eurot	alkup TA2018	TA –muutos	muutettu TA 2018	toteuma 31.12.2018	Poikkeama
Toimintatulot	2.100.000		2.110.000	2.295.731,16	185.731,16
Toimintamenot	-2.150.000		-2.100.000	-2.244.557,93	-144.557,93
Tulos	-50.000		10.000	51.173,23	41.173,23

3.3.2 Lukkarila Kodit Oy

Lukkarila Kodit Oy pyrkii toiminnallaan tukemaan ja ylläpitämään Kontiolahden kuntastrategian mukaisia arvoja: elinvoimaisuutta, elinkeinoelämän kehittämistä, myönteisen kuntakuvan ylläpitämistä ja poistamaan uhkaa kuntatalouden heikkenemistä ja työpaikkojen vähenemisestä, lisäämään kansainvälisyyttä ja monikulttuurisuutta.

Lukkarila Kodit Oy:n liikevaihto vuonna 2018 oli 2,1 milj. euroa.

Lukkarila Kodissa työskenteli vuoden aikana 38 henkilöä. Toiminta loppui kahdessa Lukkarilan yksikössä osoitteissa Kaislakuu 3 Joensuussa ja Niemenkartanontie 2 Paiholassa. Näiden seurauksena henkilöstömäärä väheni 21:een loppuvuodeksi 2018.

Lukkarila Kodit Oy:n toiminnalliset tavoitteet ajalla 01.01.-31.12.2018 ovat pääasiassa toteutuneet.

Toiminnalliset tavoitteet 2018 ja niiden toteutuminen

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Mittarin tavoite (tunnusluku)	Toteuma 31.12.2018
1. Asiakkaat ja palvelut			
Lukkarilan lasten ja nuorten peruskoulun suorittaminen lähellä suomalaisten keskitasoa	Todistuksen keskiarvo	keskiarvo 7,0	Numeraalinen arvio puuttuu usealta
Syrjäytymisen ehkäisy: Ammattiopinnoissa, lukioissa ja	Opinnoissa kirjoilla olevat %	100 %	95 %

ammattiin valmistavissa opinnoissa peruskoulun jälkeen			
Toimiva kotouttamispolku	Työelämään siirtyminen jälki-seurannan jälkeen	80 %	Ei jälkiseurannasta siirtyneitä 2018 aikana
Lukkarilan nuorten hyvinvointi	Jokaisella nuorella yksi harrastus	100 %	90%
2. Talous			
Vastuullinen taloudenhoito	Laadittu budjetti toteutuu. Positiivinen tulos 2018.	+ merkkinen tulos tilinpäätöksessä	+ 8.151 €
Vakavaraisuus	Yhtiön pääomat säilyvät	Yhtiön pääoma pysyy samana tai vahvistuu	Vahvistui
3. Prosessit ja rakenteet			
Työntekijöiden roolit ja vastuut määritelty selvästi	Kaikkien työntekijöiden roolit ja vastuut määritelty selvästi	100 %	100 %
Perustehtävä selkeä	Jokaisella työntekijällä on oma perustehtävä selkeä	100 %	100%
Sitoutuminen työhön ja työyhteisöön	Henkilöstö sitoutuu työtehtäviin ja työyhteisön tavoitteisiin	100 %	100 %
Yrityksen strategia ja missio	Jokainen työntekijä tuntee yrityksen strategian ja mission	100 %	100%
4. Henkilöstö			
Henkilöstön pohjakoulutus ja kelpoisuus lastensuojelulain mukainen	Ohjaajilla vähintään sosiaali- ja terveydenhuoltoalan perustutkinto	100 %	100%
Koulutukset ja sisäinen koulutus	Koulutusten määrä riittävä	3/vuosi/ työntekijä	4
Kehityskeskustelut vuosittain	Kaikki käyvät kehityskeskustelun	100 %	100 %

Talous

eurot	alkup TA2018	TA -muutos	muutettu TA 2018	toteuma 31.12.2018	Poikkeama
Toimintatulot	3.111.105		2.858.085	2.149.862,92	-708.222,08
Toimintamenot	-3.111.105		-2.858.085	-2.141.711,71	716.373,29
Tulos	0		0	8.151,21	8.151,21

3.3.3 Kiinteistö Oy Kontiolahden Vuokratalot

Uudistuotantoa ei suunnittelukaudella ollut. Suurin yksittäinen peruskorjaus oli Peipontie 1:n parvekkeiden ovien uusiminen. Kiinteistö Oy Kontiolahden Vuokrataloilla ei ole omaa henkilökuntaa, vaan yhtiö ostaa kaikki tarvitsemansa palvelut (isännöinti, kirjanpito, kiinteistönhoito).

Vuotuis-kunnossapitoa suoritettiin tarpeen mukaan. Kertomusvuonna isompia vesi- tms. vahinkoja ei tapahtunut. Edelliseen vuoteen verrattuna taloustilanne hieman kohentui.

Asuntojen käyttöaste oli edelleen hyvä.

Toimitusjohtajan sijaisuus sekä toimistoapu olivat edelleen selvityksen alla. Näihin toivottiin pysyvää ratkaisua vuoden 2018 loppuun mennessä, mutta selvitystyö jäi edelleen kesken.

Toiminnalliset tavoitteet 2018 ja niiden toteutuminen

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Mittarin tavoite (tunnusluku)	Toteuma 31.12.2018
1. Asiakkaat ja palvelut			
siisti ja viihtyisä asunto	kiinteistöihin tutustuminen	vähintään 2 kiint./vuosi	kyllä
vuokrataso	seudun keskitasoa	+/- 2 %	kyllä
2. Talous			
taloustilanne	lainan nosto	uutta lainaa yli 100.000 euron hankkeisiin	ei, sillä isoja hankkeita ei ollut vireillä
vuokrasaatavat	kasvu 1 %	v. 2017 tilinpäätökseen verrattuna	ei, saatava kasvoi 7,1 % v. 2017 verrattuna
3. Prosessit ja rakenteet			
ikkunat, ulko-ovet tms	uusiminen	1 kiinteistö / vuosi	kyllä, Peipontie 1:n parvekkeiden ovet uusitaan syksyllä
asuntojen tehokas vuokraus	käyttöaste	98 %	kyllä
4. Henkilöstö			
vuokrataloilla ei omaa henkilökuntaa			ei, selvitystyö edelleen kesken

Talous

eurot	alkup TA2018	TA -muutos	muutettu TA 2018	toteuma 31.12.2018	Poikkeama
Toimintatulot	2.150.000			2.130.428,45	-19.571,55
Toimintamenot	-2.150.000			-1.828.570,77	321.429,23
Tulos	0			301.857,68	301.857,68

3.3.4 Kontionloikka Oy

Yhtiöllä ei ollut aktiivista toimintaa vuonna 2018, mutta vuoden 2019 alusta yhtiö tulee toimimaan kunnan elinvoiman edistämisen kehittämissyhtiönä. Yhtiön toimialaan kuuluu yritysten kasvun edistäminen, elinkeinotoiminnan kehittämis- ja yrityspalvelujen tuottaminen julkiselle sektorille sekä paikallisen matkailun kehittäminen ja matkailuinvestointien edistäminen. Kunta organisoii yritysneuvonnan ja yrityskehittämisen yhtiön kautta vuoden 2019 alusta lukien.

3.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Konserniyhtiöiden taloustilanne on kokonaisuudessaan kohtuullinen. Lainakanta on kasvanut Yrityspalveluilla, johtuen merkittävistä yritysikiinteistöjen investoinneista. Tulevina vuosina konsernin lainakannan kasvupaine muodostuu lähinnä emon investointitarpeista. Investoinnit kohdentuvat erityisesti uusien alueiden kuntatekniikkaan sekä koulu- ja päiväkotikiinteistöihin. Yhtiöiden toiminnan ja talouden kehittymistä sekä mahdollisia riskejä on käsitelty säännöllisesti omistajaohjauksen kautta sekä osavuosisraporttien yhteydessä elinvoima- ja omistajaohjausjaostossa.

3.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Kontiolahden kunnan konserniohjeella luodaan puitteet ensisijaisesti kuntakonserniin kuuluvien tytäryhteisöjen omistajaohjaukselle kunnan tavoitteiden mukaisesti. Ohjetta noudatetaan soveltuvin osin myös osakkuusyhteisöjen ja kuntayhtymien omistajaohjauksessa. Konserniohjeella pyritään yhteisöjen ohjauksen yhtenäistämiseen, toiminnan läpinäkyvyyden lisäämiseen, kunnan yhteisöstä saaman tiedon laadun parantamiseen ja tiedonkulun tehostamiseen. Ohjeen tarkoitus on määrittellä ne periaatteet ja menettelytavat, joita sovelletaan Kontiolahti-konsernissa sekä varmistaa konsernitalinpäätöksen tekemisen edellytykset.

Kunnanvaltuusto päättää konsernin omistajapolitiikasta, määrittää kuntakonsernin keskeiset tavoitteet, päättää konserniyhteisöjen perustamisesta ja lopettamisesta ja antaa konserniohjeen. Kunnanhallitus ohjaa konsernin toimintaa valtuuston päätösten ja sen asettamien tavoitteiden mukaisesti ja antaa siitä tarvittaessa ohjeita ja määräyksiä. Yhteisöjen hallitusten jäsenet valitaan näiden yhtiökokouksissa. Kunnanhallitus on säännöllisesti saanut selvityksen kuntayhtymien luottamushenkilöiltä keskeisistä asioista. Kuntayhtymien luottamushenkilöedustajille on tarvittaessa annettu saatteita.

Elinvoima- ja omistajaohjausjaoston tehtävänä on erityisesti seurata tytäryhtiöiden tavoitteiden toteutumista ja taloudellisen aseman kehitystä. Kunnanjohtaja vastaa yleisellä tasolla konsernin operatiivisesta johtamisesta ja valvoo osaltaan valtuuston ja hallituksen ohjeiden ja määräysten toteuttamisesta. Kunnanjohtaja raportoi kunnanhallitusta / elinvoima- ja omistajaohjausjaostoa havaitsemistaan epäkohdista. Kontiolahti-konsernissa ei ole vuonna 2018 raportoitu havaituista poikkeamista.

Kontiolahden kunnanvaltuuston hyväksymällä ”Hyvä hallinto- ja johtamistapa Kontiolahti – konsernissa” ohjeella täydennetään muun muassa kuntalakiin ja osakeyhtiölakiin perustuvia menettelytapoja sekä konserniohjetta. Ohjeella yhtenäistetään konserniohjauksen kannalta konserniin kuuluvien tytäryhtiöiden johtamis- ja hallintokäytäntöjä ja varmistetaan, että kunnan omistuksia hoidetaan tarkoituksenmukaisesti, luotettavasti ja tehokkaasti kuntakonsernin kokonaisuutena turvaten.

Toimielinten, viranhaltijoiden ja tytäryhteisöjen edustajien on otettava toiminnassaan huomioon sekä edustamansa yhteisön että koko konsernin etu. Ristiriitatilanteissa konsernin etu on ratkaiseva.

Tytäryhtiöiden toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta ja analysointi toteutetaan kunnan talousarvion, osavuosisraporttien ja toimintakertomuksen yhteydessä. Tytäryhtiöille valtuusto asettaa taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet.

Tytäryhteisöt (1000 €)	Liikevaihto 2018	Tilikauden voitto	Taseen loppusumma	Lainakanta
Kontiolahden Yrityspalvelu Oy	2 296	51	19 831	17 050
Kiinteistö Oy Kontiolahden Vuokratalot	2 071	302	12 609	9 348
Lukkarila Kodit Oy	2 145	8	865	0
Kontionloikka Oy	0	-1	8	0

3.6 Konsernitilin päätös ja sen tunnusluvut

3.6.1 Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut

	2018	2017
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	52 942	54 081
Toimintakulut	-124 287	-121 480
Osuus osakkuusyrityksen voitosta	-1	19
TOIMINTAKATE	-71 346	-67 380
Verotulot	49 316	50 752
Valtionosuudet	24 595	24 913
Rahoitustuotot ja -kulut	-565	-707
Korkotuotot	28	17
Muut rahoitustuotot	270	307
Korkokulut	-728	-1 021
Muut rahoituskulut	-135	-10
Vuosikate	2 000	7 578
Poistot ja arvonalentumiset	-5 978	-6 117
Suunnitelman muk. poistot	-5 906	-5 717
Arvonalentumiset	-72	-399
Satunnaiset erät	36	419
Tilikauden tulos	-3 941	1 879
Tilinpäätössiirrot	66	39
Tilikauden verot	-30	0
Laskennalliset verot	-5	-1
Vähemmistöosuudet	1	-4
Tilikauden ylijäämä	-3 910	1 913
TULOSLASKELMA TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot/Toimintakulut %	42,6	44,5
Vuosikate/Poistot, %	33	123,9
Vuosikate, €/asukas	135	510,9
Asukasmäärä	14 849	14 833

3.6.2 Konsernirahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	2018	2017
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	2 000	7 578
Satunnaiset erät	36	419
Tilikauden verot	-30	0
Tulorahoituksen korjauserät	-88	-487
	1 919	7 509
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-15 366	-19 485
Rahoitusosuudet investointimenoihin	470	218
Pysyvien vastaavien hyödykk.luovutustulot	315	4 065
	-14 580	-15 202
Toiminnan ja investointien rahavirta	-12 662	-7 694
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-102	-1
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	11 325	8 306
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-8 116	-8 286
Lyhytaikaisten lainojen muutos	6 395	-535
	9 603	-515
Oman pääoman muutokset	-4	2 193
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	221	-65
Vaihto-omaisuuden muutos	-39	-159
Saamisten muutos	-456	-1 454
Korottomien velkojen muutos	1 544	3 986
	1 270	2 308
Rahoituksen rahavirta	11 602	3 986
Rahavarojen muutos	-1 059	-3 707
Kassavarat 31.12.	9 216	10 276
Kassavarat 1.1.	10 276	13 984
	-1 059	-3 709
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä		
5 vuodelta, €	-18 100	-6 142
Investointien tulorahoitus, %	13,4	39,3
Lainanhoitokate	0,3	0,9
Kassan riittävyys, pv	23	25
Asukasmäärä	14 849	14 833

Konsernin rahoituslaskelmassa tunnuslukua toiminnan ja investoinnin rahavirran kertymää on korjattu vuoden 2017 osalta.

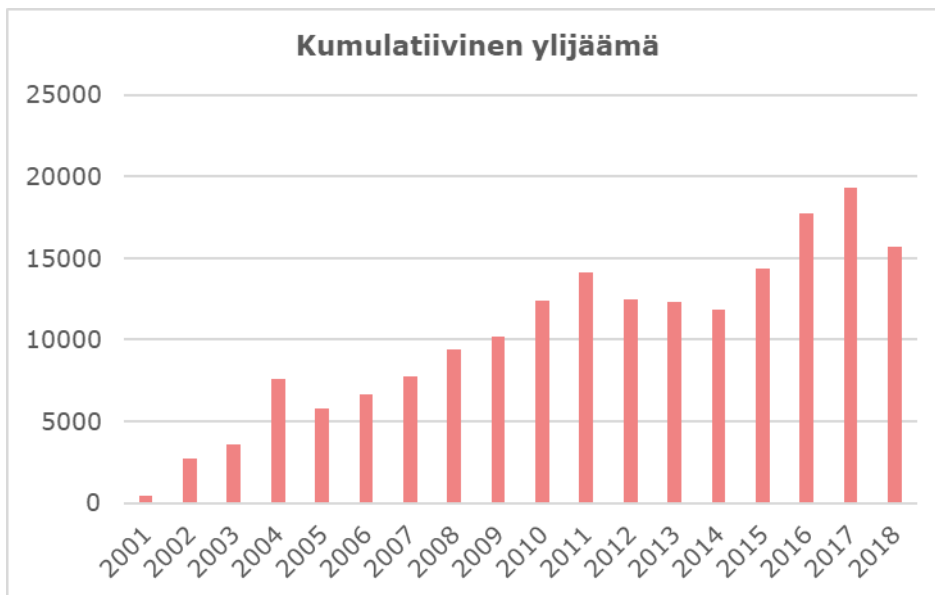
3.6.3 Konsernitase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA 31.12.			VASTATTAVAA 31.12.		
	2018	2017		2018	2017
	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	113 138	105 063	OMA PÄÄOMA	43 582	47 593
Aineettomat hyödykkeet	584	509	Peruspääoma	20 376	20 325
Aineettomat oikeudet	439	457	Säätiöiden ja yhd.peruspääoma	3	3
Muut pitkävaikutteiset menot	145	51	Arvonkorotusrahasto	134	138
Muut pitkävaikutteiset menot	0	0	Muut omat rahastot	1 207	1 208
			Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	25 773	24 008
Aineelliset hyödykkeet	109 347	100 589	Tilikauden yli-/alijäämä	-3 910	1 913
Maa- ja vesialueet	11 620	11 494			
Rakennukset	66 282	66 748	VÄHEMMISTÖOSUUDET	184	185
Kiinteät rakenteet ja laitteet	22 721	19 663			
Koneet ja kalusto	2 399	1 684	PAKOLLISET VARAUKSET	634	496
Muut aineelliset hyödykkeet	26	15	Eläkevaraukset	8	10
Ennakkomaks.,keskener.hankinnat	6 300	985	Muut pakolliset varaukset	626	486
Sijoitukset	3 207	3 966	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 354	1 527
Osakkeet ja osuudet	483	718	Valtion toimeksiannot	823	871
Osakkuusyhteisöosakkeet	2 620	2 412	Lahjoitusrahastojen pääomat	474	654
Muut lainasaamiset	-1	834	Muut toimeksiantojen pääomat	57	3
Muut saamiset	105	1			
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	895	1 290	VIERAS PÄÄOMA	83 842	72 678
Valtion toimeksiannot	721	818	Pitkäaikainen	54 461	51 469
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	157	469	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	53 866	50 254
Muut toimeksiantojen varat	17	3	Lainat julkisyhteisöiltä	550	1 124
			Ostovelat	45	91
VAIHTUVAT VASTAAVAT	15 562	16 127	Lyhytaikainen	29 381	21 209
Vaihto-omaisuus	382	342	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	14 485	7 926
Aineet ja tarvikkeet	382	342	Lainat julkisyhteisöiltä	47	40
			Saadut ennakot	142	150
			Ostovelat	5 824	5 432
Saamiset	5 964	5 509	Muut velat	2 870	1 305
Pitkäaikaiset saamiset	-224	404	Siirtovelat	6 339	6 334
Myyntisaamiset	-370	0	Laskennalliset verovelat	-325	22
Lainasaamiset	131	131			
Muut saamiset	14	273	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	129 595	122 479
Lyhytaikaiset saamiset	6 189	5 105	Omavaraisuusaste	33,8	39,1
Myyntisaamiset	4 514	3 410	Suhteellinen velkaantuneisuus	66,0	55,9
Lainasaamiset	0	0	Velat ja vastuut % käyttötuloista	76,5	65,9
Muut saamiset	1 046	1 237	Kertynyt yli/alijäämä	21 863	25 921
Siirtosaamiset	628	458	Kertynyt yli/alijäämä €/as	1 472	1 747
			Konsernin lainakanta 31.12. ,1000 €	68 948	59 344
Rahoitusarvopaperit	579	637	Konsernin lainat, €/asukas	4 643	4 001
Osakkeet ja osuudet	19	19	Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000 €	-1	834
Sijoitukset rahamarkkinainstrument.	372	411	Kunnan asukasmäärä	14 849	14 833
Joukkovelkakirjalainasaamiset	140	159			
Muut arvopaperit	49	48			
Rahat ja pankkisaamiset	8 637	9 638			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	129 595	122 479			

4 TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY JA TALOUSSTRATEGIAN TOTEUTUMI- NEN

Kunnanhallitus esittää tilikauden tuloksen -3.703.916,40 euron tuloksen käsittelyä siten, että tuloutetaan tehtyjä poistoeroja suunnitelman mukaan 80 489,69 euroa ja siirretään tilikauden alijäämä -3.623.426,71 euroa taseen yli-/alijäämätilille.

Tilinpäätöshetken mukainen kumulatiivinen ylijäämä on siten 31.12.2018 suuruudeltaan 15.666.735,74 euroa.

Tasapainoisen talouden tavoitteille on asetettu tavoitetasot, joiden toteutuessa kunnan talous on tasapainossa. Tavoitetasot ohjaavat taloussuunnittelua ja niiden toteutumista seurataan tilinpäätösten yhteydessä. Tavoitteista toteutui kilpailukykyinen verotus sekä talousarviossa ja päätöksissä pysyminen koko kunnan osalta. Toimintatuottojen ja -kulujen sekä toimintakatteen poikkeama talousarvioon nähden pysyi tavoitetasossa. Samoin verotulot ja valtionosuudet. Rahoituskulut toteutuivat merkittävästi alle talousarvion, joka kuitenkin tilikauden tuloksen kannalta oli positiivista. Omavaraisuusaste painui alle 50 % ja vuosikate oli heikko poistoihin nähden. Myös investointien tulo-rahoitus oli heikko.

TAVOITE	TAVOITETASO	TOTEUMA
Kilpailukykyinen verotus	Tuloveroprosentti enintään Joensuun seudun keskiarvo	Toteutunut
Vakavaraisuus	Omavaraisuusaste vähintään 50 prosenttia	Ei toteutunut
Vahva taloussuunnittelu	Tuloslaskelman tasapainoisuus; vuosikate 100–125 prosenttia poistoista	Ei toteutunut
Talousarviossa ja päätöksissä pysyminen	Talousarvion toteuma valtuustoon nähden sitovien erien osalta 99–101 prosenttia osavuosi-raportti 2:n tilanteeseen verrattuna	Toteutunut koko kunnan osalta
Investointien tasapainoisuus suhteessa tulo-rahoitukseen	Investointien omarahoitusaste vähintään 100 prosenttia	Ei toteutunut

5 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

5.1 Kunnanhallitus

5.1.1 KESKUSHALLINTO (tehtävä 100)

Tilivelvolliset

- Kunnanjohtaja Jere Penttilä
- Hallintojohtaja Sakari Kela
- Talousjohtaja Heidi Aho

Tulosyksiköt

- hallintopalvelut
- talous- ja tietohallinto
- henkilöstö ja työllisyys

Toiminta-ajatus

Keskushallinnon toiminta-ajatuksena on ohjata ja kehittää kunnan palvelutuotantoa ja sen päämääränä on turvata kunnan peruspalvelujen siihen liittyvien tukipalvelujen tuotantoedellytykset.

Toimintaympäristö

Hallintopalveluissa huolehdittiin kunnanvaltuuston, kunnanhallituksen ja sen jaostojen, tarkastuslautakunnan sekä vaikuttamistoimielinten (eläkeläis- ja vammaisneuvosto) ja yhteistyötoimikunnan valmistelu-, sihteer-, päätöksenteko- ja täytäntöönpanotehtävistä. Lisäksi huolehdittiin kunnan tiedonhallinnasta ja yleisestä tiedotustoiminnasta ja niiden kehittämisestä, hallintoon liittyvien asioiden neuvonnasta ja opastuksesta sekä sääntöjen, ohjeiden ja suunnitelmien valmistelusta ja päivittämisestä. Lisäksi oltiin mukana ohjaamassa ja kehittämässä kunnan organisaatiota ja toimintoja. Vuoden alussa hoidettiin myös presidentinvaalien järjestelyt.

Uusi kuntastrategia hyväksyttiin kunnanvaltuustossa 12.2.2018 § 15. Mahdollistavaa kasvustrategiaa jalkautettiin yksiköihin vuoden 2018 aikana. Strategiaan liittyen pidettiin erilaisia koulutuksia sekä järjestettiin strategian ideakilpailu ja lanseerattiin ryhmäpalkitsemiskäytäntö. Strategian ideakilpailussa raati valitsi kuntalaisten ehdottamista käytännönideoista kuusi toteutettavaa tekoa. Henkilöstön strategian mukaisia tekoja palkittiin ryhmäpalkinnoin. Talousarvion rakenne uusittiin uuden strategian mukaisten ympäristöjen mukaiseksi.

Strategia uudistuksen ohessa vuonna 2018 uudistettiin kunnan visuaalinen ilme. Kunnalle luotiin oma brändikirja ja graafinen ohjeisto. Visuaalinen ilme jalkautettiin kaikkiin kunnan materiaaleihin. Uusi ilme näkyy myös vuoden 2018 lopussa julkaistuilla kunnan uusilla kotisivuilla, ja uudistuksessa muuttui myös sivujen rakenne ja sisältö ajantasaistettiin. Kotisivu-uudistus oli osa maakunnallista projektia.

Tietosuojasetusta alettiin soveltaa 25.5.2018. Tietosuojasetuksen osoitusvelvollisuuden eteen tehtiin runsaasti töitä vuoden 2018 kuluessa. Henkilöstöä koulutettiin tietosuojasioista tietosuojavideolla ja siihen liittyvällä testillä sekä yksiköissä pidetyillä tietosuojavarteilla. Rekisteröidyn oikeuksien toteuttamista varten laadittiin palveluittain tietosuojaselosteita sekä sisäinen käsittelytoimiseloste. Tietoturva- ja tietosuojapolitiikka hyväksyttiin. Tietoturva- ja tietosuojasuunnitelman laadinta ja sen pohjalta tehtävän tietoturva- ja tietosuojapaan laadinta aloitettiin.

Sisäinen valvonta toteutettiin vuonna 2018 sisäisen valvonnan ohjeiden mukaisesti.

Henkilöstöpalveluissa toteutettiin henkilöstöasioiden ohjausta ja koordinoivia palvelussuhdeasioiden, palkkauksen ja palkanmaksun, työsuojelu- ja työkyky- ja yhteistoiminta-asioiden osalta. Vuoden 2018 päivitettiin sisäisiä ohjeita, jatkettiin palkkausjärjestelmien kehittämistä, kehitettiin henkilöstötukäytäntöjä ja hyväksyttiin ryhmäpalkitsemiskäytännöt. Lisäksi valmistauduttiin kansallisen tulorekisterin käyttöönottoon ja aloitettiin neuvottelut kunta-alan paikallisten palkankorotuserien jakamisesta.

Kasvustrategian toteutumiseksi tuettiin työyhteisöjä työyhteisöjen toimintaperiaatteiden laatimisessa, järjestettiin esimiehille valmennusta ja sparrausta kasvun ja asenteen sekä ideakulttuurin kehittämiseksi. Strategian mukaisista teoista palkittiin ryhmiä ja työyhteisöjä ryhmäpalkinnoin. Työyhteisöjen toiminnan näkyväksi tekemistä tuettiin yhteistyössä viestinnän kanssa. Talousarviorakenteeseen sisällytettiin erillinen osio kuvaamaan henkilöstöresurssi- ja toimintaympäristömuutoksia.

Työllisyyspalveluissa toteutettiin aktiivista työnhakijoiden kontaktointia, palvelutarpeen arviointia, sekä ohjaus- ja työhönvalmennustyötä oikeiden palvelujen piiriin. Vuoden aikana voimaan tulleet tietosuojamääräykset toivat haasteita työnhakijoita koskevaan tiedonvaihtoon.

Vuoden 2018 työllisyydenhoidon tavoitteista työttömyysaste toteutui alle 10 % tavoitteen mukaisesti. Myös työttömien aktiivintasteessa saavutettiin asetettu yli 30 % tavoite. Palkkatuella työllistettiin 98 eri henkilöä, keskimäärin 36 henkilöä kuukaudessa. Palkkatukityöllistämässä resursseja söi runsas velvoitetyöllistettyjen määrä, minkä johdossa palkkatuettujen palkkakustannukset ylitettiin 58 000 eurolla. Kesätyöllistämässä painotettiin ja kokeiltiin sosiaalisin perustein työllistämistä.

Työmarkkinatuen kuntaosuuden toteuma oli 898 932 euroa. Kasvu edelliseen vuoteen nähden oli 26 407 euroa. Kasvu selittyy yli 1000 päivää työmarkkinatukea saaneiden osuuden kasvulla. Vuoden aikana työmarkkinatuen kuntaosuuden piirissä oli yhteensä 340 henkilöä ja tuen piiristä poistui 162 henkilöä. Kuntaosuuden piiristä sijoittui tai poistui 48 % tukea saaneista. Yli 300 päivää työmarkkinatukea saaneista 59 % ja yli 1000 päivää tukea saaneista 33 % sijoittui työhön, koulutukseen, työkokeiluun tai kuntouttavaan työtoimintaan. Tämän lisäksi asiakkaita ohjautui terveys- ja työkykykyselyihin tai muihin palveluihin. Noin 20 % tuen piirissä olevista on sellaisia työttömiä, joita ei kyetä sijoittamaan pois kuntaosuuden piiristä.

Kunnan työllisyys- ja elinvoimapalvelut ja Yrityspalvelu Oy tekivät yhteistyötä kokeilujen muodossa työnhakijoiden ja työnantajien tarpeiden yhteensovittamiseksi. Muuta työnantajayhteistyötä toteutettiin muun muassa rekrytointitahtumien avulla. Vuoden aikana onnistuttiin kasvattamaan seudullisen kuntaliisan kysyntää työnantajien keskuudessa. Työllisyyspalvelut toimivat myös osana kunnan Ohjaamo-toimintaa.

Talous- ja tietohallinnon tulosityksikössä huolehdittiin talousasioiden neuvonnasta ja ohjauksesta. Kontiolahden kunnan tietotekniikkapalvelut ovat vuodesta 2009 alkaen olleet Pohjois-Karjalan Tietotekniikkakeskus Oy:n vastuulla.

Keskushallinnossa toimintakatteen ylitykset johtuivat työmarkkinatuen kuntaosuudesta sekä palkkatuettujen palkkatukikustannuksista.

Toiminnalliset tavoitteet 2018 ja niiden toteutuminen

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Mittarin tavoite (tunnusluku)	toteuma 31.12.2018
1. Asiakkaat ja palvelut			
Asiakastyytyväisyyden seuraaminen ja mittaaminen	Hallinto-osaston asiakastyytyväisyyskyselyn tekeminen	Tyytyväisyys keskushallinnon palveluihin yli 80 % maksimista	Kysely tehtiin helmikuussa 2018, toteuma 77,2 %
Kuntalaisten kannustaminen osallistumaan ja vaikuttamaan yhteisiin asioihin.	Kuntalaisten ja johtoryhmän tapaamisten lukumäärä	4 / vuosi	2/4
Työttömien ohjaaminen työllistämistoimenpiteisiin	Strategian toteutuskilpailu	> 30	Toteutui, päätös valtuustossa 21.5.2018
	Aktivointiaste, %	< 10	33,4 %
	Työttömyysaste, %		9,7 %
2. Talous			
Keskushallinnon toiminta järjestetään taloudellisesti	Toimintakate € / vuosi	< 2 529 540 (Ovr 1/2018)	raportoidaan 12/2018
Työmarkkinatukikustannusten aleneminen	Rahoitusosuus €/vuosi	< 800 000	898 932 €
3. Prosessit ja rakenteet			
Kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteiden määrittäminen	Kuntastrategian toteuttaminen	toteutus 12/2018	Osana taloussuunnittelua toteutunut
Innovatiivisuuteen ja aloitteellisuuteen kannustaminen	Kunnan palkitsemisjärjestelmän päivittäminen kuntastrategian tavoitteiden toteuttamiseen	toteutus 12/2018	Palkitsemisperiaatteet hyväksytyt henk. ja työll.jaosto 14.3.2018 § 10
4. Henkilöstö			
Henkilöstön kyvykkyys uuden strategian toteuttamiseen ja uusien toimintamallien kokeilemiseen	Henkilöstön ja esimiesten valmennus innovatiiviseen toimintatapaan	toteutus 12/2018	Esimiespäivät toteutettu 25.-26.4.2018, ideakulttuurisparaus toteutettu 14.11.2018

Henkilökunnan määrä

	31.12.2017	31.12.2018
Vakituiset	11	12
Määräaikaiset	4	4
Työllistetyt	11	10
Oppisopimussuhteiset	1	2
Yhteensä	27	28

Talous

eurot	Alkup TA18	TA-muut.	Muutettu TA18	Toteuma 18	Poikkeama
Toimintatulot	2 204 220	-164 750	2 039 470	1 954 187,72	-85 282,28
Toimintamenot	-4 577 620	8 610	-4 569 010	-4 538 178,48	-30 831,52
Toimintakate	-2 373 400	-156 140	-2 529 540	-2 583 990,76	54 450,76
Asukasluku	14 950	14 950	14 950	14 841	-109
Toimintakate €/asukas	-159	-10	-169	-174,11	
Poistot					
Laskennalliset erät					
Netto	-2 373 400	-156 140	-2 529 540	-2 583 990,76	54 450,76

5.1.2 ELINVOIMA (TEHTÄVÄ 150)

Tilivelvolliset

- Kunnanjohtaja Jere Penttilä

Tulosyksiköt

- elinvoima

Toiminta-ajatus

Kontiolahden kunnan keskeisiä tehtäviä ovat elinvoiman ja hyvinvoinnin edistäminen. Elinvoima ja hyvinvointi liittyvät tiiviisti toisiinsa. Elinvoiman edistäminen on laaja käsite ja sitä voidaan lähestyä monesta näkökulmasta. Elinvoimaa edistävät mm. vetovoimainen ympäristö, uudet asukkaat, mahdollisuus työhön ja toimeentuloon, koulutusmahdollisuudet, hyvät julkiset ja kaupalliset palvelut, sujuva arki ja yhteisöllisyys, kuntalaisten aktiivisuus ja osallistuminen päätöksentekoon sekä vahva kuntatalous.

Elinvoiman edistäminen nähdään tässä yhteydessä elinkeinojen kehittämisenä. Elinvoiman edistäminen on kunnan verotulopohjan kasvattamista ja uusien työtilaisuuksien luomista kuntalaisille. Uusien työpaikkojen luomista autetaan antamalla monipuolista yritysneuvontaa Josek Oy:n toimesta, järjestämällä ja tarvittaessa rakentamalla toimitiloja yrityksille sekä varaamalla riittävästi kunnallisteknikalla varustettuja yritystoiminnan alueita. Hankintojen avulla vahvistetaan paikallistaloutta.

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Kunnan tytäryhtiö Kontiolahden Yrityspalvelu Oy:n toiminta laajeni vuonna 2018 merkittävästi. Yhtiö hallinnoi kaikkia kunnan omistuksessa olevia yrityksiä. Kunnan omistamien toimitilojen ja Kontiolahden Yrityspalvelu Oy:n teollisuustilojen käyttöaste oli lähes 100.

Kontiorannan entisen varuskunta-alueen kehittämisen ensisijaisena tavoitteena on saada korvattua varuskunnan lakkauttamisen takia menetetyt työpaikat. Teollisuus- ja varikkoalueen rakennukset ovat myyty tai vuokrattu.

Alueelle suunnitellaan edelleen vapaa-ajankeskusta, joka tukeutuu olemassa oleviin vahvuuksiin: mm. ampumahiihtostadion, Jaamankangas, golf-kenttä, Höytiäinen, Joensuu, Koli. Alueen asemakaava on lainvoimainen ja alueelle on mahdollista rakentaa hotelli, sitä tukevat palvelut sekä noin 300 paritalotyypistä vapaa-ajan asuntoa.

Kunta irtautui Joensuun seudun elinkeinoyhtiö Josek Oy:stä ja vuonna 2018 valmistauduttiin uuteen toimintamalliin. Päätimme, että kunnassa on kaksi elinkeinoyhtiötä: Kontiolahden Yrityspalvelu Oy, joka rakentaa ja vuokraa toimitiloja sekä kehittämissyhtiö Kontionloikka Oy.

Kunnan ja yrittäjien yhteisen elinvoimaryhmän tehtävänä on edistää kunnan ja yrittäjien välistä yhteistyötä, vierailla alueen yrityksissä ja ideoida elinkeinoelämän toimintaedellytysten parantamista. Ryhmän toiminta lisäsi kunnan ja yrittäjien yhteistyötä entisestään. Painopisteenä viime vuonna oli yritysten myyntimarkkinointiosaamisen kehittäminen.

Elinvoima

Josek Oy:n palveluja käytti Kontiolahdessa vuoden aikana 150 asiakasta, joiden kanssa on ollut tapaamisia, yhteydenottoja ja taustatyötä yhteensä 444 kappaletta.

Uusia yrityksiä perustettiin 62 (edellisenä vuonna 48) ja 36 (edellisenä vuonna 23) lopetti toimintansa. Suurin osa lopettaneista yrityksistä on toiminimiä, jotka ovat lopettaneet toimintansa.

Josekin tietojen mukaan teollisuustyöpaikkoja oli Joensuun seudulla 8865. Se on 129 enemmän kuin edellisenä vuotena. Kontiolahdella teollisten työpaikkojen määrä kasvoi 115, ollen noin 970.

Tytäryhtiö Kontiolahden Yrityspalvelu Oy:n toiminta ja merkitys kunnan toiminnassa kasvoi edelleen v. 2018. Yrityspalvelu Oy hallinnoi kaikkia kunnan omistamia yritystiloja. Yhtiön toimitusjohtaja toimi kunnanjohtajan apuna kunnan elinvoiman edistämiseksi. Yhteistyö yrittäjien kanssa onkin tiivistynyt. Alsiva Oy:n toimitilojen laajennus valmistui ja Jotwire Oy:n uusien toimitilojen rakentaminen alkoi.

Kunnan työllisyys- ja elinvoimapalvelut ja Yrityspalvelu Oy tekivät yhteistyökokeiluja tarjoamalla pre-leanauspalvelua neljän paikallisen yrityksen tuotannon organisointitarpeisiin työllistäen samalla ko. tehtäviin pitkäaikaistyöttömiä yritystoiminnan ja työkokeilujen kautta. Yritykset arvioivat kokeilujen aikaansaaneen tuotannon tehostumista ja organisoitumista, sekä innostumista yritystoiminnan kehittämiseen ja kasvuun. Kokeilutoimintaa laajennettiin myös markkinointi- ja viestintäpalvelujen tarjoamiseen. Asiantuntijapalvelua voidaan tarjota tukemaan esimerkiksi yritystoiminnan tervehdyttämistä, kasvua ja investointeja, tai tuotannon organisointia ja tehostamista. Palvelu räätälöidään aina yrityksen omia tarpeita vastaavaksi. Kokeiluja on tehty näkyväksi tiedotteiden, sähköpostin, yritysviestien ja -videoiden, sekä sosiaalisen median avulla.

Suurin Kontiolahdella toimiva yritys on osittain kunnan tiloissa toimiva Phillips Medisize Oy. Yhtiö on laajentanut vahvasti toimintaansa mm. entisissä Perloksen tiloissa Lehmonharjulla.

Toiminnalliset tavoitteet 2018 ja niiden toteutuminen

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Mittarin tavoite (tunnusluku)	toteuma 31.12.2018
1. Asiakkaat ja palvelut			
Seudun ulkopuolelta Kontiolahteen sijoittuneet yritykset	lukumäärä / vuosi	5	Ei vielä tiedossa
2. Talous			
Yhteisö- ja kunnallisverotuotto	€/vuosi	TA 2/2018 46.760.000 (alkup. 48.260.00)	46.503.196 (99,5%) Kunnallisverotuotto jäi alhaisemmaksi
3. Prosessit ja rakenteet			
Maapoliittiset ohjeet	Uusittu	6/2018	Uusittu 6/2018
Strateginen yleiskaava	Ehdotus nähtävillä	12/2018	Toteutui
Uusien yritysten hankkiminen	Yritysten lukumäärä / nettolisäys/vuosi	20	36
Uusien työpaikkojen saaminen	Työpaikkojen lukumäärä/vuosi	40	46 kpl (aj. 1-7/2018)
Kunnan uusi brändi ja ilme	Uusittu	6/2018	Uusittu 2/2018
4. Henkilöstö			

Henkilökunnan määrä

	31.12.2017	31.12.2018
Vakituiset	1	1
Määräaikaiset	-	-
Työllistetyt	-	-
Oppisopimussuhteiset	-	-
Yhteensä	1	1

Talous

eurot	Alkup TA18	TA-muut.	Muutettu TA18	Toteuma 18	Poikkeama
Toimintatulot				1 000,00	1 000,00
Toimintamenot	-721 970	-2 400	-724 370	-674 028,39	-50 341,61
Toimintakate	-721 970	-2 400	-724 370	-673 028,39	-51 341,61
Asukasluku	14 950	14 950	14 950	14 841	-109
Toimintakate €/asukas	-48	0	-48	-45,35	
Poistot					
Laskennalliset erät					
Netto	-721 970	-2 400	-724 370	-673 028,39	-51 341,61

5.1.3 SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMEN TILAUS (TEHTÄVÄ 160)

Tulosyksiköt	Siun sote
Tilivelvolliset	Hallintojohtaja Sakari Kela Talousjohtaja Heidi Aho
Toiminta-ajatus	Siun sote yhdistää sosiaali- ja terveystoimen palvelut uudella tavalla. Lähipalvelut ovat lähellä, erikoisemmat palvelut saadaan lähelle ennakkoluulottomilla ratkaisulla.

Toimintaympäristö

Siun Sote toiminta

Vuosi 2018 oli Siun sote – Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystoimen kuntayhtymän toinen toimintavuosi.

Siun sote otti vuoden 2018 syksyllä käyttöön raportointijärjestelmän, joka perustuu STM:n tietopakettikäsiin. Sosiaali- ja terveystoimen palvelut on jaettu eri tietopaketteihin, joita ovat:

- Hoito- ja hoivapalvelujen tietopaketti
- 18-74 -vuotiaiden erikoissairaanhoidon tietopaketti
- Lasten, nuorten ja perheiden tietopaketti
- Vammaisten palvelujen tietopaketti
- Vastaanottopalvelujen tietopaketti
- Päivystyksen tietopaketti
- Kuntoutuksen tietopaketti
- Mielenterveys- ja päihdepalvelujen tietopaketti
- Suun terveydenhuollon tietopaketti
- Aikuisten sosiaalipalvelujen tietopaketti

Sosiaali- ja terveystoimen toimintaa voidaan tarkastella näiden tietopakettien kautta.

Kontiolahtelaisista 13.400 asukasta on käyttänyt sosiaali- ja terveystoimen palveluita vuonna 2018. Sosiaali- ja terveystoimen palvelujen peittävyys on 91,3 %. Määrällisesti eniten asiakkaita käy vastaanottopalveluissa sekä lasten, nuorten ja perheiden palveluissa. Näiden kustannukset muodostavat yhteensä 24 % kokonaiskustannuksista. Kustannuksiltaan merkittävimmät palvelut ovat hoito- ja hoivapalvelut sekä 18-74 -vuotiaiden erikoissairaanhoidon. Näiden kustannukset ovat yhteensä 47 % kokonaiskustannuksista. Loput 30 % kustannuksista jakautuu muiden palvelujen kesken.

Talous

Siun soten järjestämis- ja tuottamisvastuulla on sosiaali- ja terveystoimen lisäksi ympäristöterveydenhuolto sekä pelastuslaitos. Siun soten toiminnan rahoittavat sen omistajakunnat. Rahoitus perustuu 95-prosenttisesti käyttöön ja 5-prosenttisesti asukasluvuun. Kunnan talousarviovuoden käytön mukainen osa perustuu kuluvan vuoden ennusteeseen (Siun Sote) ja kahden edellisen vuoden tilinpäätöksiin, joita painotetaan suhteellisesti seuraavasti; kuluvuosi 50 %, edellinen 30 % ja sitä edellinen 20 %. Vuoden 2018 maksuosuuksien määräytymisestä ja korjauksista on tarkemmin toimintakertomusosiossa, luvussa 1.4.

Pelastustoimen lakisääteisten palvelujen maksuosuudet määräytyvät puoliksi kunnan asukasluvun mukaan ja puoliksi käytön mukaan. Terveystoimen, hallinnon ja talteen otettujen eläinten osalta maksuosuudet määräytyvät asukasluvun perusteella. Eläinlääkintähuollon maksuosuudet perustuvat rahoitusmalliin, jossa maksuosuuksien laskennan perusteena käytetään eläinten lukumääriä kunnissa.

Vuonna 2018 Kontiolahden Siun Soten maksuosuudet olivat seuraavat:

	TA 2018	TOT 2018
- Sote	35.942.578 €	35.942.578 €
- Ymp.terv.huolto	227.055 €	227.544 €
- Pelastustoimi	1.076.577 €	1.076.668 €

Maksuosuudet toteutuivat suunnitellun mukaisesti. Soten maksuosuutta tullaan korjaamaan -29 t€ alaspäin vuoden 2019 aikana.

Palvelutuotannon maksuosuuksien lisäksi Siun Sotelle siirtyi vastuu eläkevaakuutusmaksuista (eläkemenoperusteinen maksu ja varhe-maksu). Eläkevaakuutusmaksut maksetaan erillisenä osuutena sopimuksen mukaan. Kunnan talousarviossa soten eläkevaakuutusmaksuista oli tehty varaus henkilöstökuluihin, mutta nämä on kirjattu tosiasiallisen luonteen mukaisesti palvelujen ostoihin, koska Siun Sote laskuttaa nämä kunnilta. Eläkevaakuutusmaksujen osuus oli noin 0,6 milj € vuonna 2018.

Lukkarila Kodit Oy

Kontiolahden kunta omistaa Lukkarila Kodit Oy:n 100%:sesti. Yhtiö vastaa yksin maahan muuttavien alaikäisten lasten hoidon ja hoivan järjestämisestä. Kunta ostaa yhtiöltä perheryhmäkotipalvelut ja hakee kustannusten korvaukset ELY-keskukselta. Kontiolahden kunta on tehnyt myös sopimukset maahanmuuttajanuorten jälkihuollosta sekä perhetyöstä.

Toiminnalliset tavoitteet 2018 ja niiden toteutuminen

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Mittarin tavoite (tunnusluku)	toteuma 31.12.2018
1. Asiakkaat ja palvelut			
Siun soten toiminnallisten tavoitteiden toteuman seuranta	Toiminnan ja talouden raportit kpl/vuosi	12	Raportointiportaali käyttöön 10/2018
2. Talous			
Omistajaohjauksen tehokas toiminta	Maksuosuus €/vuosi	< 35.943.000	35.942.578 €
Maksuosuuden toteuman seuranta	Toiminnan ja talouden raportit kpl/vuosi	12	Maksuosuus toteutunut tasaisesti
3. Prosessit ja rakenteet			
Rajapintatoimintojen prosessien varmistaminen	Siun sote neuvottelukunnan kokoukset lukumäärä / vuosi	4	3
4. Henkilöstö			

Henkilökunnan määrä

	31.12.2017	31.12.2018
Vakituiset	-	-
Määräaikaiset	1	-
Työllistetyt	-	-
Oppisopimussuhteiset	-	-
Yhteensä	1	-

Talous

eurot	Alkup TA18	TA-muut.	Muutettu TA18	Toteuma 18	Poikkeama
Toimintatulot	1 621 500	0	1 621 500	1 420 247,05	-201 252,95
Toimintamenot	-39 754 150	269 730	-39 484 420	-39 264 859,67	-219 560,33
Toimintakate	-38 132 650	269 730	-37 862 920	-37 844 612,62	-18 307,38
Asukasluku	14 950	14 950	14 950	14 841	-109
Toimintakate €/asukas	-2 551	18	-2 533	-2 550,00	
Poistot	0	0	0	0,00	0,00
Laskennalliset erät	0	0	0	0	0
Netto	-38 132 650	269 730	-37 862 920	-37 844 612,62	-18 307,38

KUNNANHALLITUS YHTEENSÄ (TEHTÄVÄT 100 – 160)

eurot	Alkup TA18	TA-muut.	Muutettu TA18	Toteuma 18	Poikkeama
Toimintatulot	3 825 720	-164 750	3 660 970	3 375 434,77	-285 535,23
Toimintamenot	-45 053 740	275 940	-44 777 800	-44 477 066,54	-300 733,46
Toimintakate	-41 228 020	111 190	-41 116 830	-41 101 631,77	-15 198,23
Asukasluku	14 950	14 950	14 950	14 841	-109
Toimintakate €/asukas	-2 758	7	-2 750	-2 769,47	
Poistot					
Laskennalliset erät					
Netto	-41 228 020	111 190	-41 116 830	-41 101 631,77	-15 198,23

5.2 Tarkastuslautakunta

5.2.1 TARKASTUSLAUTAKUNTA (tehtävä 130)

Tulosityksiköt

– tarkastuslautakunta

Toiminnalliset tavoitteet 2018 ja niiden toteutuminen

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Mittarin tavoite (tunnusluku)	toteutuma 31.12.2018
1. Asiakkaat ja palvelut			
Arviointikertomuksen laadinta	Arviointikertomuksen laadinta aikataulussa	5/2018	Laadittu 5/2018
Sidonnaisuusilmoitusten vienti tiedoksi valtuustolle	Tiedoksivientien määrä	vähintään 1 kerta/vuosi	10.12.2018 § 75
2. Talous			
Tarkastuslautakunnan toiminta järjestetään taloudellisesti	Toimintakate € / vuosi	< 28.670 (Ovr 1/2018)	Toteutunut
3. Prosessit ja rakenteet			
Tarkastuslautakunta tekee arviointikäyntejä tarpeen mukaan	Arviointikäyntien määrä	vähintään 1	2.11.2018 Kontioniemen koulu
Tarkastuslautakunta kutsuu viranhaltijoita ja luottamushenkilöitä kuultavaksi mm. arviointikertomuksen laatimista varten	Kuultavaksi kutsuttavien määrä	> 4	Toteutunut
4. Henkilöstö			

Talous

eurot	Alkup TA18	TA-muut.	Muutettu TA18	Toteuma 18	Poikkeama
Toimintatulot	27 920	-27 920	0	0,00	0,00
Toimintamenot	-31 570	2 900	-28 670	-26 317,98	-2 352,02
Toimintakate	-3 650	-25 020	-28 670	-26 317,98	-2 352,02
Asukasluku	14 950	14 950	14 950	14 841	-109
Toimintakate €/asukas	0	-2	-2	-1,77	
Poistot	0	0	0	0,00	0,00
Laskennalliset erät	0	0	0	0	0
Netto	-3 650	-25 020	-28 670	-26 317,98	-2 352,02

5.3 Sivistyslautakunta

Sivistyslautakunta

pj. Satu Seppäläinen
vpj. Seppo Kukkonen
jäsenet:
Kaisu Kantelinen
Hanna Koivula
Leila Matjuschi
Timo Martikainen
Piia Mikkonen
Sanna Niiranen
Samuli Simonen
Joonas Turunen
Marko Turunen
Matti Mäntynen, khall edustaja

Tilivelvolliset

- sivistysjohtaja Jyrki Rautiainen
- opetuspäällikkö Teemu Piirainen
- Kontiolahden koulun rehtori Auli Pulkki
- varhaiskasvatuksen päällikkö Tarja Tormulainen 1.1.–31.10.2018
- varhaiskasvatuksen päällikkö Piia Silventoinen-Litja 1.11.–31.12.2018
- lukion vs. rehtori Jari Ikonen 1.1.–31.7.2018
- lukion rehtori Ilpo Saarelainen 1.8.–31.12.2018
- vapaa-aikapäällikkö Pekka Huovinen 1.1.–31.7.2018
- vapaa-aikapäällikön tehtäviä ajalla 1.8.–30.11.2018 hoiti opetuspäällikkö Teemu Piirainen
- vapaa-aikapäällikkö Sari Jormanainen 1.12.–31.12.2018

5.3.1 SIVISTYSTOIMEN HALLINTO (TEHTÄVÄ 300)

Tulosityksiköt

- Sivistystoimen hallinto

Tilivelvollinen

- Sivistysjohtaja Jyrki Rautiainen

Toiminta-ajatus

Sivistystoimen yleissuunnittelu ja johtaminen sekä sivistyspalvelujen tuottamisen ja kehittämisen ohjaus. Yhteistyö kunnan sisällä, Joensuun seudulla ja muissa sidosryhmäverkostoissa.

Toimintaympäristö

Kulunut vuosi oli uuden kuntaorganisaation ensimmäinen kokonainen toimintavuosi. Palvelutoimintojen yhteensovittaminen yhden lautakunnan alle eteni hyvin. Uuden kuntastrategian työstämiseen osallistuttiin aktiivisesti. Esimiestason henkilökuntaa uusiutui huomattavasti, sillä varhaiskasvatuksen päällikkönä ja vapaa-aikapäällikkönä aloittivat uudet henkilöt.

TAULUKKO Varhaiskasvatuspalvelujen ja koulujen asiakasmäärämuutokset vuosina 2013–2017

	9/2014	9/2015	9/2016	9/2017	9/2018
Varhaiskasvatus	1 204	1 273	1 290	1 282	1 287
Alakoulut 1-6	1 325	1 373	1 353	1 409	1 388
Yläkoulu 7-9	657	630	659	636	651
Lukio	255	258	251	242	214
Yhteensä	3 510	3 551	3 545	3 532	3 540

Varhaiskasvatus- ja koulupalveluissa olevien lasten ja nuorten yhteismäärä on pysynyt suunnilleen samana viimeiset neljä vuotta. Varhaiskasvatuksen luvuissa ei näy vielä viime vuosien alhaiset syntyneiden määrät. Lukiolaisten määrän väheneminen johtuu siitä, että Joensuun lukiot ovat vetäneet kontiolahtelaisia nuoria entistä enemmän.

Lasten ja nuorten kasvaneen psyykkisen tuen vuoksi ja ongelmien ennalta ehkäisyyn on opiskeluhuoltoon ostettu Siun Sotelta lisäkuraattori ja lisäkoulupsykologi syyslukukaudesta lähtien. Lisäksi yläkouluun perustettiin uusi pienryhmä voimakkaan koulunkäynnintuen tarvitsijoille.

Seudullinen yhteistyö Joensuun seudun kuntien kanssa on vakiintunutta perusopetuksessa ja varhaiskasvatuksessa. Myös lukioyhteistyö on käynnistymässä Joensuun ja maakunnan pienten lukioiden kesken. Karelia-ammattikorkeakoulu ja Itä-Suomen yliopisto ovat aktivoituneet yhteistyöhön entistä enemmän osaston toimijoiden kanssa. Riveria-ammattiopiston kanssa tehty kumppanuussopimus on luonut pohjaa molempia osapuolia hyödyttävälle yhteistyölle.

Kontioniemen uudet koulutilat otettiin käyttöön elokuussa ja Onttolan uuden koulun rakentaminen käynnistyi keväällä. Kirkonkylän koulu siirtyi väliaikaistiloihin lokakuussa sisäilmaongelmien takia. Kouluverkkoselvitystä mahdollisesta kahden yhtenäiskoulun toimintamallista on tehty viime keväästä lähtien.

Ilona-hanke toteutettiin 1.1.2016–31.12.2018. Hankkeen tavoitteena oli kehittää kunnan hallintokuntien ja eri järjestöjen välistä yhteistyötä sekä tukea ikääntyvän väestön kokonaisvaltaista hyvinvointia ja kotona asumista. Hanke tuki kuntastrategian painopistettä ”kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen ja osallisuuden vahvistaminen”. Hankkeen aikana toteutettiin lukuisia tapahtumia ja tilaisuuksia, jotka saavuttivat hyvin ikääntyvän väestön eri puolilla kuntaa. Tiedotus- ja koulutustoiminnalla (esim. lakiasiat, tietotekniikka) parannettiin ikäihmisten osallisuutta sekä kotona pärjäämisen mahdollisuuksia. Hankkeen ansiosta kunnan järjestöohje tullaan päivittämään ja järjestöasioiden koordinaatio ratkaistaan yhteistyössä järjestötoimijoiden kanssa.

Talous

Sivistystoimen hallinnon talous toteutui 62 000 € budjetoitua paremmin. Toimintatulot ylittyivät 12 000 € arvoidusta ja menot alittuivat 50 000 €. Toimintakatteen toteuma oli 90,9 %.

Koko lautakunnan talousarvio kokonaisuudessaan toteutui lähes suunnitellusti, sillä toimintakatteen toteuma oli 99,7 % ja toimintakate oli 94 000 € budjetoitua parempi. Toimintatulot ylittyivät 186 000 €. Budjetoitua suuremmat tulot muodostuivat kotikuntakorvauksissa (54 000 €), avustuksissa (113 000 €), myyntituotoissa (12 000 €) ja muissa toimintatuotoissa (9 000 €). Toimintamenot ylittyivät 93 000 €, suurimmat ylitykset olivat henkilöstökuluissa (61 000 €).

Kunnan taloudelle on huolestuttava kehitys se, että valtionosuudet esimerkiksi aamu- ja iltapäivätoiminnassa sekä lukiokoulutuksessa jäävät entistä niukemmiksi suhteessa ko. palveluista kunnalle aiheutuviin kustannuksiin. Varhaiskasvatuksessa kahden viime vuoden aikana tehdyt päivähoitomaksujen alentamiset ovat pienentäneet hoitomaksukertymää. Vuonna 2018 hoitomaksukertymä väheni 16 % lapsimäärien säilyessä ennallaan.

Toiminnalliset tavoitteet 2018 ja niiden toteutuminen

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Mittarin tavoite (tunnusluku)	toteutuma 31.12.2018
1. Palvelut ja niiden vaikuttavuus			
Laadukas kasvatus ja opetus	Opettajien virat täytetty Pätevän henkilöstön ja opettajien osuus, %	5/2018 >99	toteutunut toteutunut
Seutuopiston kurssitarjonta toteutuu taloussuunnitelman mukaisesti	Opetustunnit/v	6 100	5 792
2. Taloudelliset resurssit			
Palvelutarjonnan toteuttaminen taloudellisesti	Toimintakate €/vuosi	< -641 310	-618 624
Talouden seuranta	Seurantareporttien lukumäärä/kk	1	toteutunut
3. Prosessit ja rakenteet			
Tuntikehyksen jako tapahtuu oikea-aikaisesti	Koulujen tuntikehysehdotukset	15.3. mennessä	toteutunut
	Alustava tuntikehys kouluille	30.4. mennessä	toteutunut
	Lopullinen tuntikehys kouluille	20.8. mennessä	toteutunut
4. Uudistuminen ja henkilöstön työkyky			
Sairauspoissaolojen vähentäminen ja poissaolokeskustelujen toteuttaminen työvi-remallin mukaisesti	Reagointiprosentti poissaolohälytyksiin	100	toteutunut

Henkilökunnan määrä

	31.12.2017	31.12.2018
Vakituiset	8	8
Määräaikaiset	1	2
Sijaiset		
Työllistetyt		
Oppisopimussuhteiset		
Yhteensä	9	10

Talous

eurot	Alkup TA18	TA-muut.	Muutettu TA18	Toteuma 18	Poikkeama
Toimintatulot	52 560		52 560	64 639,28	12 079,28
Toimintamenot	-693 870	-39 440	-733 310	-683 263,13	-50 046,87
Toimintakate	-641 310	-39 440	-680 750	-618 623,85	-62 126,15
Asukasluku	14 950	14 950	14 950	14 841	-109
Toimintakate €/asukas	-43	-3	-46	-41,68	
Poistot					
Laskennalliset erät					
Netto	-641 310	-39 440	-680 750	-618 623,85	-62 126,15

5.3.2 AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINTA (TEHTÄVÄ 310)

Tulosityksiköt

- Aamu- ja iltapäivätoiminta

Tilivelvollinen

Opetuspäällikkö Teemu Piirainen

Toiminta-ajatus

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan (apip) tavoitteena on tukea koulun ja kodin kasvatustyötä sekä lapsen tunne-elämän kehitystä ja eettistä kasvua. Toiminnan tulee lisäksi edistää lasten hyvinvointia ja tasa-arvoisuutta yhteiskunnassa, sekä ennaltaehkäistä syrjäytymistä ja lisätä osallisuutta. Toiminnan tulee tarjota lapselle monipuoliset mahdollisuudet osallistua ohjattuun ja virkistävään toimintaan sekä mahdollistaa lepo rauhallisessa ympäristössä ammattitaitoisen ja tehtävään soveltuvan henkilön valvonnassa.

Toimintaympäristö

Aamu- ja iltapäivätoiminta on tarkoitettu ensimmäisen ja toisen vuosiluokan oppilaille sekä niille muiden vuosiluokkien oppilaille, joilla on perusopetuslain mukainen päätös erityisestä tuesta. Toiminta perustuu vapaaehtoisuuteen ja se sijoittuu lapsen vapaa-aikaan. Kontiolahdella toimintaa järjestetään koulupäivän päättymisen ja kello 17.15 välisenä aikana.

Iltapäivätoiminta on järjestetty ostopalveluna Kontiolahden 4H-yhdistykseltä lukuun ottamatta Lehmon koulun pienryhmien oppilaille suunnattua aamu- ja iltapäivätoimintaa, jonka kunta järjestää itse. Nykyinen ostopalvelusopimus on voimassa 29.5.2020 saakka. Sopimukseen sisältyy 1 + 1 optiovuoden käyttömahdollisuus, josta päätetään erikseen.

Sivistyslautakunta hyväksyi kokouksessaan 28.3.2018 § 32 lukuvuoden 2018–2019 apip-toiminnan toimintasuunnitelman. Samassa yhteydessä hyväksyttiin palvelumaksujen korotus. Palvelumaksuja korotettiin koko kuukauden ajan palvelua käyttävien osalta 10 € ja alle 10 päivää palvelua kuukaudessa käyttävien

osalta 5 €. Syynä palvelumaksujen korotukseen oli palvelua käyttävien asiakkaiden lukumäärän voimakas kasvu sekä ostopalvelusopimuksen mukainen päiväkohtaisen hinnan nousu.

Toimintaa järjestettiin vuoden 2018 aikana jokaisella alakoululla. Selkien koululla ei ryhmää ollut kevätlukukaudella, mutta syyslukukaudelle 2018 ryhmä muodostui. Syyslukukauden 2018 alusta lähtien Ahokkalan ja Jakokosken koulujen ip-kerhoryhmä on toiminut yhdistettynä kerhona Jakokosken koululla.

Toimintaan osallistuvien oppilaiden määrä vaihtelee kuukausittain. Iltapäiväkerhotoiminnassa oli vuoden 2018 aikana mukana keskimäärin 214 oppilasta, joista 4H-yhdistyksen järjestämään palveluun osallistui 194. Oppilasmäärä vaihteli vuoden aikana välillä 184–232. Omana toimintana järjestetyt aamu- ja Kuukkelikerho pysyivät osallistujamäärien suhteen hyvin vakaana läpi vuoden.

Kontiolahdella järjestettiin keväällä 2018 apip-toiminnassa mukana olevien lasten huoltajille kohdennettu palautekysely. Kysely lähetettiin sähköisesti kaikille niille huoltajille, joiden lapsi oli osallistunut lukuvuoden 2017–2018 aikana toimintaan. Vastauksia saatiin 86 kappaletta. Kaikkien kysymysten keskiarvo oli 4,42 (asteikolla 0–5) ja kouluarvosanaksi muodostui 9.

Apip-toiminnan Pohjois-Karjalan alueen koordinaattoreiden verkostoyhteistyötä on jatkettu. Koulunkäynninohjaajille ja ip-kerhojen ohjaajille järjestettiin täydennyskoulutuspäivä lokakuussa 2018. Kontiolahdelta tähän koulutuspäivään osallistui sekä koulunkäynninohjaajia että ip-kerhonohjaajia.

Talousarvion toteutuma oli kokonaisuudessaan 97,4 % ja toimintakate oli 12 000 € ennakoitua parempi. Talousarvion varattujen henkilöstökulujen toteutuma ei ollut niin suuri, kuin talousarvion valmistelussa arvioitiin. Kuukkelikerhoon tarvittava henkilöstöresurssi vaihtelee vuosittain oppilaiden tarvitseman tuen mukaisesti. Apip-toimintaan lisättiin osavuosisraportti II:n yhteydessä 40 710 euroa kuluina ostopalvelukustannuksiin ja tuloihin 6 000 euroa asiakaspalvelumaksuihin. Syynä muutostarpeisiin oli lisääntynyt palveluiden käyttäjämäärä. Toiminnalliset tavoitteet toteutuivat hyvin vuonna 2018.

Toiminnalliset tavoitteet 2018 ja niiden toteutuminen

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Mittarin tavoite (tunnusluku)	toteutuma 31.12.2018
1. Asiakkaat ja palvelut			
Kaikki halukkaat pääsevät mukaan toimintaan, mikäli ryhmä syntyy, palvelujen käyttöaste	Toiminnan piiriin otettujen oppilaiden lukumäärä	>175	ka 214 (4H 194, Kuukkeliki 20)
Laadukas aamu- ja iltapäivätoiminta	Oppilasmäärä/ryhmä	min 10	ka 22,0
Asiakkaat ovat tyytyväisiä aamu- ja iltapäivätoimintaan	Asiakastyytyväisyyskysely, asteikko 1-5	> 4,0	4,42
2. Talous			
Toimintamaksutulojen seuranta	Päätösten tarkistaminen	6/2018, 12/2018	toteutunut
Tilaajavastuulain mukaiset veloitteet toteutuvat	Verojen ja vakuutusmaksun tarkistus	9/2018	toteutunut, tilaajavastuulain mukaiset tarkistukset tehty 8/2018

3. Prosessit ja rakenteet			
Toimintasuunnitelman hyväksyminen	Sivistyslautakunnan päätös toimintasuunnitelman hyväksymisestä	5/2018	sivistyslautakunta 28.3.2018 § 32
4. Henkilöstö			
Palvelu hankittu ostopalveluna 4H-yhdistykseltä. Kunnan omat kerhonohjaajat ks. tehtävä 320			

Informatiiviset tunnusluvut

Tunnusluvut	Alkup TA 2018	TA-muutos	Muutettu TA 18	To-teuma18	Poikkeama
Suoritemäärä					
- Iltapäivätoimintaan osallistuvat oppilaat	175		175	214	39
Tehokkuus/taloudellisuus					
-nettomenot/opp.	-2 324		-2 522	-2 008	514

Talous

eurot	Alkup TA18	TA-muut.	Muutettu TA18	Toteuma 18	Poikkeama
Toimintatulot	12 100	6 000	18 100	16 520,00	-1 580,00
Toimintamenot	-418 740	-40 710	-459 450	-446 247,29	-13 202,71
Toimintakate	-406 640	-34 710	-441 350	-429 727,29	-11 622,71
Asukasluku	14 950	14 950	14 950	14 841	-109
Toimintakate €/asukas	-27	-2	-30	-28,96	
Poistot					
Laskennalliset erät					
Netto	-406 640	-34 710	-441 350	-429 727,29	-11 622,71

5.3.3 PERUSOPETUS 1 - 6 LUOKAT (TEHTÄVÄ 320)

Tulosityksiköt	- Perusopetus 1.-6. lk (Ahokkala, Jakokoski, Kirkonkylä, Kontioniemi 8/2018, Kulho, Kylmäoja, Lehmo, Onttola, Selkie, Varparanta, koulujen yhteiset menot)
Tilivelvollinen	Opetuspäällikkö Teemu Piirainen
Toiminta-ajatus	Kontiolahden perusopetuksen alakoulut ovat korkeatasoisia, laadukkaita ja yhdenvertaisia yksiköitä, joissa oppilaiden yksilölliset tarpeet huomioidaan. Opiskelu alakoulussa on toiminnallista ja aktivoivaa, oppilaskeskeiseen kasvatukseen ja oppimaan oppimiseen tähtäävää toimintaa. Toiminta järjestetään laadukkaissa ja kehittyvissä oppimisympäristöissä käyttäen modernia tieto- ja viestintäteknologiaa. Yhteistyö kotien ja sidosryhmien kanssa korostuu kasvatustyössä.

Toimintaympäristö ja toiminnan painopistealueet

Koulujen toiminta on järjestetty vuonna 2016 voimaan tulleen uudistetun opetussuunnitelman mukaisesti koko taloussuunnitelmavuoden ajan. Opetussuunnitelman uudistamisprosessiin liittyen seudullista opetussuunnitelmaa päivitetiin Opetushallituksen määräyksen mukaisesti ja tarkennukset valinnaisaineiden järjestämistä, arviointia ja oppimisen tukea sekä oppilashuoltoa koskien astuivat voimaan 1.8.2018.

Kontiolahden kouluverkkoon saatiin täydennystä, kun kymmenes alakoulu, Kontioniemen koulu, valmistui heinäkuun lopussa ja aloitti toimintansa syysluku-kauden 2018 alkaessa. Onttolan koulun suunnitteluvaihe päättyi keväällä 2018 ja uuden koulun rakentaminen alkoi heti kevätluku-kauden 2018 päättyessä. Uusi Onttolan koulu valmistuu toukokuussa 2019. Koulurakennusten sisäilmapulmien selvittäminen on jatkettu. Vanhan Kirkonkylän koulun koulurakennuksen mittavista korjaustoimenpiteistä huolimatta jouduttiin Kirkonkylän koulun toiminta siirtämään toistaiseksi väliaikaistiloihin. Kirkonkylän koulun toimitilojen pysyvämpi ratkaisumalli saadaan, kun kunnanhallituksen kesällä 2018 käynnistämä yhtenäiskouluselvitys valmistuu.

Uudistuneen opetussuunnitelman mukaisesti on koulujen tv-t-välineistöä, tv-t-välineistön pedagogista käyttöä ja henkilökunnan osaamista digipedagogiikassa edistetty vuoden 2018 aikana. Päätelaitteissa saavutettiin seudullisen tv-ope-tuskäytön suunnitelman mukainen tavoitetaso (kaksi oppilasta/laite). Jokaisella koululla on koulutettu digitutor ohjaamassa henkilökuntaa digipedagogiikan kehittämiseksi. Lisäksi yhteistyö Joensuun seudullisen mediakeskuksen kanssa on aktiivista. Kontiolahdella toteutettiin elämäntutkimuksen etäopetuskokeilu alakouluilla. Etäopetuskokeilua jatkettiin lukuvuodelle 2018–2019.

Riittävän koulupäivän aikaisen liikunnan varmistamiseksi on vuoden 2018 aikana jatkettu Liikkuva koulu -toimintamallin kehittämistyötä aluehallintoviraston erityisavustuksen tukemana. Liikunnallinen välituntitoiminta, oppituntiliikunta sekä liikuntavälineistöjen kehittäminen on ollut aktiivista. Liikkuva koulu -hankkeessa on aluehallintoviraston myöntämä viimeinen erityisavustuskauti käynnissä ja elokuussa 2018 alkaneelle hankekaudelle saatiin aluehallintovirastolta vahva tuki. Toiminta jatkuu lukuvuoden 2018–2019 loppuun saakka. Alakoulujen oppilaat ovat päässeet vaikuttamaan välituntivälineiden hankintaan oppilaskuntien kautta.

Kasvatuksen ja opetuksen laadun kehittämisessä on jatkettu erillisellä valtionavustuksella koulujen kerhotoiminnan kehittämistyötä sekä esi- ja perusopetuksen tasa-arvohankkeen toteutusta. Perusopetuksen laadun kehittämistä on jatkettu vuoden 2018 aikana huoltajakyselyn tulosten analysoinnilla sekä yksikkökohtaisten kehittämiskohteiden työstämisellä. Pro-koulutoiminta on jatkunut kunnan kaikissa alakouluissa. Yhteistyötä on edelleen tehty Itä-Suomen yliopiston sekä Niilo Mäki Instituutin kanssa. Tämän lisäksi kaikki perusopetuksen yksiköt ovat osallistuneet KivaKoulu-toimintaohjelmaan vuoden 2018 aikana.

Yrittäjyyskasvatuksen seudullinen toimintamalli, Yrittäjyyspolku, valmistui ja otettiin käyttöön seudullisen opetussuunnitelman täydennyksenä. Alakoulut osallistuivat Yrityskylä-toimintaan Kuopiossa vielä keväällä 2018, mutta jatkossa yrittäjyyskasvatuksen toimintaohjelmaa järjestetään kunnan omana toimintana.

Kontiolahden kouluissa aloitettiin keväällä 2018 lapsen oikeudesta lähikouluun liikkeelle lähtenyt pitkäjänteinen inklusiivisen lähikouluperiaatteen kehittämistyö kuntaamme. Kehittämistyöhön haettiin tukea valtakunnallisesta koulutuskokonaisuudesta "Tukea tuen järjestäjille" ja toiminnan pilottivuosi lähti käyntiin syksyllä 2018 Kylmäojan, Kontioniemen sekä Lehmon kouluilla. Pilottilukuvuoden kokemuksia hyödynnetään tulevien vuosien kehittämistyössä muilla kouluilla. Pilottilukuvuoden kehittämistyössä ensimmäisen luokan oppilaat sijoitettiin lähtökohtaisesti omiin lähikouluihin ja Lehmon erillisten pienryhmien oppilaita siirtyi oppilaskohtaisin perustein tuettuna takaisin lähikouluun. Kehittämistyö jatkuu seuraavien lukuvuosien aikana.

Perusopetuksen alakoulut osallistuivat kalenterivuoden 2018 aikana arviointi- ja palautetiedon keräämiseen. Palautetietoa kerättiin Karvi-arviointeina, MOVE!-mittauksin, koulun hyvinvointiprofiili-kyselyllä, KiVa-kyselyllä, kouluterveyskyselyllä sekä kunnan omalla huoltajakyselyllä.

Talousarvion toteutuma oli 98,0 % ja toimintakate oli 205 000 € ennakoitua parempi. Toimintatulot ylittivät ennakoidusta kotikuntalaskutuksen ja myönteisten hankeavustuspäätösten johdosta 64 000 €. Toimintamenot olivat kokonaisuudessaan 140 000 € budjetoitua pienemmät. Menot alittuivat budjetoitua palveluiden ostoissa (45 000 €), aineiden tarvikkeiden ja tavaroiden hankinnoissa (39 000 €) ja henkilöstömenoissa (55 000 €). Henkilöstöohjelman mukaiset tehtävät täytettiin alakouluilla suunnitellusti.

Toiminnalliset tavoitteet 2018 ja niiden toteutuminen

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Mittarin tavoite (tunnusluku)	toteutuma 31.12.2018
1. Asiakkaat ja palvelut			
Turvallinen ja terveellinen oppimisympäristö	Turvallisuussuunnitelma päivitetty ja harjoitus pidetty	12/2018	toteutunut
Oppilaiden hyvinvointi	Hyvinvointiprofiili 5. luokilla	vähintään yksikön edellisvuoden taso 8/2018	kuusi yksikköä: toteutunut, kolme yksikköä: osittain toteutunut, yksi yksikkö: ei tulosta, koska toiminta alkanut vuonna 2018
Kiusaamisen väheneminen ja KiVa-kouluohjelman toteuttaminen	Kiusaamisen määrä valtakunnallisessa KiVa-kyselyssä	< valtakunnan verrokkiarvo 8/2018	kahdeksan yksikköä: toteutunut, yksi yksikkö: ei vertailukelpoisia tuloksia, koska oppilasmäärä on hyvin pieni, yksi yksikkö: ei tuloksia, koska toiminta alkanut vuonna 2018

2. Talous			
Opetuksen järjestäminen taloudellisesti	Toimintakate €/vuosi	< -10 443 960	-10 288 136
3. Prosessit ja rakenteet			
Joustavat, pedagogisesti perustellut opetusryhmät	Keskimääräinen yleisopetusryhmäkoko	< 21	19,8
Huoltaja-/oppilaspalautekysely	Asteikko 1 - 5	>4 (ka)	ka 4,02
4. Henkilöstö			
Ammattitaidon ylläpitäminen ja kehittäminen	Opettajien täydennyskoulutuspäivät keskimäärin/vuosi	>4	toteutunut (5,5)
Sairauspoissaolojen vähentäminen ja poissaolokeskustelujen toteuttaminen työviremallin mukaisesti	Reagointiprosentti poissaolohälytyksiin	100	100

Informatiiviset tunnusluvut

Tunnusluvut	Alkup TA 2018	TA-muu- tos	Muutettu TA 18	To- teuma18	poik- keama
Suoritemäärä					
-oppilasmäärä 1 - 6 luokat	1 408		1 408	1 391	-17
Tehokkuus/taloudellisuus					
-nettomenot/oppilas	-7 418		-7 452	-7 396	56

Henkilökunnan määrä

	31.12.2017	31.12.2018
Vakituiset	106	113
Määräaikaiset	30	20
Sijaiset	6	6
Työllistetyt	1	4
Oppisopimussuhteiset		
Yhteensä	143	143

Talous

eurot	Alkup TA18	TA-muut.	Muutettu TA18	Toteuma 18	Poikkeama
Toimintatulot	224 990	10 000	234 990	299 176,69	64 186,69
Toimintamenot	-10 668 950	-58 980	-10 727 930	-10 587 312,62	-140 617,38
Toimintakate	-10 443 960	-48 980	-10 492 940	-10 288 135,93	-204 804,07
Asukasluku	14 950	14 950	14 950	14 841	-109
Toimintakate €/asukas	-699	-3	-702	-693,22	
Poistot				-17 262,08	17 262,08
Laskennalliset erät					
Netto	-10 443 960	-48 980	-10 492 940	-10 305 398,01	-187 541,99

5.3.4 PERUSOPETUS 7-9 LUOKAT (TEHTÄVÄ 330)

Tulosyksiköt

- Kontiolahden koulu (perusopetus 7–9, osa-aikainen erityisopetus, luokkamuu-
toinen erityisopetus ja maahanmuuttajaopetus yläkouluikäisille)

Tilivelvollinen

- Rehtori Auli Pulkki

Toiminta-ajatus

Kontiolahden koulun oppilas hankkii hyvät jatko-opiskelutaidot sekä taitoja koh-
data muuttuva työelämä ja moderni yhteiskunta. Laadukas opetus, kannustava
ohjaus sekä oppimaan oppimisen ja työskentelytaitojen tavoitteellinen harjaan-
nuttaminen ovat keskeisiä keinoja tavoitteeseen pääsemiseksi. Myönteinen il-
mapiiri, ajanmukainen oppimisympäristö, osallisuuden kokemukset sekä kodin
ja koulun yhteinen kasvatustyö edistävät oppimista ja hyvinvointia.

Toimintaympäristö

Kontiolahden koulussa opiskelee 650 oppilasta. Oppilaista 6,8 % on
erityisen tuen ja 13,5 % tehostetun tuen piirissä. Maahanmuuttajataustaisia
oppilaita on noin 5.

Koulun tilat ovat ajanmukaiset ja hyväkuntoiset. Opetustiloihin tehtiin joitakin
muutoksia. Musiikin lisääntynyttä opetusta varten otettiin käyttöön pienin muu-
tostöin ilmaisutaidon valmiiksi äänieristetty luokkatila. Luokkaan hankittiin tar-
vittavat opetusvälineet. Kotitaloudelle saatiin kolmas 16 oppilaan opetustila laa-
jentamalla ja remontoimalla entistä kotitalouden pienryhmäopetustilaa. Laajen-
nuksen alle jäänyt varastotila rakennettiin uuteen paikkaan. Pienryhmien tiloja
on sijoitettu suunnitelmallisesti eri puolille koulua, mm. maahanmuuttajaope-
tukselta ja esikoululta vapautuneisiin tiloihin. Eriyttämis- ja pienryhmätiloina
käytettiin käytävä- ja aulatiloja, mikä ei aina ole ihanteellinen ratkaisu. Tilojen
käyttöaste lähenteli 100 prosenttia muutaman kerran viikossa ja lukion tiloja on
käytetty lisänä, jos niitä on ollut vapaana. Investointirahaa käytettiin yksittäis-
ten luokkatilojen kalustamiseen, musiikkiluokan varustamiseen ja tvt-laitteiston
päivittämiseen ja hankintoihin.

Opetussuunnitelmaudistus eteni siten, että syksystä 2018 alkaen kaksi ikä-
luokkaa (7.–8.) opiskeli uuden opetussuunnitelman mukaisesti. Pedagogiikan
kehittämistä on tuettu aineryhmätyöskentelyllä, täydennyskoulutuksella ja digi-
tutoreiden toiminnalla. Toimintakulttuurin kehittämässä painotettiin oppilaiden
osallisuutta ja yhteisöllisyyttä ja tehtiin pieniä kokeiluja, esimerkiksi oppilaiden
tekemät yrittäjähaastattelut, toiminnallinen vanhempainilta, uudet moninaiset
valinnaiset, yhteisopettajuus ja liikkuvan koulun harvinaisempien lajien esittelyt
sekä pienryhmätoiminta. Opetussuunnitelmassa kuvattu aktiivinen kansalaisuus

laaja-alaisine taitoineen liitettiin näkyvimmin monialaisten oppimiskokonaisuuksien sisältöihin: luokka ja koulu omana yhteisönä, kestävän kehityksen kysymykset sekä yritteliäisyys ja työelämätaidot.

Oppimisen ja kasvun tuen keinoina käytettiin mm. joustavia ryhmittelyjä, yksilöllistä, vahvuuksiin perustavaa ohjausta, eriytettyjä tehtäviä, tukiopetusta tai erityisopetusta. 7. luokkalaiset huoltajineen osallistuivat luokanvalvojen järjestämiin yksilöllisiin oppimiskeskusteluihin. Poissaolojen 30-60-90 -seurantamalli otettiin käyttöön. KiVa-mallin toteuttamista jatkettiin. Jatkovaa erityistä tukea oppimisensa ja kasvamisensa tueksi tarvitsevat oppilaat opiskelivat osin eriyte-tyssä pienryhmässä, osin yleisopetuksen ryhmiin yhdistettynä koulunkäynnin ohjaajien tai samanaikaisopetuksen tukemana. Ns. joustoluokka perustettiin mahdollistamaan lähikoulun käyminen niille oppilaille, joilla on terveydellisin perustein tarve voimakkaaseen koulun käynnin tukeen.

Maahanmuuttajaoppilaiden määrä laski voimakkaasti syyslukukaudeksi 2018 ja heidät sijoitettiin yleisopetuksen ryhmiin. Tukitoimina hyödynnettiin tehostettua S2-kielen opetusta, eriyttämistä, tukiopetusta sekä resurssiopettajan ja koulunkäynninohjaajan tukea.

Yhteishaussa hakeneet oppilaat saivat jatko-opiskelupaikan. Seurantatietoa opiskelujen jatkuvuudesta ei ole käytävissä syksyn 2018 osalta.

Kansainväliset vastavuoroiset ystävyyskouluvaihdot toteutettiin suunnitelmien mukaisesti. Koulun joukkueet ja oppilaat osallistuivat aktiivisesti Koululiikuntaliiton kilpailuihin. 8. luokkalaiset kävivät Kulttuurirahaston Taidetestaajat-hankkeen tukemana kulttuuritapahtumassa Joensuussa ja Helsingissä. Koululla kävi vuoden aikana lukuisia vierailijoita, esimerkiksi yhtyeitä, kirjailijoita, oppilaitos-esittelijöitä, teatteriryhmiä ja yrittäjiä.

Yläkoulun toimintakate toteutui 68 000 € budjetoitua heikompana. Tulot ylittivät 42 000 € johtuen pääosin ennakoitua suuremmista kotikuntakorvausto- loista. Menot ylittivät budjetoidun 110 000 €. Suurimmat ylitykset olivat sairaal-akoulumenoissa (50 000 €), kotikuntakorvausmenoissa (35 000 €), koulukulje- tusmenoissa (24 000 €) sekä majoitus- ja ravitsemuspalveluissa (18 000 €).

Toiminnalliset tavoitteet 2018 ja niiden toteutuminen

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Mittarin tavoite (tunnusluku)	toteutuma 31.12.2018
1. Asiakkaat ja palvelut			
Oppilaiden hyvinvointi	Hyvinvointiprofiili 7. luokilla	vähintään oma edellisvuoden taso	toteutunut
Hyvät oppimistulokset	Valtakunnallisten ja kansainvälisten arviointien tulokset	vähintään valtakunnallinen keskiarvo	englanti 9. lk: KonKou 53/80 Itä-Suomi 52/80 Valtak. 55/80
Kiusaamisen vähentäminen ja KiVa-kouluohjelman toteuttaminen	Kiusaamisen määrä valtakunnallisessa KiVa-kyselyssä	< valtakunnallisen KiVa-kyselyn keskiarvo 5/2018	toteutunut
2. Talous			
Opetuksen järjestäminen taloudellisesti	Toimintakate €/vuosi	< -6 193 780	-6 426 263

3. Prosessit ja rakenteet			
Joustavat, pedagogisesti perustellut opetusryhmät	Keskimääräinen yleisopetusryhmäkoko	< 21	yleisopetus 19,2
Huoltaja-/oppilaspalautekysely	Asteikko 1 - 5	> 3,9 (ka)	ka 4,0
4. Henkilöstö			
Ammattitaidon ylläpitäminen ja kehittäminen	Opettajien täydennyskoulutuspäivät keskimäärin/vuosi	> 4 pv	toteutunut (4,7)
Sairauspoissaolojen vähentäminen ja poissaolokeskustelujen toteuttaminen työviremallin mukaisesti	Reagointiprosentti poissaolohälytyksiin	100	toteutunut

Informatiiviset tunnusluvut

Tunnusluvut	Alkup TA 2018	TA-muutos	Muutettu TA 18	To-teuma18	Poikkeama
Suoritemäärä					
-oppilasmäärä	646		646	640	-6
Tehokkuus/taloudellisuus					
-nettomenot/oppilas	-9 588		-9 842	-10 041	199

Henkilökunnan määrä

	31.12.2017	31.12.2018
Vakituiset	68	65
Määräaikaiset	10	18
Sijaiset	6	9
Työllistetyt		1
Oppisopimussuhteiset		
Yhteensä	84	93

Talous

eurot	Alkup TA18	TA-muut.	Muutettu TA18	Toteuma 18	Poikkeama
Toimintatulot	278 740	6 000	284 740	326 210,80	41 470,80
Toimintamenot	-6 472 520	-170 270	-6 642 790	-6 752 473,46	109 683,46
Toimintakate	-6 193 780	-164 270	-6 358 050	-6 426 262,66	68 212,66
Asukasluku	14 950	14 950	14 950	14 841	-109
Toimintakate €/asukas	-414	-11	-425	-433,01	
Poistot	-80 000		-80 000	-43 487,57	-36 512,43
Laskennalliset erät					
Netto	-6 273 780	-164 270	-6 438 050	-6 469 750,23	31 700,23

5.3.5 VARHAISKASVATUSPALVELUT (TEHTÄVÄ 360)

Tulosyksiköt

- päiväkodit
- perhepäivähoito
- muu varhaiskasvatus: kotihoidon tuki ja kotihoidon tuen kuntalisä, yksityisen varhaiskasvatuksen palveluseteli, avoin varhaiskasvatus
- esiopetus
- varhaiskasvatuksen erityinen tuki

Tilivelvollinen

- Varhaiskasvatuksen päällikkö Tarja Tormulainen 1.1.–31.10.2018
- Varhaiskasvatuksen päällikkö Piia Silventoinen-Litja 1.11.–31.12.2018

Toiminta-ajatus

Varhaiskasvatus on osa suomalaista koulutusjärjestelmää. Se on suunnitelmallinen ja tavoitteellinen kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostama kokonaisuus, jossa painottuvat varhaislapsuuden pedagogiikka sekä lasten ja huoltajien osallisuus. Arvoperustaa ohjaavat myös seudullisen kasvatuksen ja koulutuksen toimintasuunnitelmassa määritellyt arvot: oppiminen, hyvinvointi ja vastuullisuus. Varhaiskasvatus tukee ja täydentää kotien kasvatustehtävää ja vastaa omalta osaltaan lasten hyvinvoinnista.

Toimintaympäristö

Vuoden 2018 lopussa Kontiolahdessa oli 1 375 alle kouluikäistä lasta. Vuoden 2017 lapsimäärään nähden tämä on 68 lasta vähemmän.

Varhaiskasvatuksen toimintatuotot pienenevät 267 000 eurolla vuodesta 2017. Yksityisiin varhaiskasvatuspalveluihin myönnettävän palvelusetelin käyttö lisääntyi edelleen ja lapsia oli yksityisissä päiväkodeissa keskimäärin 197. Kontiolahtelaisia lapsia oli palvelusetelillä myös Joensuussa toimivissa yksityisissä päiväkodeissa yhteensä 37 lasta. Kontiolahdella yksityisiä päiväkoteja on kaikkiaan viisi.

Kontiorannan päiväkotia avattiin elokuussa 2018 ja esiopetus aloitettiin syysluku-kaudella uuden Kontioniemen koulun tiloissa.

Perhepäivähoidon hoitopäivien määrä tippui 1 400 hoitopäivällä vuodesta 2017, kun taas päiväkotihoidossa olevien lasten hoitopäivien määrä kasvoi 4 036 hoitopäivällä. Kotihoidontuella hoidettujen lasten lukumäärä putosi 78 lapsella edelliseen vuoteen nähden.

Toimintavuoden keskeisenä asiana oli varhaiskasvatussuunnitelman mukaisen toiminnan sisäänajo ja erityisenä painopisteenä oli huoltajien ja lasten osallisuuden vahvistaminen sekä oppimisympäristöjen ja toimintatapojen kehittäminen varhaiskasvatussuunnitelman tavoitteiden mukaisesti. Positiiviseen pedagogiikkaan panostettiin toimintavuoden aikana vahvasti ja se näkyi arjen toiminnoissa päivittäin. Digilaitteita hankittiin niin perhepäivähoitoon kuin päiväkoteihinkin ja aloitettiin niiden käyttöä. Arviointia kehittämisen onnistumisesta toteutettiin it-searviointilla suhteessa seudulliseen varhaiskasvatussuunnitelmaan.

Kontiolahden kunnan varhaiskasvatus toteutti vuonna 2018 yhteistyössä aluehallintoviraston, Pohjois-Karjalan liikunta ry:n sekä Lehmo Balls -96:n ja Kontiolahden Urheilijoiden kanssa Vipinää-perheliikuntahankkeen, jonka tavoitteena oli aktivoida alle kouluikäisten lasten perheiden yhteistä liikumista. Hankkeessa perheet ohjattiin kokeilemaan erilaisia liikuntalajeja ja yksiköihin hankittiin liikuntavälineistöä, jota perheiden on mahdollista lainata kotiin. Hanke huipentui ampumahiihtostadionilla järjestettyyn perheliikuntapäivään, jossa urheiluseurat sekä heidän yhteistyökumppanit järjestivät monipuolista toimintaa erilaisten liikuntatuokioiden sekä lajiesittelyiden muodossa. Päivään osallistui yli 300 kontiolahtelaista lasta ja aikuista.

Toimintakate oli ennakoitua 212 000 € huonompi ja toteuma oli 102,2 %. Tulot ylittyivät budjetoidusta 40 000 € ja menot ylittyivät 252 000 €. Henkilöstökulut

ylittyivät 183 000 € ja ylityksestä noin 80 000 € aiheutui taannehtivasti maksetuista epäpätevyyshalvennusten palkkakorjauksista ja tuloksellisuuserästä. Lapsimäärän kasvu päiväkodeissa kasvatti myös henkilöstömenoja. Palvelujen ostoissa ylitystä oli 27 000 € ja se johtui kasvaneista ostoavustajapalveluista. Muissa toimintamenoissa ylitystä oli 12 000 €.

Toiminnalliset tavoitteet 2018 ja niiden toteutuminen

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Mittarin tavoite (tunnusluku)	toteutuma 31.12.2018
1. Asiakkaat ja palvelut			
Huoltajat ja lapset osallistuvat toiminnan suunnitteluun ja toteutukseen	Asiakaskysely huoltajille ja lapsille osallisuuden toteutumisesta. Asteikko 1 - 5 ja 1 - 3.	Toteutetaan 5/2018 >3,5	ei toteutunut
2. Talous			
Varhaiskasvatuspalvelut tuotetaan taloudellisesti ja tehokkaasti	Toimintakate €/vuosi	< -9 649 620	-9 940 022
3. Prosessit ja rakenteet			
Henkilöstö kehittää oppimisympäristöjä ja toimintatapoja varhaiskasvatussuunnitelman tavoitteiden mukaisesti	Kysely ja itsearviointi henkilöstölle	Toteutetaan 5/2018	toteutettu itsearviointina yksiköissä
Varhaiskasvatus tukee lasten tieto- ja viestintätekniisten taitojen kehittymistä	Perhepäivähoidon käytössä on 10 digireppua ja päiväkotien ryhmissä on 2 - 3 Ipadia	8/2018 mennessä	laitteet hankittu
4. Henkilöstö			
Sairauspoissaolojen vähentäminen ja poissaolokeskustelujen toteuttaminen työviremallin mukaisesti	Reagointiprosentti poissaolohälytyksiin	100	100
Henkilöstö sitoutuu oman ammattitaitonsa kehittämiseen ja uudistamiseen	Koulutussuunnitelmien toteutuminen, koulutuspäiviä ka/henkilö	Ka 2,5/henkilö/päiväkodit 1,5/henkilö/perhepäivähoito	päiväkotien ka 3/henkilö ja pph:n ka 3,5/henkilö

Informatiiviset tunnusluvut

Tunnusluvut	Alkup TA 2018	TA-muu- tos	Muutettu TA 18	Toteuma18	poikkeama
Suoritemäärä Lapsia päiväkotihoidossa					
-kokopv-hoito	395			424	29
-osapv-hoito	95			114	19
-hoitopäiviä	80 800			87 149	6 349
-Käyttöaste % (pk:t)	89			85	-4
Suoritemäärä Lapsia perhepäivähoidossa					
-kokopv-hoito	133			123	-10
-osapv-hoito	40			40	0
-hoitopäiviä	32 500			28 611	-3 889
Lapsia					
*kotihoidontuen piirissä	305			216	-89
*kotihoidontuen kuntalisän piirissä	20			22	2
* yksityisen hoidontuen piirissä				0	
*yksityisen hoidontuen kuntalisän piirissä				0	
*palvelusetelin piirissä	180			216	36
*läsnäolopäivät palvelusetelillä	35 600			35 268	-332
*esiopetuksessa	220			227	7
Tehokkuus/taloudellisuus					
Netto €/hoitopv pk+pph	50			53	3
Kotihoidontuki					
Menot/lapsi	3 486			3 880	394
Kotihoidontuen kunta- lisä					
Menot/lapsi	2 870			1 308	-1 562
Yksityisen hoidon tuki					
Menot/lapsi					
Yks.hoidontuen kunta- lisä					
Menot/lapsi					
Päivähoidon palvelu- setelit					
Menot/lapsi	6 684			6 494	-190
Esiopetus					

Menot/lapsi	6 546			5 808	-738
-------------	-------	--	--	-------	------

Henkilökunnan määrä

	31.12.2017	31.12.2018
Vakituiset	138	145
Määräaikaiset	15	19
Sijaiset	22	14
Työllistetyt	14	13
Oppisopimussuhteiset		
Yhteensä	189	191

Talous

eurot	Alkup TA18	TA-muut.	Muutettu TA18	Toteuma 18	Poikkeama
Toimintatulot	1 396 090	-293 000	1 103 090	1 143 852,32	40 762,32
Toimintamenot	-11 045 710	214 270	-10 831 440	-11 083 874,61	252 434,61
Toimintakate	-9 649 620	-78 730	-9 728 350	-9 940 022,29	211 672,29
Asukasluku	14 950	14 950	14 950	14 841	-109
Toimintakate €/asukas	-645	-5	-651	-669,77	
Poistot	-45 000		-45 000	-56 942,65	11 942,65
Laskennalliset erät					
Netto	-9 694 620	-78 730	-9 773 350	-9 996 964,94	223 614,94

5.3.6 LUKIOKOULUTUS (TEHTÄVÄ 370)

Tulosityksiköt

- Kontiolahden lukio

Tilivelvollinen

- Vs. rehtori Jari Ikonen 1.1.–31.7.2018
- Rehtori Ilpo Saarelainen 1.8.–31.12.2018

Toiminta-ajatus

Kontiolahden lukion tehtävä on taata mahdollisuus yleissivistävään, ajanmukaiseen, opiskelijoiden elämänhallintataitoja vahvistavaan ja ylioppilastutkintoon johtavaan koulutukseen. Lukiossa opiskelijat hankkivat valmiudet jatko-opintoihin ja yhteiskunnan aktiivisiksi kansalaisiksi.

Kontiolahden lukion opiskeluympäristö on modernia tieto- ja viestintäteknikkaa (tv) ja verkko-oppimista hyödyntävä pedagogisesti avoin oppimisympäristö. Lukio on oppijakeskeinen oppimisympäristö, jossa ohjausta ja kannustusta tarjotaan oppimistaidoiltaan sekä taustoiltaan erilaisille opiskelijoille.

Kontiolahden lukio tukee opiskelijoiden kasvua itseohjautuvuuteen, yhteisöllisyyteen ja kansainvälisyyteen. Lukio hakeutuu erilaisiin kansallisiin ja kansainvälisiin hankkeisiin ja luo aktiivisesti mahdollisuuksia opiskelijoiden kansainvälisiin yhteyksiin.

Lukio toimii pääosin kolmesarjaisena 9–10 opetusryhmän oppilaitoksena.

Toimintaympäristö

Kontiolahden lukion toimintaympäristön painopistealueina on vuoden 2018 aikana ollut sähköisen oppimisen edistäminen erityisesti sähköisten ylioppilaskirjoitusten ja jatko-opintojen vaatimusten saavuttamiseksi. Lukiolaisilla on ollut käytössään kunnan hankkimat kannettavat tietokoneet. Oppimisalustana on keskeisesti käytetty Googlen Classroomia. Opettajat ovat laatineet huomattavan määrän sähköistä oppimateriaalia ja tämän lisäksi käyttäneet myös kustantajien sähköisiä oppimateriaaleja.

Toinen keskeinen kehittämiskohde on ollut lukion oppimisen tuen sekä erityisopetuksen kehittäminen. Lukion erityisopettajan tuntiresurssia on lisätty siten, että opiskelijoilla olisi halutessaan mahdollisuus saada tukiopetusta sekä erityisopettajan ohjausta ja tukea niin oppimisvaikeuksissaan kuin oppimismenetelmien omaksumisessakin.

Lukio on vuoden 2018 aikana liittynyt maakunnan lukioiden yhteistyöverkoston, joka on kehittänyt korkeakoulu yhteistyötä Itä-Suomen yliopiston ja Karelia ammattikorkeakoulun kanssa. Lukiolaisilla on nyt halutessaan mahdollisuus opiskella avoimen yliopiston ja avoimen ammattikorkeakoulun kursseja osana lukio-opintojaan.

Pienten lukioiden maakuntaverkon yhteistyötä on myös kehitetty aktiivisesti. Syksyn 2018 aikana on valmisteltu yhteistä "Lukiosta työelämän tuuliin" -hanketta. Hanke käynnistyy 2019 ja päättyy 2021.

Kontiolahden lukio on päässyt kansainväliseen Erasmus-hankkeeseen "Denkmal - Denk mal", jossa on mukana useita eurooppalaisia lukioita. Koordinaattorikouluna on saksalainen Paderbornin lukio. Hankkeeseen liittyy useita opiskelijoiden ja opettajien opintomatkoja kaudella 2019–2021.

Lukion toimintaympäristön keskeisenä haasteena ovat vuoden 2018 aikana olleet opiskelijamäärän säilyttäminen sekä lukiorakennuksen sisäilmaongelmat. Lukion opiskelijamäärä on vähentynyt kahden viime vuoden aikana lähes 30 opiskelijalla. Tähän on keskeisesti vaikuttanut haasteellinen hakijatilanne ammatillisen koulutuksen jatkuvan haun takia sekä Joensuun lukioiden vetovoiman kasvaessa.

Lukiorakennuksen sisäilmakorjauksissa on tehty kuntokartoitukset ja niiden mukaisesti on kesällä 2018 tehty laaja sokkeliremontti sekä tiivistystyö. Kesän 2019 aikana uusitaan vesikatto ja sisäkaton eristeet. Tällöin lukiorakennuksen kuntokartoitusten mukaiset kuntokorjaukset ovat pääosin tehdyt.

Lukion toimintakatteen toteuma oli 97,9 %. Tulot toteutuivat suunnitellusti, menoissa palveluiden ostot alittuivat suunnitellusta ja toimintakate oli 34 000 € ennakoitua parempi.

Toiminnalliset tavoitteet 2018 ja niiden toteutuminen

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Mittarin tavoite (tunnusluku)	toteutuma 31.12.2018
1. Asiakkaat ja palvelut			
Laadukas opetus ja oppiminen	Lukion opinnot johtavat yo-tutkintoon, tutkintojen määrä 2018	> 60	70
	Päätoimisia opiskelijoita	245	213
	Ensisijaisten hakijoiden määrä	> 60	64
	Kansainväliset projektit	1	1
	Muut projektit ja hankkeet	1	1
2. Talous			
Opetus järjestetään taloudellisesti	Toimintakate €/vuosi	< -1 588 900	-1 562 837
3. Prosessit ja rakenteet			
Pedagogisesti avoin oppimisympäristö	Ohjeajassa tutkinnon suorittaneet (3 v.), %	> 80	87
	Koulusta eronneet/osuus, %	< 5	4,0
Ennaltaehkäisevä opiskelija-huolto (LUKI-testaus)	Testattujen lukumäärä, %	100	syksyllä 2018
4. Henkilöstö			
Osaamisen kehittäminen	Vakinaisen henkilöstön pätevyysaste, %	100	100
Kehityskeskustelujen toteutuminen	Kehityskeskustelut, % Henkilökunnan kehitystavoitteiden määrittely ja toteutumien tarkastelu	100	ei toteutunut, tehdään keväällä 2019
Sairauspoissaolojen vähentäminen ja poissaolokeskustelujen toteuttaminen työviremallin mukaisesti	Reagointiprosentti poissaolohälytyksiin	100	100

Informatiiviset tunnusluvut

Tunnusluvut	Alkup TA 2018	TA-muu- tos	Muutettu TA 18	To- teuma18	poik- keama
Suoritemäärä					
-oppilaat	245		245	221	-24
Tehokkuus/taloudellisuus					
-nettomenot/opp.	-6 485		-6 518	-7 072	554

Henkilökunnan määrä

	31.12.2017	31.12.2018
Vakituiset	13	13
Määräaikaiset	1	0
Sijaiset		1
Työllistetyt		
Oppisopimussuhteiset		
Yhteensä	14	14

Talous

eurot	Alkup TA18	TA-muut.	Muutettu TA18	Toteuma 18	Poikkeama
Toimintatulot	28 000		28 000	27 846,65	-153,35
Toimintamenot	-1 616 900	-8 030	-1 624 930	-1 590 683,73	-34 246,27
Toimintakate	-1 588 900	-8 030	-1 596 930	-1 562 837,08	-34 092,92
Asukasluku	14 950	14 950	14 950	14 841	-109
Toimintakate €/asukas	-106	-1	-107	-105,31	
Poistot	-60 000		-60 000	-40 909,15	-19 090,85
Laskennalliset erät					
Netto	-1 648 900	-8 030	-1 656 930	-1 603 746,23	-53 183,77

5.3.7 VAPAA SIVISTYSTYÖ (TEHTÄVÄ 380)

Tulosityksiköt	- Kansalaisopisto (Joensuun seudun kansalaisopisto) - Joensuun konservatorion sivutoimipiste
Tilivelvollinen	Opetuspäällikkö Teemu Piirainen
Toiminta-ajatus	Vapaan sivistystyön tehtävänä on luoda kuntalaisille mahdollisuus yleissivistävään ja ammatilliseen oppimiseen sekä tukea inhimillistä kasvua ja luovuutta. Se tarjoaa eri ikäkausien elämäntilanteisiin sopivia oppimistilaisuuksia ja mahdollisuuksia kokonaispersoonallisuutta kehittävään toimintaan.
Toimintaympäristö	<p>Kontiolahden tuntitilaus seutuopistolta vuodelle 2018 oli yhteensä 6 100 tuntia. Toteutunut tuntimäärä oli 5 792 tuntia. Toteutunut tuntimäärä oli 176 tuntia enemmän kuin vuonna 2017, mutta jäi silti 308 tuntia tuntitilauksen kokonaismäärän alle. Toteutunut tuntimäärä mahtuu kuitenkin määritellyn vaihteluvälin alueen ääriilaitaan.</p> <p>Osallistujia seutuopiston kursseilla oli yhteensä 2 567. Osallistujamäärä kursseilla oli vuonna 2018 kaikkiaan 55 henkilöä enemmän kuin edellisenä vuonna. Seutuopiston kurssitarjontaa on kehitetty käyttäjien esittämien toiveiden mukaisesti. Vuoden 2018 aikana kokeiltiin entistä laajemmin kesäkurssitarjontaa ja kielitarjonnan osalta aloitettiin esi- ja alkuopetusikäisille suunnattua kielikurssi-toimintaa. Kontiolahden kylät huomioitiin kurssitarjonnassa ja uusia kursseja myös toteutui kylillä, esimerkkinä tanssikurssit. Toteutuneiden kurssien osallistujamäärien keskiarvo oli 10,6/kurssi. Pääluokista liikunta ja tanssi oli suosituin 14,9 osallistujaa/kurssi.</p> <p>Seutuopiston neuvottelukunnan kokouksia järjestettiin sekä kevät- että syyskaudella. Kontiolahdelta neuvottelukunnan kokouksissa oli sekä luottamushenkilö- että virkamiesedustus.</p> <p>Konservatoriossa annettiin opetusta vuoden 2018 aikana yhteensä 3 297 tuntia. Musiikkiopistossa opiskelijoita oli kevätlukukaudella 76, syksyllä lukukauden päättyessä 81. Näistä perustason opiskelijoita oli 76 ja opistotason opiskelijoita 5. Musiikkileikkikoulun opiskelijoita oli kevätkaudella kaikkiaan 106 osallistujaa 14 ryhmässä. Syyskauden päättyessä osallistujia oli 100, ryhmien lukumäärään ei tullut muutosta.</p> <p>Vapaan sivistystyön talous toteutui lähes suunnitellusti, sillä toimintakatteen toteutuma oli 99,3 % ja tulos oli 3 000 € ennakoitua parempi.</p>

Toiminnalliset tavoitteet 2018 ja niiden toteutuminen

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Mittarin tavoite (tunnusluku)	toteutuma 31.12.2018
1. Asiakkaat ja palvelut			
Talousarvio turvaa kansalaisopistopalvelut kunnassa	Opetuksen tuntimäärä, h/vuosi	6 100	5 792
Opiskelijoiden määrä pysyy edellisvuoden tasolla	Opiskelijoiden määrä keväät/syksy - Opisto, kurssit yhteensä - Kontiolahti, netto-opiskelijat - Konservatorio - Muskari	2 200 1 500 70 120	2 567 1 733 78 103

2. Talous			
Opetustarjonta pysyy Joensuun seudun kansalaisopistolta tilatun tuntimäärän rajoissa	Tilatun tuntimäärä vaihteluväli %	+ / - 5	-5 %
3. Prosessit ja rakenteet			
Kurssitarjonta vastaa palvelujen käyttäjien kysyntää	Toteutuneiden kurssien opiskelijamäärä, ka./ryhmä pääluokan mukaan Kursseja järjestetään kunnan jokaisella kylällä	> 10 kyllä/ei	10,6 kyllä
4. Henkilöstö			
Ei omaa henkilökuntaa			

Informatiiviset tunnusluvut/kansalaisopisto

Tunnusluvut	Alkup TA 2018	TA-muutos	Muutettu TA 18	To-teuma18	poikkeama
Suoritemäärä					
-oppitunnit	6 100		6 100	5 792	-308
Tehokkuus/taloudellisuus					
-€/oppitunti/netto	-68		-68	-71	3

Talous

eurot	Alkup TA18	TA-muut.	Muutettu TA18	Toteuma 18	Poikkeama
Toimintatulot	1 000		1 000		-1 000,00
Toimintamenot	-418 090	670	-417 420	-413 707,52	-3 712,48
Toimintakate	-417 090	670	-416 420	-413 707,52	-2 712,48
Asukasluku	14 950	14 950	14 950	14 841	-109
Toimintakate €/asukas	-28	0	-28	-27,88	
Poistot					
Laskennalliset erät					
Netto	-417 090	670	-416 420	-413 707,52	-2 712,48

5.3.8 VAPAA-AIKAPALVELUT (TEHTÄVÄ 390)

Tulosityksiköt

- kulttuuripalvelut
- kirjastopalvelut
- liikuntapalvelut
- nuorisopalvelut

Tilivelvolliset

- vapaa-aikapääällikkö Pekka Huovinen 1.1.–31.7.2018
- opetuspääällikkö Teemu Piirainen 1.8.–30.11.2018
- vapaa-aikapääällikkö Sari Jormanainen 1.12.–31.12.2018

Toiminta-ajatus

Vapaa-aikapalvelut järjestävät kuntalaisille monipuoliset, laadukkaat ja kustannustehokkaasti tuotetut vapaa-ajan sekä kirjastopalvelut, jotka tukevat kuntalaisten sosiaalista, henkistä ja fyysistä hyvinvointia.

Toimintaympäristö

Vapaa-aikapalveluissa saatiin kuntalaisten käyttöön kaksi lisäsalia, Kontioniemeen ja Onttolaan sekä lähiliikuntapaikka Kontioniemeen koulun yhteyteen. Tehyjen asiakastyytyväisyyskyselyjen perusteella palvelujen käyttäjät olivat hyvin tyytyväisiä niin nuoriso-, kulttuuri- kuin liikuntapalveluihinkin. Liikuntapalvelujen osalta tyytyväisyyttä mitattiin ryhmätoiminnoissa. Avustuksia jaettiin yhteensä 119 500 euroa. Maksuun avustuksia haettiin 102 999 euroa, josta nuorisovastuksina 20 000 euroa, kulttuuriavustuksina 27 770 euroa ja liikuntaavustuksina 55 229 euroa.

Kirjastopalvelut

Kontiolahden kirjasto valmistautui omatoimikäyttöön kirjaston remontin (toukokuu–lokakuu) aikana. Omatoimikirjasto avautuu suunnitelmien mukaan vuonna 2019. Remontin vuoksi kirjaston lainamäärät ja kirjastokäynnit ovat edellisvuotta huomattavasti pienemmät. Lehmon kirjastossa lainamäärä nousi lähes 5 %, vaikka käyntimäärä vähenikin hieman (1,6 %). Kirjastoautossa, joka liikennöi myös Enon alueella, lainamäärä pysyi entisellään, käynnit lisääntyivät 2 %.

Kirjavinkkauksia kouluilla käytiin pitämässä 47 kertaa, joissa osallistujia oli kaikkiaan 841. Kirjastonkäytön ja digitaitojen opastuksia järjestettiin myös 47 kertaa, osallistujia 863. Satutunteja kirjastojen lisäksi päiväkodeilla ja kouluilla oli kaikkiaan 101, joissa osallistujia yhteensä 3 594. Kirjastoissa pidettiin 30 kirja- tai muuta näyttelyä.

Nuorisopalvelut

Nuorisopalvelut jatkoivat kouluyhteistyötä Kontiolahden koulun kanssa pitämällä kevään koulun tiloissa nuorisotilaa, jonka toimintaa emme pystyneet jatkamaan syksyllä tilojen puutteen vuoksi. Syksyllä nuorisopalvelut olivat mukana yläkoululla 7. luokkalaisten ryhmäytymispäivillä, erilaisissa teemapäivissä koululla tavattavina, ja maanantaisin toimi liikuntakerho läpi lukuvuoden. Kylmäojan koululla aloitettiin 5.–6. luokkalaisten välituntinuokkari-toiminta.

Etsivä nuorisotyö jatkoi ennakoivalla työotteella yhteistyötä yläkoulun ja lukion oppilaiden kanssa. Yksilö- ja ryhmävalmennusta tehtiin 18–28-vuotiaiden nuorten kanssa. Ohjaamo-toiminta alkoi muotoutua toiminnalliseksi. Nuorten kanssa käytettiin yhtenä työmuotona Nuotta-valmennusta, jonka tarkoituksena on nuorten sosiaalinen vahvistaminen.

Nuorisopalvelujen leiritoiminta keskittyi aiempien vuosien perusteella hyviksi havaittuihin Rukan lasketteluleiriin, kulttuuripalveluiden kanssa järjestettyyn

sirkusleiriin ja etsivän nuorisotyön tekemisiin Nuottavalmennus-leireihin, joiden osallistujamäärissä päästiin haluttuihin lopputuloksiin.

Nuorisotilatoimintaa toteutettiin Kirkonkylän ja Lehmon nuorisotiloilla sekä ostopalveluna Selkien koululla. Tilojen kävijämäärätavoitteet ylittyivät tänäkin vuonna. Lehmon nuorisotilalla aloitettiin uutena toimintana 7. luokkalaisten oma ilta, joka on ollut kävijämenestys. Kirkonkylän tyttökerhotoimintaa jatkettiin nuorisotilalla myös vuonna 2018.

Vuonna 2018 toteutettiin aiempina vuosina hyväksi koettuja tapahtumia, ja tehtiin uusia kokeiluja onnistuneesti, esimerkkinä Lehmossa pidetty LAN (verkko-peli) -tapahtuma. Suurin yksittäinen tapahtuma oli valtakunnallisestikin huomiota saaneet moposuoran avajaiset.

Uusi nuorisovaltuusto aloitti kaksivuotisen kautensa tammikuussa, mikä on tarkoittanut uusien valtuutettujen kouluttamista. Valtuustolaiset pääsivät vuoden aikana vaikuttamaan lautakunnissa, päättäjätapaamisissa sekä erilaisissa työryhmissä. Lisäksi valtuusto teki vuoden aikana yhden aloitteen ja yhteistyötä oppilaskunnan hallituksen kanssa. Nuorisovaltuusto järjesti ja oli mukana vuoden aikana useissa tapahtumissa, joista suurimpana Kontiolahti-päivä. Vuoden isoin saavutus oli nuorisovaltuustolta valtakunnan mediassa suuresti näkyvissä ollut moposuora, jonka käyttäjämäärät ovat olleet suuret ja jonka tiimoilta nuorisopalvelut ovat saaneet lukuisia yhteydenottoja ympäri maata eri nuorisotyötä tekevilta tahoilta. Moposuora on nostanut Kontiolahden nuorisovaltuuston ja valtakunnallisten nuorisovaltuustojen profiilia merkittävästi.

Liikuntapalvelut

Soveltavan liikunnan sekä ikivihreiden ryhmät jatkoivat toimintaansa kuten aiempina vuosina. Suuri osa ikivihreiden ryhmistä oli vertaisohjattuja. Viikokertain järjestettiin vesijumppa/uintimahdollisuus linja-autokyydityksin Outokummun uimahalliin. Kuntosalien kävijämäärät ja sitä kautta myös tulot laskivat merkittävästi. Eniten muutokseen vaikutti yksityisen kuntosalin avautuminen Lehmoon.

Kylmäojan, Lehmon ja Kulhon koulujen yhteyteen toteutettiin ulkokuntoilualueet. Lisäksi Kontioniemen koulun yhteyteen tehtiin ulkokuntoilualue ja kaukalo. Reitistöjen osalta jääladuille toteutettiin uutena kävely- ja pyöräilyreitti Jouhteniseen/Jereen.

Kulttuuripalvelut

Tapahtumista suurimpana (3 000 kävijää) ja erittäin onnistuneena toteutui elokuussa Kontiolahti-päivä, jonka vetonaulana esiintyi Neljä ruusua. Lastenteatterifestivaali VALO rantautui Kontiolahteen lasten oikeuksien viikolla. Ohto toimi pääasiallisena tapahtumapaikkana koko vuoden. Esiintymässä kävivät mm. Joensuun kaupunginteatteri, Juuan karaokeklubi, Anssi Tikanmäki, Turun Linnateatteri, Simo Taikuri, Maarianvaaran ohjelmapaja, Tomi Paldanius sekä Närpiäiset. Marraskuussa järjestettiin musiikkikyläkiertue yhteistyössä Ilona-hankkeen kanssa.

Näyttelytoimintaa järjestettiin Lehmossa. Vuoden lopussa kaivattu näyttelytila saatiin takaisin Kontiolahden kirjastolle, mikä mahdollistaa näyttelyiden kierrättämisen molemmissa toimipisteissä.

Pohjoismaiselta kulttuuripisteeltä oli lainassa kiertonäyttely ”Ennen näkymättömiä eläimiä”, ja syksyllä Johanna Kareen kiusaamista käsittelevä näyttely ”Minuunkin sattui” oli esillä yläkoululla.

Vuoden aikana järjestettiin 27 maksutonta elokuvaesitystä. Päiväkinoesitykset aloitettiin uutuuksena kirkonkylällä.

Pohjois-Karjalan lastenkulttuuriverkoston kautta perusopetuksessa olevia lapsia

ja nuoria käytettiin Joensuussa Carelicumissa museossa, Carelia-salissa konserteissa, Taidemuseo Onnissa näyttelyissä ja Helsingissä Taidetestaajat-kohteissa. Joensuun kaupunginteatteri vieraili yläkoululla esiintymässä 9. luokkalaisille. 8. luokkalaiset ovat Taidetestaajina, 7. luokkalaisille järjestettiin Tänään koulun jälkeen -teatteriesitykset, mediapajat sekä taidemuseovierailut. Lisäksi kaikki koululaiset pääsivät Anssi Tikanmäen Orkesterin Maisemakuvia Suomesta -konserttiin. Kirjailijavieraana kouluissa kiersi Jyri Paretskoi. Päiväkodeissa kiersi Jaap Kleveringin Aistienmatka -taaperoteatteri esityksellä.

Yhteensä verkoston järjestämissä tapahtumissa ja työpajoissa oli 5 836 kontiolahtelaista lasta ja nuorta.

Siun Soten kanssa on toteutettu yhteistyössä "Ihan pihalla" -kiertue, joka sisälsi 20 vaskisoitinkonserttia palvelutaloissa. Lisäksi siviilipalvelusmies on käynyt viikoittain palvelutaloissa pitämässä musiikkituokioita.

Kulttuuripalvelut järjestivät retkiä Joensuun kaupunginteatterin esityksiin. Uutena onnistuneena kokeiluna oli perheille suunnattu retki Viirun ja Pesosen joulu-esitykseen. Muut esitykset olivat Naisen 11. käsky, Täällä Pohjantähden alla ja Juice. Kulttuuripalvelut järjestivät myös elokuvakerhon, sirkusleirin sekä monitoimitaideleirin.

Senioriteatteri kiersi Ohtossa, Lehmon Monitoimitalolla, kolmessa palvelutalossa ja uutena käytiin vierailemassa myös Joensuun kaupunginteatterin pienellä näyttämöllä. Syksyllä seniorit aloittivat 10-vuotisjuhlaesityksen harjoitukset.

Kontioniemen koulun julkisen taiteen hankinnassa oltiin vahvasti mukana avustus- ja taiteilijahaun sekä taidehankintojen kautta. Kulttuurihistoriallisesti merkittävä graffitikohde entisöitiin ja yläkoululaisten kanssa toteutettiin betonielementtien maalaaminen alikulkutunnelissa.

Vapaa-aikapalvelujen talousarvio toteutui 58 000 € ennakoitua parempana ja toimintakatteen toteuma oli 97,6 %. Toimintatulot toteutuivat 30 000 € suunniteltua suurempina etsivän nuorisotyön avustuksen aiemmasta poikkeavan jaksoituksen vuoksi. Toisaalta mm. kuntosalien asiakasmaksut toteutuivat aiempaa pienempinä kuntosalien kävijämäärän pienenemisen vuoksi. Toimintamenot jäivät 28 000 € alle arvioidun.

Toiminnalliset tavoitteet 2018 ja niiden toteutuminen

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Mittarin tavoite (tunnusluku)	toteutuma 31.12.2018
1. Asiakkaat ja palvelut			
Vapaa-aikapalvelujen järjestämään toimintaan osallistutaan aktiivisesti	Tilastot osallistumisaktiivisuus hlöä / v Kulttuuripalvelut - kulttuuritapahtumat	> 7 000	14 397
	Liikuntapalvelut - soveltava liikunta - uimakoulut ja leirit - ohjattu terveysliikunta	> 10 000 > 150 > 3 000	13 230 247 1 755
	Nuorisopalvelut Toimintaan ja tapahtumiin osallistuvien nuorten määrä	> 1400	2 840
Pääkirjaston aukiolon laajentaminen	Laajemman aukiolon mahdollistaminen omatoimisen asioinnin avulla	Tilasto kävijöistä	Kontiolahti: 21 453 Lehmo: 31 019 Kirjastoauto: 28 561
Lasten ja nuorten kulttuuritarjonnan monipuolistaminen	Järjestetään taide- ja kulttuuritapahtumia ala- ja yläkouluikäisille oppilaille	> 2000	6 323
Kuntalaiset ovat tyytyväisiä vapaa-aikapalvelujen järjestämään toimintaan	Asiakastyytyväisyyskysely, asteikko 1-5 -liikunta -kulttuuri -nuoriso	>3,5 >3,5 >3,5	4,3 3,9 4,4
2. Talous			
Vapaa-aikapalvelujen toiminta järjestetään taloudellisesti	Käyttömenot, netto € / asukas - kulttuuripalvelut - liikuntapalvelut - nuorisopalvelut (1-29v. 5300)	< 12,18 < 85,95 < 20,12 (57,67)	10,64 91,36 15,98 (44,74)
Vapaa-aikatilojen käyttömenot	Tilojen käyttömenot € / asukas - kulttuuritilat - liikuntapaikat - nuorisotilat	< 1,43 < 75,71 < 2,69	0,60 80,94 2,86
3. Prosessit ja rakenteet			
Vapaa-aikapalvelujen tilojen käyttö on tehokasta	Käyntikerrat /v - liikuntapalvelut (sisäliikuntatilat) - nuorisotilat	> 130 000 > 5 500	133 000 6 928
Nuorten vaikuttamismahdollisuuksien parantaminen	Nuorisovaltuuston ja maakunnallisen nuvan kokousten määrä / v Järjestöjen ja eri tahojen	> 10	11

Paikallisen ja seudullisen yhteistyön kehittäminen ja lisääminen	tapaamiset / v -kulttuuri -liikunta -nuoriso	> 10 > 6 > 15	22 10 15
Erityisnuorisotyön palveluissa	Nuoria toimenpiteessä / v	> 60	77
Ohjaamotoiminnan vakiinnuttaminen.	Nuoria ohjattu (Ohjaamo): -opiskelu -kuntoutus -työllistyminen -nutitilastot, yksilökäynnit	10 5 10 > 130	12 3 21 424
4. Henkilöstö			
Ammattitaidon ylläpitäminen ja kehittäminen	Koulutuspäivät hlö / v.(sis. ja ulk.)	> 3	2
Sairauspoissaolojen vähentäminen ja poissaolokeskustelujen toteuttaminen työviremallin mukaisesti	Reagointiprosentti poissaolohäilytyksiin	100	100

Henkilökunnan määrä

	31.12.2017	31.12.2018
Vakituiset	8	8
Määräaikaiset	5	4
Työllistetyt	3	2
Oppisopimussuhteiset	0	
Yhteensä	16	14

Talous

eurot	Alkup TA18	TA-muut.	Muutettu TA18	Toteuma 18	Poikkeama
Toimintatulot	143 150	20 000	163 150	193 644,59	30 494,59
Toimintamenot	-2 599 850	-25 810	-2 625 660	-2 597 746,39	-27 913,61
Toimintakate	-2 456 700	-5 810	-2 462 510	-2 404 101,80	-58 408,20
Asukasluku	14 950	14 950	14 950	14 841	-109
Toimintakate €/asukas	-164	0	-165	-161,99	
Poistot	-8 000		-8 000	-750,74	-7 249,26
Laskennalliset erät					
Netto	-2 464 700	-5 810	-2 470 510	-2 404 852,54	-65 657,46

SIVISTYSLAUTAKUNTA YHTEENSÄ (TEHTÄVÄT 300 – 390)

eurot	Alkup TA18	TA-muut.	Muutettu TA18	Toteuma 18	Poikkeama
Toimintatulot	2 136 630	-251 000	1 885 630	2 071 890,33	186 260,33
Toimintamenot	-33 934 630	-128 300	-34 062 930	-34 155 308,75	92 378,75
Toimintakate	-31 798 000	-379 300	-32 177 300	-32 083 418,42	-93 881,58
Asukasluku	14 950	14 950	14 950	14 841	-109
Toimintakate €/asukas	-2 127	-25	-2 152	-2 161,81	
Poistot	-193 000		-193 000	-159 352,19	-33 647,81
Laskennalliset erät					
Netto	-31 991 000	-379 300	-32 370 300	-32 242 770,61	-127 529,39

5.4 Tekninen lautakunta

Toiminta-ajatus Tekninen osasto huolehtii teknisen lautakunnan tehtävien

- tekniset palvelut
- kiinteistöpalvelut
- kuntatekniikka
- vesihuolto
- ravintohuolto
- rakennus- ja ympäristövalvonta

hallinnosta ja toiminnoista sekä yhteen sovittaa toimintansa kunnan muiden osastojen kanssa siten, että kunnanvaltuuston asettamat tavoitteet saavutetaan. Tekninen osasto rakentaa omalta osaltaan kuntalaisille viihtyisää, turvallista ja virikkeellistä työ- ja elinympäristöä.

Tekninen osasto pyrkii toiminnassaan kokonaistaloudellisesti edullisiin ratkaisuihin niin, että ratkaisut luovat Kontiolahdelle omaleimaisuutta ja tukevat Kontiolahden asumisen ja elämisen ympäristöä.

Tehtävä Teknisen osaston tehtävänä on ohjata hallinnonalaansa ja vastata kunnan toimesta tapahtuvasta asukkaita ja elinkeinoelämää palvelevasta rakennuttamisesta, rakentamisesta, kunnossapito- ja käyttötehtävistä siten, että sen toiminta tukee kunnan toiminta-ajatusta, keskeisten painopistealueiden tavoitteiden toteutumista ja kunnan palveluajatusta.

Tekninen lautakunta 1.1.-31.12.2018

Pj.	Marja Kauppinen
Vpj.	Jukka Puumalainen
Jäsen	Juha Pakarinen
Jäsen	Pasi Hyttinen
Jäsen	Mari Hälinen
Jäsen	Ilpo Saarelainen
Jäsen	Pirita Sainola
Jäsen	Saara Paalanen
Jäsen	Mauri Tikkanen
Jäsen	Satu Huttunen
Jäsen	Mika Hiltunen
Khall:n ed.	Anneli Parkkonen

5.4.1 HALLINTO JA MUUT TEKNISET PALVELUT (TEHTÄVÄ 400)

Tilivelvolliset

- tekninen johtaja Antti Asikainen

Tulosyksiköt

- hallinto- ja tukipalvelut
- kaavoitus ja mittaus
- asuminen
- maaseutu
- kaukolämpö

Toiminta-ajatus

Tuottaa palvelut laadukkaasti, neuvonnan, ohjauksen, sähköisten palvelujen kehittämisen ja hyvän asiakaspalvelun avulla. Tuottaa viihtyisiä ja turvallisia asumisen, elämisen ja yrittämisen alueita sekä turvata viihtyisiä ja turvallinen asuminen kunnan omissa asunnoissa. Tuottaa ja toteuttaa maaseutuelinkeinohallinnon palvelut seudullisesti Liperin kunnan johdolla asiakaslähtöisesti ja annetun aikataulun puitteissa. Huolehdimme kaukolämmön toimittamisesta keskustaajaman ydinalueelle.

Toiminta

Hallinto

Teknisen lautakunnan toiminnan keskeisimpiä tehtäviä on teknisten palveluiden tuottamisesta ja hankkeitten priorisoinnista päättäminen yhdessä muiden hallintokuntien kanssa.

Huolehdimme hallinto- ja toimistopalveluista kaikkia yhteistyötahoja mahdollisimman nopeasti ja joustavasti palvellen.

Kaavoitus ja mittaus

Kaavoitusyksikössä tehtiin henkilöstöjärjestelyjä vuoden 2018 alkuneljänneksellä henkilöstövajauksen vuoksi. Muutoksella pyrittiin tehostamaan toimintaa kaavoituksen osalta.

Vuonna 2017 aloitettu maapoliittinen ohjelma hyväksyttiin kesällä 2018. Hyvin toteutetulla maapolitiikalla voidaan edistää kunnan kehittymistä ja varmistaa maapolitiikan johdonmukainen hoitaminen kunnassa. Maapoliittisessa ohjelmassa linjataan kunnan toimintaperiaatteet mm. maanhankinnalle ja -luovutukselle sekä rakentamiselle.

Kunnanvaltuuston 31.10.2016 hyväksymä Kontioniemen osayleiskaava tuli voimaan valituksenalaisia alueita lukuun ottamatta vuonna 2017 ja valitusten hylkäyksen jälkeen osayleiskaava sai lainvoiman kokonaisuudessaan 5.3.2018.

Asemakaavan muutos ja laajennus entisellä Kontiorannan varuskunta-alueen asuntoalueella sai niin ikään lainvoiman valitusten hylkäyksen jälkeen. Valitukset kohdistuivat samoille alueille, kuin osayleiskaavassa.

Kirkonkylän alueella Rinnetien asemakaavamuutos ja -laajennus sekä Kärjen asemakaava hyväksyttiin. Lisäksi Lehmon alueella Eskolan tilan asemakaava hyväksyttiin. Kaikki hyväksytyt asemakaavat saivat myös lainvoiman.

Yleiskaavoitus eteni vuoden 2018 aikana siten, että vuonna 2017 käynnistetyn strategisen yleiskaavan luonnos asetettiin nähtäville 20.11.-20.12.2018 väliseksi ajaksi ja yleiskaavaehdotus pyritään saamaan hyväksymiskäsittelyyn vuoden 2019 aikana. Lehmon osayleiskaavaluonnosta valmisteltiin tiiviisti syksyn aikana ja se on asetettu nähtäville alkuvuonna 2019. Asemakaavoituspäätös Lehmon ns. Karhulan alueelle tehtiin joulukuussa.

Raakamaan hankinnassa kunta käytti etuosto-oikeutta Onttolassa noin neljän hehtaarin alueelle. Lisäksi vuonna 2015 Jaamankankaan alueelta tehty etuosto (n. 22 ha) saatettiin loppuun valituskäsittelyn jälkeen. Muu raakamaan hankinta kunnan kaavoitustarpeisiin jatkui neuvotteluilla. Hankintaa suoritetaan määrätietoisesti kunnan strategisilta alueilta. Kunta sai myös pieniä maa-alueita maankäyttösopimuksiin perustuen Kontiorannan sekä Lehmon alueelta.

Mittaus- ja kartastolle asetetut toiminnalliset tavoitteet saavutettiin hyvin.

Asuminen

Asuntotoimi hoitaa Kiinteistö Oy Kontiolahden Vuokratalojen toiminnan sekä kunnan suorassa omistuksessa olevien ja Kontiolahden Yrityspalvelu Oy:n omistamien asuntojen vuokrauksen.

Kiinteistö Oy Kontiolahden Vuokrataloilla on 295 asuntoa ja Kontiolahden Yrityspalvelu Oy:llä 23 asuntoa. Kunnan suorassa omistuksessa on 77 asuntoa, joista 33 on osakehuoneistoja. Palveluasuntoja kunnalla on 104, joista 16 asuntoa on välivuokrattu Kontioniemestä.

Yhtiöiden ja kunnan omistamien asuntojen käyttöaste on n. 98 %. Kertomusvuoden aikana ei valmistunut yhtään uutta vuokra-asuntoa, eikä taloissa isoja perusparannuksia tehty.

Maaseutu

Maaseututoimen keskeiset tehtävät on määrätty maaseutuelinkeinojen hallinnosta kunnissa annetuissa säädöksissä. Toiminta kattaa perinteisen maatalouden, erikoismaatalouden ja muun maaseudulla harjoitettavan pienyrittäjyyden.

Työajasta on valtaosan vienyt EU- ja kansallisten maataloustukien haku-, käsittely- ja myöntämismenettelyyn kuuluvat tehtävät sekä eri rekisterien ylläpito. Tämän ohessa on mm. tehty hukkakauratarkastuksia, satovahinkoarvioita ja petovahinkotarkastuksia, sekä annettu alustavaa neuvontaa viljelijän suunnitelmassa maatilalla isännöidyn vaihdosta ja siihen liittyvää rahoitusta.

EU- ja kansallista tukea hakeneita tiloja vuonna 2018 oli 81 kpl, joista 72 maatilaa (89 %) jätti hakemukset sähköisesti. Tukea hakeneiden tilojen määrä oli sama kuin edellisenä vuonna. Tukea kertomusvuoden aikana maksettiin yhteensä 1,73 miljoonaa euroa.

Hukkakaurarekisterin mukaan Kontiolahtessa on 15 maatilalla yhteensä 530 hehtaaria hukkakauran saastuttamaa alaa. Valvontatarkastus tehtiin 15 tilalla.

Joensuun seudun maaseutupalveluiden yhteistoiminta-alueella järjestettyihin hankkeisiin, joissa on ollut mukana kontiolahtelaisia viljelijöitä, osallistuttiin maksamalla kuntaosuus Liperin kunnalle.

Kaukolämpö

Toiminalliset ja taloudelliset tavoitteet saavutettiin, toiminta toteutui suunnitelun mukaisesti.

Toiminnalliset tavoitteet 2018 ja niiden toteutuma

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Mittarin tavoite (tunnusluku)	toteutuma 31.12.2018
1. Asiakkaat ja palvelut			
Aloitteiden käsittely	Lautakuntakäsittely	käsitelty 3 kk aikana	ei toteutunut
Lämpöenergian keskeytymättömän toimittaminen asiakkaille.	Keskeytysten lukumäärä, kpl/a	≤ 1	0
Vähintään yksi kuulemistilaisuus vireillä olevasta kaavahankkeesta asianosaisille.	1 / kaavahanke	100 %	ei toteutunut
Kunnalla on riittävä tonttitarjonta	Asemakaavoitettujen tonttien varanto 2 vuotta	on/ei	on
Haja-asutusalueiden osoitetietojen ajantasaistaminen ja korjaaminen	Kuntaliiton toimittaman listauksen mukaisesti -ongelma osoitteet 12/2018 -ongelma tiet 12/2018	12/2018 30 % 70 %	30 % 50 %
Internet karttapalvelun kehittäminen	Uusia aineistokokonaisuuksia lisätään karttapalveluun; -vesihuollon toiminta-alueet -valmisteilla olevien kaavojen ulkorajaukset	12/2018	100 %
2. Talous			
Lämpölaitoksen toiminta on taloudellista	Toimintatulot kattavat toimintamenoja %	100	100
3. Prosessit ja rakenteet			
Sähköisen säilyttämisen mahdollistaminen	Tiedonohjaussuunnitelmat	12/2018	ei toteutunut
Lehmon osayleiskaava	Osayleiskaavan luonnos valmis	6/2018	ei toteutunut
Vesi- ja viemärikartoitusprojektin jatkaminen kuntaan liitettävien vesiosuuskuntien alueelle	Hankkeen valmiusaste vuoden 2018 loppuun mennessä, %	85	ei toteutunut
Asemakaavan pohjakartan päivittäminen ja laajentaminen	Pohjakartta päivitetään Kirkonkylän ja Kontioniemen alueelta	12/2018	toteutunut
4. Henkilöstö			
Tiimityön ja työhyvinvoinnin kehittäminen / ylläpitäminen	Henkilöstön kokoontuminen kpl / vuosi	1	toteutunut
Ammattiosaamisen syventäminen	Koulutukseen osallistuminen pv/ työntekijä / vuosi	3	toteutunut

Henkilökunnan määrä

	31.12.2017	31.12.2018
Vakituiset	22	12
Määräaikaiset	1	1
Työllistetyt	2	-
Oppisopimussuhteiset	-	-
Yhteensä	25	13

Talous

eurot	Alkup TA18	TA-muut.	Muutettu TA18	Toteuma 18	Poikkeama
Toimintatulot	1 645 350	30 000	1 675 350	1 557 437,62	-117 912,38
Toimintamenot	-1 536 800	42 610	-1 494 190	-1 477 161,99	-17 028,01
Toimintakate	108 550	72 610	181 160	80 275,63	100 884,37
Asukasluku	14 950	14 950	14 950	14 841	-109
Toimintakate €/asukas	7	5	12	5,41	
Poistot	-51 000		-51 000	-38 146,26	-12 853,74
Laskennalliset erät					
Netto	57 550	72 610	130 160	42 129,37	88 030,63

Toimintatulot: Pysyvien vastaavien myyntivoitto jäi tavoitteestaan 142.000 euroa myytyjen tonttien maksun siirtyessä vuodelle 2019 sekä tonttien luovutuksen tapahtuessa suuremmassa määrin vuokrauksella. Maanvuokratulot ylittyvät n. 39.000 euroa. Kaukolämmön tulot alittuivat 11.000 euroa.

Toimintamenot: Toimintamenot toteutuivat suunnitellusti.

5.4.2 KIINTEISTÖPALVELUT (TEHTÄVÄ 420)

Tilivelvollinen

- kiinteistöpäällikkö Ari Markkanen

Tulosityksiköt

- kiinteistöpalvelut
- puhtauspalvelut

Toiminta-ajatus

Rakennutetaan, rakennetaan ja ylläpidetään kunnan rakennuksia, joita tarvitaan kunnallisten palvelujen tuotantoon. Painopistealueena on rakennusten terveellisyys, turvallisuus ja kunnossapitotoimien oikea-aikaisuus.

Puhtauspalveluiden toiminta-ajatuksena on tuottaa erilaisten tilojen käyttötarkoituksen mukainen puhtaustaso. Tarkoituksenmukaisella siivouksella ehkäistään tautien leviämistä, sekä pintojen ennaikaista kulumista. Palvelut tuotetaan yhteistyössä käyttäjien kanssa tarpeet ja toiminta huomioiden mahdollisimman edullisin kustannuksin. Puhtauspalveluilla on tarvittaessa valmiuksia myös ateriapalveluiden sekä kiinteistö- ja viherpalveluiden tuottamiseen.

Toiminta

Kontiolahden vuoden 2018 rakentaminen oli määrällisesti ja rahallisesti suurta. Kohteita oli useita uudisrakentamisesta korjaus ja muutostöihin, myös suunniteltujen ylläpitokorjausten lisäksi oli runsaasti sisäilmakorjauksia. Kohteina oli mm.

- Lehmon kivikoulun sisäilmaongelman korjaustyö
- Lehmon puukoulun osittainen rossipohjan uusimistyö
- Terveyskeskuksen sairaala-osaston sisäilmakorjaustyö
- Parakkikoulun rakentaminen kirkonkylän alakoululle
- Opetuskeittiön laajentaminen yläasteella
- Musiikki- ja auditorion tilojen sisäilmakorjaustyö
- Lehmon päiväkodin osittainen eniten sisäilman laatuun vaikuttaneiden ongelmien poistaminen.

Investointikohteina rakennettiin mm.

- Kontioniemen uusi koulu
- Kontiorannan päiväkotit (muutostyö)
- Keskusvarasto/palo-aseman vesikaton korjaustyö ja palo-aseman sisäpuolen korjaustyö johtuen sisäilmaongelmista
- Kirjasto/vapaa-aikatalon korjaustyö
- Lukion korjaustyö, joka jatkuu vesikaton osalta 2019 toukokuussa
- Kontiorannan asuinalueen uuden kaukolämpölinjan rakentaminen asuinalueelle.

Puhtauspalvelujen toiminta toteutui suunnitellun mukaisesti. Suurin ulkopuolinen palvelun tilaaja oli SiunSote.

Taloudellinen tulos ei toteutunut suunnitellusti. Talousarviomuutoksista huolimatta erinäiset korjaus- ja muutostyöt tulivat loppuvuodesta kustantamaan ennakoitua enemmän.

Toiminnalliset tavoitteet 2018 ja niiden toteutuminen

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Mittarin tavoite (tunnusluku)	toteutuma 31.12.2018
1. Asiakkaat ja palvelut			
Kiinteistölaitteiden moitteeton toiminta	IV-kanavien puhdistus, kiinteistöjä kpl/a	4	6 (Varparannan palvelukeskus, Kontiorannan päiväkotit, Lukio, palolaitos, Terveyskeskuksen sairaala-osasto, eläinkääkärin tilat)
Palvelusopimusten mukainen puhtaustaso	Asiakastyytyväisyyskysely asteikolla 1–5 vastausprosentti	>3,5 40	4,41 62
Tilapalvelujen tarjoamien palvelujen laatutaso	Asiakastyytyväisyyskysely asteikolla 1–5 vastausprosentti	>3,3 60	4,4 31

2. Talous			
Rakennuksia ylläpidetään taloudellisesti	€/hyöty-m ² /kk	7,00	7,65
Puhtauspalvelu tuotetaan taloudellisesti	€/sm ² /a	25,10	25,75
3. Prosessit ja rakenteet			
Rakennuksia käytetään tehokkaasti	Lämmitysenergian käyttö kWh/m ³ /a (v. 2012 59 kWh/m ³ /a)	55	42,58
Puhtauspalvelu tuotetaan tehokkaasti	sm ² /hlö	1570	1570
4. Henkilöstö			
Työntekijät ovat tyytyväisiä työolosuhteisiin ja sitoutuneita työntekoon puhtauspalveluissa	Tyytyväisyyskysely asteikolla 1 - 5 vastausprosentti	>3,5 75	4,37 100
Tiimityön ja työhyvinvoinnin kehittäminen / ylläpitäminen	Henkilöstön kokoontuminen kpl/vuosi	1	toteutunut

Henkilökunnan määrä

	31.12.2017	31.12.2018
Vakituiset	49	48
Määräaikaiset	4	7
Työllistetyt	7	5
Oppisopimussuhteiset	-	-
Yhteensä	60	60

Talous

eurot	Alkup TA18	TA-muut.	Muutettu TA18	Toteuma 18	Poikkeama
Toimintatulot	8 425 670	295 000	8 720 670	8 753 840,48	33 170,48
Toimintamenot	-6 379 813	-614 270	-6 994 083	-7 564 251,58	570 168,58
Toimintakate	2 045 857	-319 270	1 726 587	1 189 588,90	536 998,10
Asukasluku	14 950	14 950	14 950	14 841	-109
Toimintakate €/asukas	137	-21	115	80,16	
Poistot	-1 994 440		-1 994 440	-2 071 981,62	77 541,62
Laskennalliset erät					
Netto	51 417	-319 270	-267 853	-882 392,72	614 539,72

Toimintatulot: Toteutuivat hieman arvioitua paremmin.

Toimintamenot: Laajojen sisäilmakorjausten kustannukset muodostuivat ennakoitua suuremmiksi. Rakennusten- ja alueiden kunnossapitokustannukset, sekä materiaalikustannukset toteutuivat 390.000 € yli arvioidun. Sisäilmapuhdistimet aiheuttivat n. 95.000 €:n ylityksen kustannuksiin. Rakennusten lämmitys ja sähkökustannukset ylittyivät n. 51.000 € osittain ilmanvaihdon tehostamisen johdosta.

5.4.3 KUNTATEKNIikka (TEHTÄVÄ 440)

Tilivelvollinen

- kuntatekniikan päällikkö Sauli Hyttinen

Tulosyksiköt

- kuntatekniikka

Toiminta-ajatus

Vastataan liikenneväylien, ulkoliikuntapaikkojen, puistojen, leikkikenttien, satamien, ja muiden yleisten alueiden sekä hulevesiviemäroinnin suunnittelusta, rakentamisesta ja kunnossapidosta. Lisäksi huolehditaan kunnan metsäomaisuudesta ja kunnan vastuulle kuuluvista jätehuoltotehtävistä.

Toiminta

Toiminta jatkui poikkeuksellisen vilkkaana erityisesti liikenneväylien rakentamisen osalta. Uusia katuja ja kevyen liikenteen väyliä rakennettiin ja saneerattiin ns. omajohtoisena työnä sekä kilpailutetuilla urakoilla määrällisesti 3 – 4 kertaa keskivertovuotta enemmän. Suurimmat investointihankkeet olivat entisen varuskunnan henkilökunnan asuntoalueen infran uusiminen ja ensimmäisten uusien katujen rakentaminen Kontiorantaan. Suurin toimintojen parantamiseen liittyvä hanke oli nimeltään ”Tyytyväiset liikkujat – Kontiolahden väylien talvikunnossapidon käyttäjälähtöinen kehittäminen” Tämän työn tulokset olivat käytössä jo talvella 2018 – 2019.

Katujen saneeraus jatkui ns. Rakentajantien alueella kirkonkylässä. Maamassojen vaihtotyö ja putkitukset valmistuivat.

Katuvalaistuksen rakentamista jatkettiin Jakokoskella, Onttolassa ja Lehmon uusilla liikenneväylillä.

Liikenneväylien talvikunnossapidossa käynnistyi syksyllä uusi puitesopimuskausi. Alkupalvi oli vaativa runsaan lumentulon johdosta. Kuitenkin työ onnistui aiempaa paremmin.

Ulkoliikuntapaikkojen, sataman ja muiden yleisten alueiden osalta pidettiin vakiintunut hoitotaso ennallaan. Leikkikenttien tason parantamiseksi laadittua toimenpideohjelmää vielä mahdollisesti päivitetään.

Viemäroity matonpesupaikka valmistui syksyllä. Tosin pieniä viimeistelyjä on vielä tehtävä. Varsinainen käyttöönotto on keväällä 2019.

Ampumahiihtokeskuksen sähköjärjestelmää parannettiin kisa-aikaisen sähköjakelun helpottamiseksi.

Kansallistakin mielenkiintoa herättänyt moposuora otettiin käyttöön juhllisin menoin Uurossa.

Satamapuiston täyttömaan muotoilua jatkettiin. Puiston suunnitelman käsittely on vielä kesken teknisessä lautakunnassa.

Ampumahiihtokeskuksen läheisyyteen rakennettu koirapuisto saatiin käyttöön vuoden loppuun mennessä.

Tekninen osasto jatkoi puistometsien hoitohakkuita Kirkonkylällä. Käsiteltävien metsäalueiden lähiasukkaille suunnattua tiedotusta ja mielipiteiden huomiointia lisättiin. Näin toiminta sujui joustavasti ja alueiden käyttömahdollisuudet paranivat. Puistoista saatiin suunnitellut puunmyyntitulot. Pienpuustoa oli rai-vaamassa metsuri kesäkaudella.

Seudullisessa bussiliikenteessä ja myös kunnan omassa asiointiliikenteessä alkoi uusi sopimuskausi.

Keskusurheilukentän alueen (liikuntapuiston) parantamisen suunnittelu aloitettiin. Myös monia suunnitelmia liikenneturvallisuuden parantamiseksi laadittiin.

Toiminnalliset tavoitteet 2018 ja niiden toteutuminen

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Mittarin tavoite (tunnusluku)	toteutuma 31.12.2018
1. Asiakkaat ja palvelut			
Ajoratojen, kevyen liikenteen väylien ja jalkakäytävien kunnossapito sekä investointien suunnittelu ja toteutus			
Lumen poisto	Lumen määrä cm, jolloin auraus aloitetaan	> 4	toteutunut
Polanteen oikea-aikainen poisto	Polanteen korkeus/cm - pää- ja kokoojaka- dut - tonttikadut	> 6 > 7	toteutunut toteutunut
Leikkikenttien hoito - Hyvä käytettävyys ja turvallisuus	Laitteista johtuvat onnettomuudet, kpl	0	toteutunut
2. Talous			
Liikenneväylien taloudellinen kunnossapito	Kunnossapitokustannukset €/m ² /a	≤ 1,20	1,10
3. Prosessit ja rakenteet			
Urheilukenttien valaistusten muutokset ja säädöt	Kenttien määrä	4	toteutunut
4. Henkilöstö			
Henkilöstön ammattitaidon ylläpitäminen	Koulutuspäivät, kpl/hlö/a	3	1
Ergonomian huomioiminen	Vakavat tapaturmat, kpl	0	0
Tiimityön ja työhyvinvoinnin kehittäminen / ylläpitäminen	Henkilöstön kokoontuminen kpl/vuosi	1	toteutunut

Henkilökunnan määrä

	31.12.2017	31.12.2018
Vakituiset	10	12
Määräaikaiset	1	-
Työllistetyt	2	2
Oppisopimussuhteiset	1	2
Yhteensä	14	16

Talous

eurot	Alkup TA18	TA-muut.	Muutettu TA18	Toteuma 18	Poikkeama
Toimintatulot	715 100	0	715 100	818 016,43	102 916,43
Toimintamenot	-1 953 215	-26 480	-1 979 695	-2 051 390,96	71 695,96
Toimintakate	-1 238 115	-26 480	-1 264 595	-1 233 374,53	-31 220,47
Asukasluku	14 950	14 950	14 950	14 841	-109
Toimintakate €/asukas	-83	-2	-85	-83,11	
Poistot	-1 022 520	0	-1 022 520	-1 041 503,08	18 983,08
Laskennalliset erät	0	0	0	0	0
Netto	-2 260 635	-26 480	-2 287 115	-2 274 877,61	-12 237,39

Toimintatulot toteutuivat puun myynnin osalta suunniteltua suurempina n. 89 000 €. Ylitys johtui aiempina vuosina tehtyjen puukauppojen loppuerin kohdistumisesta vuodelle 2018.

Toimintamenot ylittyivät joukkoliikenteen osalta n. 30 000 € ja monitoimihalliselvityksen n. 32 000 €:n kustannuksien siirtyessä investoinneista käyttötalouteen.

5.4.4 VESIHUOLTO (TEHTÄVÄ 450)

Tulosityksiköt

- vesihuolto

Tilivelvollinen

- vesihuoltopäällikkö Juha Pitkänen

Toiminta-ajatus

Vesihuoltolaitoksen tehtävänä on huolehtia kunnan alueen vesi- ja jätevesihuollosta taloudellisesti ja kilpailukykyisesti vesihuoltolain määrittelemissä puitteissa. Vesihuoltolaitos vastaa vedenhankinnasta, käsittelystä ja jakelusta, viemäröinnistä sekä laitoksen tarvitsemien laitteiden ja johtojen suunnittelusta, rakentamisesta, rakennuttamisesta ja ylläpidosta sekä toiminnan kehittämisestä.

Toiminta

Vesihuoltolaitos toimitti vettä vuoden 2018 aikana noin 3350 asiakkaalle, joista suurin osa kuuluu myös viemäröinnin piiriin. Vettä toimitetaan lisäksi kolmelle vesiosuuskunnalle (Varparanta, Onttola ja Kunnasniemi). Osuuskunnista jätevettä otetaan vastaan vastaan Onttolan, Kunnasniemen ja Varparannan vesiosuuskunnilta. Jätevedet johdetaan siirtoviemäriä pitkin Joensuuhun Kuhasalon jätevedenpuhdistamolle. Yhteistyö jatkui naapurikuntien, vesiosuuskuntien ja ELY-keskuksen kanssa.

Vettä otettiin Lehmon, Kuusojan, Jaamankankaan, Jakokosken ja Kirkonkylän

(varavedenottamo) vedenottamoilta yhteensä noin 1400 m³/vuorokausi. Kuusojan Kuokkasenkankaan vedenottamokaivojen lupaa odoteltiin AVI:lta.

Investoinneissa Kirkonkylän vesitornin epäonninen saneeraus jatkui, Kruunurannan, entisen varuskunta-alueen, Metoksen alueen, Soralan ja Uuron uuden teollisuusalueen vesihuoltoa rakennettiin.

Vesihuoltolaitos on toiminut taseyksikkönä 1.1.2011 alkaen. Vesihuoltolaitos maksaa kunnalle vuosittain kunnanvaltuuston vahvistaman korvauksen kunnan vesihuoltolaitokseen sijoittamasta peruspääomasta.

Vesihuoltolaitoksen keskeisimpiä tehtäväalueita ovat uusien kaava-alueiden vesi- ja viemäriverkostojen rakentaminen sekä veden toimitusvarmuuden varmistaminen. Toiminta-alueen sisäpuolella olevia vielä liittymättömiä kiinteistöjä pyritään liittämään kunnan vesi- ja viemäriverkoston piiriin. Entistä verkostoa kunnostetaan saneeraamalla jätevesipumppaamoja ja automaatiota sekä uusimalla vanhoja epäkuntoisia puhtaan veden talo- ja pääsulkuja. Betoniset viemärit on saatu jo lähes uusittua.

Keskeisenä tavoitteena on riittävän raakaveden saannin turvaaminen (Kuusoja, Lehmo, Jaamankangas). Varmuutta on lisätty myös varmistamalla sähkönsaantia varavoimalla. Jatkossa kartoitetaan edelleen uusia mahdollisia vedenottoalueita sekä itse että yhteistyössä Joensuun Veden kanssa.

Johtotiedon ajantasaistaminen jatkui edelleen mittaus ja kartastot- yksikön johdolla liitettyjen osuuskuntien kartoittamisella ja nykyisen verkoston tarkennusmittauksin.

Toiminnalliset tavoitteet 2018 ja niiden toteutuminen

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Mittarin tavoite (tunnusluku)	toteutuma 31.12.2018
1. Asiakkaat ja palvelut			
Korkealaatuisen ja asiakkaille turvallisen veden toimittaminen (Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön asetus 461/2000)	Veden laatu, asetuksen mukaiset laatukriteerit	Ei poikkeamia	lievä hajuongelma Jaamankankaan vo
2. Talous			
Tilikauden tulos tasapainossa peruspääomakorvauksen sekä korko- ja rahoituskulujen jälkeen	Tulot kattavat menot, %	100	100
3. Prosessit ja rakenteet			
Vesihuoltoverkoston kartoitus ja sähköiseen muotoon saattaminen	Sähköinen tiedosto, liitettyjen osuuskuntien valmiusaste %	85	85

4. Henkilöstö			
Ammatillisen osaamisen ylläpito (automaatiojärjestelmä, päivystäjien laitetietämys)	Koulutuspäivät kpl/hlö/a	2	1
Tiimityön ja työhyvinvoinnin kehittäminen / ylläpitäminen	Henkilöstön kokoontuminen kpl/vuosi	1	1

Henkilökunnan määrä

	31.12.2017	31.12.2018
Vakituiset	6	6
Määräaikaiset	2	-
Työllistetyt	-	-
Oppisopimussuhteiset	-	-
Yhteensä	8	6

Talous

eurot	Alkup TA18	TA-muut.	Muutettu TA18	Toteuma 18	Poikkeama
Toimintatulot	2 289 650	40 000	2 329 650	2 398 153,64	68 503,64
Toimintamenot	-1 149 870	28 060	-1 121 810	-1 097 973,03	-23 836,97
Toimintakate	1 139 780	68 060	1 207 840	1 300 180,61	-92 340,61
Asukasluku	14 950	14 950	14 950	14 841	-109
Toimintakate €/asukas	76	5	81	87,61	
Poistot	-505 000		-505 000	-465 791,78	-39 208,22
Laskennalliset erät					
Netto	634 780	68 060	702 840	834 388,83	-131 548,83

Toimintatulojen lisäys johtuu vesihuollon perusmaksujen ja liittymismaksujen toteutumisesta arviota paremmin.

5.4.5 RAVINTOHUOLTO (TEHTÄVÄ 470)

Tilivelvollinen

- ruokapalvelupäällikkö Pirjo Partanen

Tulosityksiköt

- Terveyskeskuksen keittiö
- Lehmon päiväkodin keittiö
- Kontiolahden koulun keittiö
- Kylmäojan koulun keittiö

Toiminta-ajatus

Ravintohuollon toiminta-ajatuksena on vastata asiakkaittemme ravitsemuksesta sekä tuottaa palvelut ravitsemussuositusten mukaisesti, kustannustehokkaasti ja ajanhengessä.

Toiminta

Ravintohuolto vastaa kunnan koulujen, päiväkotien ja henkilöstöruokailusta omista toimipisteissä ja resurssien mukaan erilaisista kahvi- ja ruokatarjoiluista.

Ravintohuolto myi aterioita Pohjois-Karjalan sosiaali ja -terveyspalvelujen kuntayhtymän seuraaville yksiköille; Kontiolahden sairaalaan, Tähkäpihaan, Varparrannan-, Rinnetien- ja Ilolan hoivakodeille ja toimitti kotipalveluaterioita.

Lähiruuan osuutta on lisätty vuosittain resurssien puitteissa, tavoitteemme tulevaisuudessa on saada lähiruokana kaikki tuore peruna, marjat, leipä ja juurekset. Lähiruuan osuudessa jäätiin hiukan alle tavoitteen.

Elintarvikkeiden kotimaisuuden osuus ylittyi hiukan tavoitteesta.

Toiminnalliset tavoitteet 2018 ja niiden toteutuminen

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Mittarin tavoite (tunnusluku)	toteutuma 31.12.2018
1. Asiakkaat ja palvelut			
Riittävän palvelutason säilyttäminen ja monipuoliset ruokapalvelut eri asiakasryhmille, ruokalistojen uusiminen laatua parantamalla	Asiakastyytyväisyyskysely asteikolla 1-5 Vastausprosentti	>3 85	3,1 32,7
Lähiruuan osuus elintarvikkeista	Toteumaprosentti (v. 2017 elokuu 19,7)	20	18,3
Elintarvikkeiden kotimaisuus *	Toteutunut ruokalista	65	68
2. Talous			
Ruokapalvelujen tuottaminen taloudellisesti	€/ateria	3,86	3,84
3. Prosessit ja rakenteet			
Keittiöiden tehokas toiminta	ateriaa/henkilö/tunti	11,10	10,52
4. Henkilöstö			
Henkilöstön ammattitaidon ylläpitäminen	Koulutuspäivä/kpl/hlö	2	1,5
Tiimityön ja työhyvinvoinnin kehittäminen / ylläpitäminen	Henkilöstön kokoontuminen kpl/vuosi	1	2

- Kotimaisuusprosentin korotus ei saa vaikuttaa määrärahan lisäykseen.

Informatiiviset tunnusluvut

Tunnusluvut	Alkup TA 2018	TA-muu- tos	Muutettu TA18	Toteuma18	poikkeama
Suoritemäärä					
- Ateriamäärät	727 200	-	-	756 160	

Ateria on lounas, joka sisältää lämpimän ruuan, salaatin/raasteen tai tuorepalan, leivän, ravintorasvan sekä ruokajuoman.

Henkilökunnan määrä

	31.12.2017	31.12.2018
Vakituiset	27	30
Määräaikaiset	8	8
Työllistetyt	3	3
Oppisopimussuhteiset	-	-
Yhteensä	38	41

Talous

eurot	Alkup TA18	TA-muut.	Muutettu TA18	Toteuma 18	Poikkeama
Toimintatulot	2 797 550	-20 000	2 777 550	2 804 699,61	27 149,61
Toimintamenot	-2 845 360	-16 150	-2 861 510	-2 904 238,60	42 728,60
Toimintakate	-47 810	-36 150	-83 960	-99 538,99	15 578,99
Asukasluku	14 950	14 950	14 950	14 841	-109
Toimintakate €/asukas	-3	-2	-6	-6,71	
Poistot	-68 290		-68 290	-51 896,16	-16 393,84
Laskennalliset erät					
Netto	-116 100	-36 150	-152 250	-151 435,15	-814,85

Toimintatulot:

Arvioitujen suoritteiden määrä ylittyi ja näin tulotkin ylittyivät hieman

Toimintamenot:

Toimintamenojen ylityksen aiheutti elintarvikkeiden kustannusten nousu ja sijaisten odottamattoman suuri tarve.

5.4.6 RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖVALVONTA (TEHTÄVÄ 500)

Ympäristölautakunta   **1.1.-31.12.2018**

Pj	Pekka Ahlholm
Vpj	Mika Kontkanen
J	Heidi Hakola
J	Tiina Nesterinen
J	Sakari Mustonen
J	Jonna Kähkönen
J	Taisto Romppanen
Khall edust.	Leena Nyysönen

Tilivelvolliset   Ympäristöpäällikkö Antti Suontama

Tulosyksiköt   Rakennus- ja ympäristövalvonta

- rakennusvalvonta
- ympäristöpalvelut

Tehtävä 500, Rakennus- ja ympäristövalvonta koostuu rakennusvalvonta ja ympäristöpalvelujen yksiköistä. Tehtävä toimii talousarvoissa teknisen lautakunnan alaisena yhtenä tehtävänä, vaikka toiminto sisältää viranomaisasioita ratkovan toimielimen eli ympäristölautakunnan.

Ympäristölautakunnassa on 7 varsinaista jäsentä.

Toiminta-ajatus   Toiminnan tavoitteena on edistää terveellisen, turvallisen, viihtyisän ja virikkeisen elinympäristön säilymistä ja kehittämistä sekä maaseudulla että taajamissa.

Talous   Rakennusvalvonnan taloudelliset tavoitteet toiminnan suhteen ovat toteutuneet suunnitelman mukaisesti. Toimintamenojen n. 20 %:n ylitys palvelujen oston osalta johtui ohjelmisto- ja sähköistämismuutoksista, jotka osoittautuivat ennakoitua kalliimmiksi. Muita menoja karsimalla ja hieman arvioituja suuremmalla tulotasolla toimintamenojen ylitys oli kokonaisuudessaan n. 2 %:n luokkaa.

Ympäristöpalvelujen taloudelliset tavoitteet saavutettiin lähes taloussuunnitelman mukaisesti.

Rakennusvalvonta   Rakennusvalvonta valvoo rakentamista yleisen edun näkökulmasta rakennusten turvallisuus, terveellisyys ja ympäristön viihtyisyys huomioiden.

Vuonna 2018 myönnettiin uusia rakennuslupia 133 kpl, toimenpidelupia 29 kpl sekä ilmoituslupia 58 kpl. Muutos- ja jatkoaikapäätöksiä tehtiin yhteensä 27 kpl. Pääpaino luvissa oli edellisten vuosien tapaan erillispientaloissa (53 kpl). Lisäksi luvan sai neljä rivitalokohdetta (8 rivitaloa). Myönnettyjen asuinhuoneistojen lukumäärä (115 kpl) oli hieman parempi edelliseen vuoteen verrattuna. Rakennusluvut myönnettiin myös liike-toimistorakennukselle, hoitolaitos käyttöön tarkoitettulle rivitalolle, uudelle teollisuusrakennukselle ja teollisuusrakennuksen laajennuksille Lehmoon, tilapäisille koulurakennuksille ja seurakuntakeskukselle kirkonkylän keskustaan, sekä käyttötarkoituksen muutoksena lupa päiväkodille Kontioniemeen ja palvelutalolle keskustaan.

Sähköinen luvanhakupalvelu otettiin huhtikuun alussa käyttöön. Loppuvuonna aloitettiin valmistelevat työt sähköisen arkistoinnin käyttöön ottamiseksi, tavoitteena on saada sähköinen arkistointi uusien lupien osalta käyttöön helmikuussa 2019.

Rakennusvalvonnassa tehtiin sähköisesti asiakastyytyväisyys kysely 20.11. – 2.12.2018. Kyselyyn saatiin vastauksia 268 kpl ja vastausprosentti kyselyllä oli 34. Vastaajista 62 % ilmoitti olevansa luvan hakija tai hakijan edustaja, 27 % suunnittelija, työnjohtaja tai muu vastuuhenkilö ja 11 % muu rakennusvalvonnan asiakas. Kyselyn vastaajat antoivat rakennusvalvontamme asiakaspalvelun

arvosanaksi 4,08/5,00.

Ympäristöpalvelut

Ympäristöpalvelut yksikön tehtävänä on ehkäistä ympäristön pilaantumista sekä vähentää pilaantumisesta aiheutuvia haittoja ja turvata terveellinen ja viihtyisä sekä luonnontaloudellisesti kestävä ja monimuotoinen ympäristö.

Vuonna 2018 ratkaistiin useita haastavia ympäristölupia lähinnä maa- ja kiviaineksen käsittelytoiminnoille. Luparatkaisut saavuttivat lainvoiman ilman valituksia. Ympäristölupien valvontasuunnitelman mukainen valvonta oli toisen vuoden käytössä. Suunnitelmallinen valvonta osoittautui tarpeelliseksi ja valvonnan tavoitteet saavutettiin.

Kokeiluhankkeista ympäristöhoidon alueella saatiin positiivista palautetta.

Toiminnalliset tavoitteet 2018 ja niiden toteutuminen

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Mittarin tavoite (tunnusluku)	toteutuma 31.12.2018
1. Asiakkaat ja palvelut			
Viihtyisä asuin ympäristö	Ympäristökatselmus ja koulutustilaisuus ympäristölautakunnan jäsenille/toteutus 12/2018	1	1
Ympäristölupien valvonta-ohjelman toteuttaminen	Valvontatyö käynnissä vuoden 2018 aikana	100	100
Tiedotustilaisuus vireillä olevasta hankkeesta kuntalaisille	12/2018	on/ei	on
Ympäristönsuojelumääräysten päivitys	12/2018	on/ei	on
2. Talous			
Lautakunnan talous talous-suunnitelman mukainen	Menoista katetaan tuloilla, %	≥ 70	kyllä
3. Prosessit ja rakenteet			
Rakennus- ja toimenpidelupien määräaikaisten valvonta -jatkoaikaa ei ole haettu	Rakennustyöt -aloittamatta 3 v / kpl -keskeneräiset 5 v / kpl	< 25 < 50	0 8
Rakennusrekisteritietojen ajantasaistaminen	Rekisteritietojen täydentäminen %	75	75
Ympäristölupien valvonta	Valvontaa suoritetaan vuoden 2018 loppuun mennessä suunnitelluista kohteista, %	85	93
Yleisötilaisuuden järjestäminen vireillä olevasta hankkeesta	12/2018	1	1 (järvilohihanke)
Kokeiluluontoisten hankkeiden toteutus ympäristöhoidon	12/2018	2	2 (lumiukot ja valotaideteos)

tehtäväalueella			
4. Henkilöstö			
Tiimityön ja työhyvinvoinnin kehittäminen / ylläpitäminen	Henkilöstön kokoontuminen kpl / vuosi Tiimityön ja työhyvinvoinnin kehittämistapahtuma kpl /vuosi/toteutus 6/2017 mennessä	2 1	9 1 (Nurmes-Hyväriä 5.10.2018)
Ammattiosaamisen syventäminen	Koulutukseen osallistuminen pv/ työntekijä / vuosi	2	6,25

Henkilöstön määrä

	31.12.2017	31.12.2018
Vakituiset	4	4
Määräaikaiset	0	0
Työllistetyt	0	0
Oppisopimussuhteiset	0	0
Yhteensä	4	4

Talous

eurot	Alkup TA18	TA-muut.	Muutettu TA18	Toteuma 18	Poikkeama
Toimintatulot	238 710	50 000	288 710	305 199,64	16 489,64
Toimintamenot	-323 960	3 360	-320 600	-332 834,67	12 234,67
Toimintakate	-85 250	53 360	-31 890	-27 635,03	-4 254,97
Asukasluku	14 950	14 950	14 950	14 841	-109
Toimintakate €/asukas	-6	4	-2	-1,86	
Poistot					
Laskennalliset erät					
Netto	-85 250	53 360	-31 890	-27 635,03	-4 254,97

TEKNINEN LAUTAKUNTA YHTEENSÄ (TEHTÄVÄT 400 – 500)

eurot	Alkup TA18	TA-muut.	Muutettu TA18	Toteuma 18	Poikkeama
Toimintatulot	16 112 030	395 000	16 507 030	16 637 347,42	130 317,42
Toimintamenot	-14 189 018	-582 870	-14 771 888	-15 427 850,83	655 962,83
Toimintakate	1 923 012	-187 870	1 735 142	1 209 496,59	525 645,41
Asukasluku	14 950	14 950	14 950	14 841	-109
Toimintakate €/asukas	129	-13	116	81,50	
Poistot	-3 641 250		-3 641 250	-3 669 318,90	28 068,90
Laskennalliset erät					
Netto	-1 718 238	-187 870	-1 906 108	-2 459 822,31	553 714,31

KUNNAN KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ

	Alkup TA18	TA-muut.	Muutettu TA18	Toteuma 18	Poikkeama
Toimintatulot	22 102 300	-48 670	22 053 630	22 084 672,52	31 042,52
Toimintamenot	-93 208 958	-432 330	-93 641 288	-94 086 544,10	445 256,10
Toimintakate	-71 106 658	-481 000	-71 587 658	-72 001 871,58	414 213,58
Asukasluku	14 950	14 950	14 950	14 841	-109
Toimintakate €/asukas	-4 756	-32	-4 788	-4 851,55	
Poistot	-3 834 250		-3 834 250	-3 828 671,09	-5 578,91
Laskennalliset erät					
Netto	-74 940 908	-481 000	-75 421 908	-75 830 542,67	408 634,67

5.5 Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

	TP 2017	Alkuperäinen TA 2018	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	TP 2018	Poikkeama €	Poikkeama % TP 2017-	Muutos % TP 2017- TP 2018-
KUNNANHALLITUS								
100 Keskushallinto								
Tuotot	1 926 612	2 204 220	-164 750	2 039 470	1 954 188	-85 282	-4,2 %	1,4 %
Kulut	-4 395 626	-4 577 620	8 610	-4 569 010	-4 538 178	30 832	-0,7 %	3,2 %
Netto	-2 469 015	-2 373 400	-156 140	-2 529 540	-2 583 991	-54 451	2,2 %	4,7 %
130 Tarkastuslautakunta								
Tuotot	0	27 920	-27 920	0	0	0		
Kulut	0	-31 570	2 900	-28 670	-26 318	2 352	-8,2 %	
Netto	0	-3 650	-25 020	-28 670	-26 318	2 352	-8,2 %	
150 Elinvoima								
Tuotot	50	0	0	0	1 000	1 000		1900,0 %
Kulut	-603 106	-721 970	-2 400	-724 370	-674 028	50 342	-6,9 %	11,8 %
Netto	-603 056	-721 970	-2 400	-724 370	-673 028	51 342	-7,1 %	11,6 %
160 Siun Sote								
Tuotot	1 313 374	1 621 500	0	1 621 500	1 420 247	-201 253	-12,4 %	8,1 %
Kulut	-38 847 245	-39 754 150	269 730	-39 484 420	-39 264 860	219 560	-0,6 %	1,1 %
Netto	-37 533 872	-38 132 650	269 730	-37 862 920	-37 844 613	18 307	0,0 %	0,8 %
SIVISTYSLAUTAKUNTA								
300 Sivistystoimen hallinto								
Tuotot	1 158	52 560	0	52 560	64 639	12 079		5483,0 %
Kulut	-467 735	-693 870	-39 440	-733 310	-683 263	50 047	-6,8 %	46,1 %
Netto	-466 577	-641 310	-39 440	-680 750	-618 624	62 126	-9,1 %	32,6 %
310 Aamu ja iltapäivätoiminta								
Tuotot	15 500	12 100	6 000	18 100	16 520	-1 580	-8,7 %	6,6 %
Kulut	-371 656	-418 740	-40 710	-459 450	-446 247	13 203	-2,9 %	20,1 %
Netto	-356 156	-406 640	-34 710	-441 350	-429 727	11 623	-2,6 %	20,7 %
320 Perusopetus 1-6 luokat								
Tuotot	294 755	224 990	10 000	234 990	299 177	64 187	27,3 %	1,5 %
Kulut	-10 127 631	-10 668 950	-58 980	-10 727 930	-10 587 313	140 617	-1,3 %	4,5 %
Netto	-9 832 876	-10 443 960	-48 980	-10 492 940	-10 288 136	204 804	-2,0 %	4,6 %
330 Perusopetus 7-9 luokat								
Tuotot	202 850	278 740	6 000	284 740	326 211	41 471	14,6 %	60,8 %
Kulut	-6 627 694	-6 472 520	-170 270	-6 642 790	-6 752 473	-109 683	1,7 %	1,9 %
Netto	-6 424 844	-6 193 780	-164 270	-6 358 050	-6 426 263	-68 213	1,1 %	0,0 %
360 Varhaiskasvatuspalvelut								
Tuotot	1 410 611	1 396 090	-293 000	1 103 090	1 143 852	40 762	3,7 %	-18,9 %
Kulut	-10 859 567	-11 045 710	214 270	-10 831 440	-11 083 875	-252 435	2,3 %	2,1 %
Netto	-9 448 956	-9 649 620	-78 730	-9 728 350	-9 940 022	-211 672	2,2 %	5,2 %
370 Lukiokoulutus								
Tuotot	39 321	28 000	0	28 000	27 847	-153	-0,5 %	-29,2 %
Kulut	-1 553 921	-1 616 900	-8 030	-1 624 930	-1 590 684	34 246	-2,1 %	2,4 %
Netto	-1 514 600	-1 588 900	-8 030	-1 596 930	-1 562 837	34 093	-2,1 %	3,2 %
380 Vapaa sivistystyö								
Tuotot	18	1 000	0	1 000	0	-1 000	-100,0 %	-100,0 %
Kulut	-399 401	-418 090	670	-417 420	-413 708	3 712	-0,9 %	3,6 %
Netto	-399 382	-417 090	670	-416 420	-413 708	2 712	-0,7 %	3,6 %
390 Vapaa-aikapalvelut								
Tuotot	217 073	143 150	20 000	163 150	193 645	30 495	18,7 %	-10,8 %
Kulut	-2 814 484	-2 599 850	-25 810	-2 625 660	-2 597 746	27 914	-1,1 %	-7,7 %
Netto	-2 597 411	-2 456 700	-5 810	-2 462 510	-2 404 102	58 408	-2,4 %	-7,4 %

	TP 2017	Alkuperäinen TA 2018	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	TP 2018	Poikkeama €	Poikkeama %	Muutos % TP 2017- TP 2018-
TEKNINEN LAUTAKUNTA								
400 Tekniset palvelut								
Tuotot	1 721 143	1 645 350	30 000	1 675 350	1 557 438	-117 912	-7,0 %	-9,5 %
Kulut	-1 551 449	-1 536 800	42 610	-1 494 190	-1 477 162	17 028	-1,1 %	-4,8 %
Netto	169 693	108 550	72 610	181 160	80 276	-100 884	-55,7 %	-52,7 %
420 Kiinteistöpalvelut								
Tuotot	8 665 090	8 425 670	295 000	8 720 670	8 753 840	33 170	0,4 %	1,0 %
Kulut	-6 057 356	-6 379 813	-614 270	-6 994 083	-7 564 252	-570 169	8,2 %	24,9 %
Netto	2 607 733	2 045 857	-319 270	1 726 587	1 189 589	-536 998	-31,1 %	-54,4 %
440 Kuntatekniikka								
Tuotot	759 303	715 100	0	715 100	818 016	102 916	14,4 %	7,7 %
Kulut	-1 865 597	-1 953 215	-26 480	-1 979 695	-2 051 391	-71 696	3,6 %	10,0 %
Netto	-1 106 294	-1 238 115	-26 480	-1 264 595	-1 233 375	31 220	-2,5 %	11,5 %
450 Vesihuolto								
Tuotot	2 333 931	2 289 650	40 000	2 329 650	2 398 154	68 504	2,9 %	2,8 %
Kulut	-1 163 105	-1 149 870	28 060	-1 121 810	-1 097 973	23 837	-2,1 %	-5,6 %
Netto	1 170 825	1 139 780	68 060	1 207 840	1 300 181	92 341	7,6 %	11,0 %
470 Ravintohuolto								
Tuotot	2 774 219	2 797 550	-20 000	2 777 550	2 804 700	27 150	1,0 %	1,1 %
Kulut	-2 790 328	-2 845 360	-16 150	-2 861 510	-2 904 239	-42 729	1,5 %	4,1 %
Netto	-16 110	-47 810	-36 150	-83 960	-99 539	-15 579	18,6 %	517,9 %
500 Rakennus ja ympäristövalvonta								
Tuotot	291 480	238 710	50 000	288 710	305 200	16 490	5,7 %	4,7 %
Kulut	-311 015	-323 960	3 360	-320 600	-332 835	-12 235	3,8 %	7,0 %
Netto	-19 535	-85 250	53 360	-31 890	-27 635	4 255	-13,3 %	41,5 %
YHTEENSÄ								
Tuotot	21 966 487	22 102 300	-48 670	22 053 630	22 084 673	31 043	0,1 %	0,5 %
Kulut	-90 806 918	-93 208 958	-432 330	-93 641 288	-94 086 544	-445 256	0,5 %	3,6 %
Netto	-68 840 432	-71 106 658	-481 000	-71 587 658	-72 001 872	-414 214	0,6 %	4,6 %

Valtuuston nähdn tehtävillä kiinteistöpalvelut, liiketoiminta ja ravintohuolto sitova erä on toimintakate. Vesihuolto on muu taseyksikkö, jonka tarkemmat laskelmat ovat luvussa 8 ja sitovat erät tummennettu tau-lukoissa. Muilla tehtävillä sitovat erät ovat toimintatulot ja toimintamenot.

Talousarviossa sitoville erille on asetettu tavoitetasona 99-101 % toteutuminen tarkistettuun talousarvioon nähden. Osalla tehtäväalueista tavoitteet toteutuivat paremmin, toimintatuotot ylittyivät tai toimintakulut alittuivat. Kokonaisuuteen nähden suurimmat toimintakatteen ylitykset olivat keskushallinnossa, perusope-tuksessa 7-9 luokat, varhaiskasvatuksessa, teknisen palveluissa sekä kiinteistöpalveluissa. Kokonaisuutena kunnanhallituksen ja sivistyslautakunnan talousarviot toteutuivat talousarvion mukaisesti. Teknisen lauta-kunnan osalta toimintakulut ylittyivät enemmän kuin toimintatuotot, joten toimintakate oli 0,5 milj € hei-kompi talousarvioon nähden.

5.6 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

	TP 2017	TA 2018	TA- muutokset	TA 2018 muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama (TOT-TA)	Poikkeama %	Muutos TP17-TP18
Toimintatuotot	21 966 486,71	22 102 300	-48 670	22 053 630	22 084 672,52	31 042,52	0,1 %	0,5
Myyntituotot	9 213 284,44	9 410 650	-32 670	9 377 980	9 513 039,04	135 059,04	1,4 %	3,3
Maksutuotot	1 793 761,02	1 734 920	-227 000	1 507 920	1 521 320,95	13 400,95	0,9 %	-15,2
Tuet ja avustukset	2 110 314,91	2 266 430	17 000	2 283 430	2 237 232,50	-46 197,50	-2,0 %	6,0
Muut toimintatuotot	8 849 126,34	8 690 300	194 000	8 884 300	8 813 080,03	-71 219,97	-0,8 %	-0,4
Toimintakulut	-90 806 918,89	-93 208 958	-432 330	-93 641 288	-94 086 544,10	445 256,10	0,5 %	3,6
Henkilöstökulut	-23 505 337,80	-24 751 310	635 690	-24 115 620	-24 032 128,21	-83 491,79	-0,3 %	2,2
Palkat ja palkkiot	-18 786 188,45	-19 207 110	12 405	-19 194 705	-19 501 450,33	306 745,33	1,6 %	3,8
Henkilösivukulut	-4 719 149,35	-5 544 200	623 285	-4 920 915	-4 530 677,88	-390 237,12	-7,9 %	-4,0
Eläkekulut	-3 791 047,39	-4 554 170	622 766	-3 931 404	-3 855 271,87	-76 132,13	-1,9 %	1,7
Muut henkilösivukulut	-928 101,96	-990 030	519	-989 511	-675 406,01	-314 104,99	-31,7 %	-27,2
Palvelujen ostot	-52 811 308,70	-53 138 455	-975 420	-54 113 875	-54 378 598,76	264 723,76	0,5 %	3,0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 522 037,78	-4 554 653	18 200	-4 536 453	-4 860 673,34	324 220,34	7,1 %	7,5
Avustukset	-3 264 081,05	-3 713 100	139 500	-3 573 600	-3 584 447,68	10 847,68	0,3 %	9,8
Muut toimintakulut	-6 704 153,56	-7 051 440	-250 300	-7 301 740	-7 230 696,11	-71 043,89	-1,0 %	7,9
Toimintakate	-68 840 432,18	-71 106 658	-481 000	-71 587 658	-72 001 871,58	414 213,58	0,6 %	4,6
Verotulot	50 751 604,95	51 000 000	-1 500 000	49 500 000	49 315 583,75	-184 416,25	-0,4 %	-2,8
Valtionosuudet	23 393 127,00	23 020 000	0	23 020 000	23 015 200,00	-4 800,00	0,0 %	-1,6
Rahoitustuotot ja -kulut	-383 688,85	-636 000	0	-636 000	-240 633,85	-395 366,15	-62,2 %	-37,3
Korkotuotot	77 252,19	68 900	0	68 900	79 473,27	10 573,27	15,3 %	2,9
Muut rahoitustuotot	406 813,26	393 000	0	393 000	423 014,81	30 014,81	7,6 %	4,0
Korkokulut	-757 928,43	-965 900	0	-965 900	-631 302,03	-334 597,97	-34,6 %	-16,7
Muut rahoituskulut	-109 825,87	-132 000	0	-132 000	-111 819,90	-20 180,10	-15,3 %	1,8
Vuosikate	4 920 610,92	2 277 342	-1 981 000	296 342	88 278,32	-208 063,68	-70,2 %	-98,2
Poistot ja arvonalentumiset	-3 850 454,82	-3 834 250	0	-3 834 250	-3 828 671,09	-5 578,91	-0,1 %	-0,6
Suunnitelman muk. poistot	-3 453 010,62	-3 834 250	0	-3 834 250	-3 756 789,56	-77 460,44	-2,0 %	8,8
Arvonalentumiset	-397 444,20	0	0	0	-71 881,53	71 881,53		
Satunnaiset erät	394 644,25	0	0	0	36 476,37	-36 476,37		
Satunnaiset tuotot	394 644,25	0	0	0	36 476,37	-36 476,37		
Tilikauden tulos	1 464 800,35	-1 556 908	-1 981 000	-3 537 908	-3 703 916,40	-166 008,40	4,7 %	-352,9
Poistoeron muutos	80 489,69	80 490	0	80 490	80 489,69	0,31	0,0 %	0,0
Tilikauden ylijäämä (alij.)	1 545 290,04	-1 476 418	-1 981 000	-3 457 418	-3 623 426,71	-166 008,71	4,8 %	-334,5

Toimialat seuraavat talousarvion toteumaa säännöllisesti ja koko kunnan tasolla tehdään osavuosisraportit kaksi kertaa vuodessa. Osavuosisraporttien yhteydessä on tehty määrärahatarkistuksia. Valtuustoon nähden sitovat erät on tummennettu yllä olevassa taulukossa.

Toimintatuotot toteutuivat lähes talousarvion mukaisesti. Muutos edelliseen vuoteen oli +0,5 %. Myyntituotoihin kuuluvat mm. veden myynti, metsän myynti sekä täyden korvauksen perusteella valtiolta saadut korvaukset. Maksutuotot ovat kuntalaisille annettujen palvelujen, kuten päivähoito ja rakennusluvut, maksutuoloja. Muissa toimintatuotoissa ovat mm. myyntivoitot (tontit, kiinteistöt) sekä asuntojen ja muiden rakennusten vuokratuotot. Edelliseen vuoteen nähden varhaiskasvatuksen maksutuotot alenivat edelleen. Myyntituottojen kasvu muodostuu useista pienemmistä eristä.

Toimintakulut ylittivät talousarvion 0,4 milj. € eli 0,5 % ja muutos edelliseen vuoteen oli +3,6 %. Toimintakulut alittuivat henkilöstökulujen ja muiden toimintakulujen osalta. Toimintakulut ylittivät palvelujen ostojen sekä aineet, tarvikkeet ja tavaroitten osalta. Avustukset toteutuivat lähes suunnitellusti. Henkilöstökulujen kasvu edelliseen vuoteen nähden johtuu pääosin sopimuskorotuksista. Vuonna 2018 oli yleiskorotus 1.5. alkaen 1,25 % ja tilinpäätökseen kirjattiin myös tuloksellisuuserä 9,2 % varsinaisesta palkasta. Tuloksellisuuserä maksettiin vuoden 2019 puolella. Palvelujen ostot kasvoivat 1,5 milj. € vuoteen 2017 nähden. Palvelujen ostojen kasvusta suurimman osan muodostaa laajat kiinteistöihin tehdyt korjaukset, joilla pyritään turvaamaan terveelliset ja turvalliset tilat. Määrärahaylitys johtuu myös näistä korjauksista. Muutoin palvelujen ostojen kasvuun vaikuttaa sosiaali- ja terveyspalvelut, joukkoliikenne ja koulukuljetukset sekä aamu- ja iltapäivätoiminnan ostopalvelujen kasvu. Aineissa, tarvikkeissa ja tavaroissa ylitykset ja kasvu edelliseen vuoteen verrattuna aiheutuvat pääosin elintarvikkeiden, rakennusmateriaalin sekä lämmityksen ja sähkön kustannusten kasvusta. Avustuksissa päivähoitoon palvelusetelit kasvoivat vuoteen 2017 nähden, mutta sen

sijaan lasten kotihoidon tukea osaltaan käytettiin vähemmän. Muissa toimintakuluissa kasvu muodostui useista eri tekijöistä.

Toimintakate toteutui 0,4 miljoonaa euroa arvioitua heikompana. Poikkeama talousarvioon nähden oli 0,6 % ja edelliseen vuoteen nähden kasvua oli + 4,6 %.

Kunnan tuloverokertymä toteutui 271 t€ heikompana kuin arvioitiin. Yhteisövero toteutui lähes arvion mukaisesti ja kiinteistövero hieman ylittyi. Kokonaisuutena verotulokertymä alittui 184 t€ talousarvioon nähden. Kunnan tuloveroarvioon tehtiin talousarviomuutos syksyllä 2018. Verotulokertymä heikkeni johtuen poikkeuksellisen suurista veronmaksajien ennakonpalautuksista sekä jako-osuuksien oikaisuista. Vuonna 2017 kunnille tilitettiin liikaa veroja ja nämä oikaistiin vuoden 2018 tilityksissä. Kunnallisveron kehitys on ollut kahtena edellisenä vuonna negatiivinen. Valtionosuudet varattiin talousarvioon syksyn 2017 ennakkotietojen pohjalta. Lopullinen toteuma alitti hieman johtuen opetus- ja kulttuuriministeriön vuoden 2018 viimeisenä päivänä tekemistä tarkistuksista.

Verotulot 1000 €	TA 2018	TA- muutokset	TA 2018 muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Kunnan tulovero	46 530	-1 200	45 330	45 059	-271
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 730	-300	1 430	1 445	15
Kiinteistövero	2 740	0	2 740	2 812	72
Verotulot yhteensä	51 000	-1 500	49 500	49 316	-184

Vuosi	Tulovero- prosentti	Verotettava tulo, milj €	Muutos
2013	19,75	209,3	5,0 %
2014	19,75	217,2	3,8 %
2015	20,5	222,1	2,3 %
2016	20,5	225,3	1,4 %
2017	20,5	218,6	-3,0 %

Veroprocentin muutokset vuosina 2013 ja 2015.

Valtionosuudet 1000 €	TA 2018	TA- muutokset	TA 2018 muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus, ml. tasaukset	24 260	0	24 260	24 310	50
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-1 240	0	-1 240	-1 295	-55
Valtionosuudet yhteensä	23 020	0	23 020	23 015	-5

Rahoitustuottojen ja -kulujen toteutui lähes 0,4 milj. € alle arvioidun. Talousarviossa varauduttiin korkokulujen kasvuun, mutta korkotaso pysyi edelleen matalana. Korkokuluihin kuuluvat mm. lainojen korot ja vesihuollon taseyksikön kunnalle maksamat korot. Korkotuottoihin sisältyvät mm. talletusten ja antolainojen, myös vesihuollon taseyksikölle annetusta lainasta, korkotuotot.

Vuosikate toteutui tarkistettua talousarviota 0,2 milj. € heikompana. Rahoituserien positiivisempi kehitys kattoi toimintakatteen ylitystä. Poistot toteutuivat suunnitellusti. Poistojen arviointi tehdään toimintavuotta edeltävänä syksynä sillä hetkellä olevien investointisuunnitelmien pohjalta. Poistojen toteumaan vaikuttavat mm. suunniteltujen investointien toteutuminen sekä valmistumiskuukausi. Poistot kasvoivat edelliseen vuoteen nähden 0,3 milj € investointitason kasvun vuoksi. Tilikauden tulos toteutui heikompana, johtuen toimintakatteen ylityksestä.

Kokonaisuutena toimintatuotot ja verorahoitus eivät ole kehittyneet talouden kannalta myönteisesti. Toimintatuottoihin on vaikuttanut kahtena edellisenä vuonna erityisesti varhaiskasvatuksen maksutuottojen aleneminen. Suomen talouden positiivinen kehitys ei ole konkretisoitunut kunnallisverokertymässä. Toimintakulujen kasvu oli poikkeuksellisen suurta verrattuna aiempiin vuosiin. Vuonna 2018 toteutui palkkojen sopimuskorotukset, joita ei ole ollut useampaan vuoteen. Kiinteistöjen korjaukset sekä palveluverkkomuutokset vaikuttavat toimintakuluihin.

5.7 Investointien toteutuminen

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama alitus + ylitys -
KUNNANHALLITUS					
1000 Arvopaperit					
Menot	0	0	0	-35 275,66	-35 275,66
Rahoitusosuudet	0	0	0	0,00	0,00
Käyttöomaisuuden myynti	0	0	0	38 347,07	38 347,07
Netto	0	0	0	3 071,41	3 071,41
Toteuma: Lisäyksenä Karelia Expert Matkailupalvelu Oy:n osakkeet sekä asunto-osakkeiden rahoitusosuuksia. Myyntinä Josekin osakkeet.					
2000 Kiinteä omaisuus					
Menot	-500 000	0	-500 000	-120 156,12	379 843,88
Rahoitusosuudet	0	0	0	0,00	0,00
Käyttöomaisuuden myynti	520 000	0	520 000	208 690,25	-311 309,75
Netto	20 000	0	20 000	88 534,13	68 534,13
Toteuma: Maanhankinta, tonttien myynti sekä Jakokosken liikuntahallin lunastus.					
2030 Laajakaista					
Menot	0	-198 000	-198 000	-59 400,00	138 600,00
Rahoitusosuudet	0	0	0	0,00	0,00
Käyttöomaisuuden myynti	0	0	0	0,00	0,00
Netto	0	-198 000	-198 000	-59 400,00	138 600,00
Toteuma: Loppuosa siirtyi vuodelle 2019					
TEKNINEN LAUTAKUNTA					
TALONRAKENNUS					
3811 Kirkonkylän urheilukeskus					
Menot	-20 000	20 000	0	0,00	0,00
Rahoitusosuudet	0	0	0	0,00	0,00
Käyttöomaisuuden myynti	0	0	0	0,00	0,00
Netto	-20 000	20 000	0	0,00	0,00
Toteuma:					
3840 Kontioranta Upseerikerho					
Menot	-150 000	-40 000	-190 000	-223 106,72	-33 106,72
Rahoitusosuudet	0	0	0	0,00	0,00
Käyttöomaisuuden myynti	0	0	0	0,00	0,00
Netto	-150 000	-40 000	-190 000	-223 106,72	-33 106,72
Toteuma: Valmis, määrärahan ylitys pihalla ja aluerakentamisen osalta.					
3135 Onttolan koulu					
Menot	0	0	0	17 664,17	17 664,17
Rahoitusosuudet	0	0	0	0,00	0,00
Käyttöomaisuuden myynti	0	0	0	0,00	0,00
Netto	0	0	0	17 664,17	17 664,17
3850 Kontiolahden Yläaste ja Lukio					
Menot	-175 000	0	-175 000	-193 572,72	-18 572,72
Rahoitusosuudet	0	0	0	0,00	0,00
Käyttöomaisuuden myynti	0	0	0	0,00	0,00
Netto	-175 000	0	-175 000	-193 572,72	-18 572,72
Toteuma: Vesikaton ja sokkelin korjaustöihin haettiin lisämäärärahaa kvalt 21.5.2018 yhteensä 150.000 euroa. Vesikaton korjaustyöt siirtyivät vuodelle 2019 ja osavuosisiraportissa 2/2018 vähennettiin määrärahaa 150.000 euroa. Sokkelikorjaus ylittyi 19 000 €, koska toteutettiin myös toisen kerroksen tiivistyöt, jotka eivät sisällyneet urakkaan.					
3870 Kirjasto- ja vapaa-aikatalo					
Menot	-400 000	-150 000	-550 000	-559 007,14	-9 007,14
Rahoitusosuudet	0	0	0	0,00	0,00
Käyttöomaisuuden myynti	0	0	0	0,00	0,00
Netto	-400 000	-150 000	-550 000	-559 007,14	-9 007,14
Toteuma: Valmis, ylitys johtui pihatöiden asfaltoinnin lisääntymisestä, sekä siitä, että lvi-työt jouduttiin tekemään laskutustyönä aikataulun vuoksi, sillä valittu lvi-urakoitsija teki konkurssin ennen urakan alkua.					
3990 Varuskunta-alue					
Menot	-150 000	0	-150 000	-177 015,13	-27 015,13
Rahoitusosuudet	0	0	0	0,00	0,00
Käyttöomaisuuden myynti	0	0	0	0,00	0,00
Netto	-150 000	0	-150 000	-177 015,13	-27 015,13
Toteuma: Valmis, kaukolämpölinjaa jatkettiin suunniteltua pidemmälle.					

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama alitus + ylitys -
4020 Virastotalo III					
Menot	-90 000	90 000	0	0,00	0,00
Rahoitusosuudet	0	0	0	0,00	0,00
Käyttöomaisuuden myynti	0	0	0	0,00	0,00
Netto	-90 000	90 000	0	0,00	0,00
Toteuma:					
4337 Yrittäjätien rivitalot					
Menot	-25 000	25 000	0	0,00	0,00
Rahoitusosuudet	0	0	0	0,00	0,00
Käyttöomaisuuden myynti	0	0	0	0,00	0,00
Netto	-25 000	25 000	0	0,00	0,00
Toteuma:					
4802 Keskusvarasto / paloasema					
Menot	-150 000	-150 000	-300 000	-398 013,70	-98 013,70
Rahoitusosuudet	0	37 000	37 000	65 085,00	28 085,00
Käyttöomaisuuden myynti	0	0	0	0,00	0,00
Netto	-150 000	-113 000	-263 000	-332 928,70	-69 928,70
Toteuma: Valmis, määrärahan ylitys johtui palomiesten sauna/puku- ja toimistohuoneiden korjauksesta jotka päätettiin tehdä samalla, koska palomiehet joutivat kattotyöstä aiheutuineiden pölyvaivojen vuoksi siirtymään väistötiloihin.					
4230 Konttorirannan liikunta- / monitoimihalli					
Menot	-40 000	10 000	-30 000	0,00	30 000,00
Rahoitusosuudet	0	0	0	0,00	0,00
Käyttöomaisuuden myynti	0	0	0	0,00	0,00
Netto	-40 000	10 000	-30 000	0,00	30 000,00
Toteuma: Valmis tarveselvityksen osalta.					
TALONRAKENNUS YHTEENSÄ					
Menot	-1 200 000	-195 000	-1 395 000	-1 533 051,24	-138 051,24
Rahoitusosuudet	0	37 000	37 000	65 085,00	28 085,00
Käyttöomaisuuden myynti	0	0	0	0,00	0,00
Netto	-1 200 000	-158 000	-1 358 000	-1 467 966,24	-109 966,24
KUNNALLISTEKNIikka					
5000 Katujen rakentaminen					
Menot	-2 660 000	-250 000	-2 910 000	-2 639 795,22	270 204,78
Rahoitusosuudet	0	300 000	300 000	351 250,00	51 250,00
Käyttöomaisuuden myynti	0	0	0	0,00	0,00
Netto	-2 660 000	50 000	-2 610 000	-2 288 545,22	321 454,78
Toteuma: Pohjatuulentien jatko, Lintulenkintie/ rakentaminen liikennöitäväksi; Ent. varuskunnan kadut: Soppatykintie, Munkkikahvin lenkki, Rakentajantien alueen katujen saneeraus ja Uuron teollisuusalueen kadut/ rakennekerrokset valmiit; Soralan esirakentaminen; liikenneturvallisuuskohteita. Kruununrannan katujen rakentaminen: kohteet vähän kesken vuoden lopussa					
5050 Tievalaistus					
Menot	-150 000	0	-150 000	-156 513,60	-6 513,60
Rahoitusosuudet	0	0	0	0,00	0,00
Käyttöomaisuuden myynti	0	0	0	0,00	0,00
Netto	-150 000	0	-150 000	-156 513,60	-6 513,60
Toteuma: Jakokosken, Koulutien ja Ampujantien valaistuksen uusiminen; Konttorirannan asuntoalueen katujen valaistus Asuntorinteentien ja Pysäkkirinteentien valaistus; Pohjatuulentien valaistuksen jatkaminen					
5100 Leikkikentät					
Menot	-50 000	0	-50 000	-16 597,95	33 402,05
Rahoitusosuudet	0	0	0	0,00	0,00
Käyttöomaisuuden myynti	0	0	0	0,00	0,00
Netto	-50 000	0	-50 000	-16 597,95	33 402,05
Toteuma: Leikkivälineiden uusimista useissa kohteissa					
5110 Puistot					
Menot	-100 000	50 000	-50 000	-94 664,63	-44 664,63
Rahoitusosuudet	0	0	0	0,00	0,00
Käyttöomaisuuden myynti	0	0	0	0,00	0,00
Netto	-100 000	50 000	-50 000	-94 664,63	-44 664,63
Toteuma: Koirapuisto, Satamapuiston maanpinnan muotoilu					
5200 Lehmon urheilukeskus					
Menot	-70 000	0	-70 000	-3 777,80	66 222,20
Rahoitusosuudet	0	0	0	0,00	0,00
Käyttöomaisuuden myynti	0	0	0	0,00	0,00
Netto	-70 000	0	-70 000	-3 777,80	66 222,20
Toteuma: Kuivatuksen laskuputken/-ojan toteutuksen valmistelut, keskeneräinen					

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama alitus + ylitys -
5205 Kontiolahden urheilukenttä					
Menot	-40 000	0	-40 000	-11 604,25	28 395,75
Rahoitusosuudet	0	0	0	0,00	0,00
Käyttöomaisuuden myynti	0	0	0	0,00	0,00
Netto	-40 000	0	-40 000	-11 604,25	28 395,75
Toteuma: Liikuntapuiston suunnittelu, valmiusaste 30 %					
5207 Pallokentät					
Menot	-12 000	12 000	0	0,00	0,00
Rahoitusosuudet	0	0	0	0,00	0,00
Käyttöomaisuuden myynti	0	0	0	0,00	0,00
Netto	-12 000	12 000	0	0,00	0,00
Toteuma: Jakokosken kenttä, kumirouheet					
5210 Jääurheilualueet					
Menot	-12 000	0	-12 000	0,00	12 000,00
Rahoitusosuudet	0	0	0	0,00	0,00
Käyttöomaisuuden myynti	0	0	0	0,00	0,00
Netto	-12 000	0	-12 000	0,00	12 000,00
Toteuma:					
5220 Ulkoilureitit (ei AH-keskus)					
Menot	-40 000	-10 000	-50 000	-59 942,95	-9 942,95
Rahoitusosuudet	0	0	0	21 750,98	21 750,98
Käyttöomaisuuden myynti	0	0	0	0,00	0,00
Netto	-40 000	-10 000	-50 000	-38 191,97	11 808,03
Toteuma: Varparannan latuvalot, Kolinpolku, taukorakenteet, rakenteiden korjausta					
5222 Lähiliikuntapaikat					
Menot	-30 000	0	-30 000	-70 219,56	-40 219,56
Rahoitusosuudet	0	0	0	0,00	0,00
Käyttöomaisuuden myynti	0	0	0	0,00	0,00
Netto	-30 000	0	-30 000	-70 219,56	-40 219,56
Toteuma: Ulkoliikuntasalien asennus: Kylmäojan koulu, Kulhon koulun piha-alue, Lehmon koulu					
5223 AH-keskus, reitit					
Menot	-20 000	0	-20 000	-11 147,93	8 852,07
Rahoitusosuudet	0	0	0	0,00	0,00
Käyttöomaisuuden myynti	0	0	0	0,00	0,00
Netto	-20 000	0	-20 000	-11 147,93	8 852,07
Toteuma: Parantamistoimia ladun huoltoa varten					
5225 AH-keskus, kehittäminen					
Menot	-100 000	0	-100 000	-64 281,33	35 718,67
Rahoitusosuudet	0	0	0	0,00	0,00
Käyttöomaisuuden myynti	0	0	0	0,00	0,00
Netto	-100 000	0	-100 000	-64 281,33	35 718,67
Toteuma: Sähkönsyötön parantaminen ulkoalueille					
5230 Uimarannat					
Menot	-12 000	0	-12 000	-15 386,01	-3 386,01
Rahoitusosuudet	0	0	0	0,00	0,00
Käyttöomaisuuden myynti	0	0	0	0,00	0,00
Netto	-12 000	0	-12 000	-15 386,01	-3 386,01
Toteuma: Kunnostuksia monissa kohteissa, kalusteita					
5240 Matonpesupaikka					
Menot	-30 000	0	-30 000	-46 399,21	-16 399,21
Rahoitusosuudet	0	0	0	0,00	0,00
Käyttöomaisuuden myynti	0	0	0	0,00	0,00
Netto	-30 000	0	-30 000	-46 399,21	-16 399,21
Toteuma: Valmiusaste 95 %					
5253 Venesatamat					
Menot	-20 000	0	-20 000	0,00	20 000,00
Rahoitusosuudet	0	0	0	0,00	0,00
Käyttöomaisuuden myynti	0	0	0	0,00	0,00
Netto	-20 000	0	-20 000	0,00	20 000,00
Toteuma: Ei toimenpiteitä					
KUNNALLISTEKNIikka YHTEENSÄ					
Menot	-3 346 000	-198 000	-3 544 000	-3 190 330,44	353 669,56
Rahoitusosuudet	0	300 000	300 000	373 000,98	73 000,98
Käyttöomaisuuden myynti	0	0	0	0,00	0,00
Netto	-3 346 000	102 000	-3 244 000	-2 817 329,46	426 670,54

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama alitus + ylitys -
KAUKOLÄMPÖLAITOS					
6500 Kaukolämpölaite					
Menot	-30 000	0	-30 000	0,00	30 000,00
Rahoitusosuudet	0	0	0	0,00	0,00
Käyttöomaisuuden myynti	0	0	0	0,00	0,00
Netto	-30 000	0	-30 000	0,00	30 000,00
Toteuma: Investoinnit alle kirjaamisrajan					
KAUKOLÄMPÖLAITOS YHTEENSÄ					
Menot	-30 000	0	-30 000	0,00	30 000,00
Rahoitusosuudet	0	0	0	0,00	0,00
Käyttöomaisuuden myynti	0	0	0	0,00	0,00
Netto	-30 000	0	-30 000	0,00	30 000,00
VESIHUOLTOLAITOS					
6000 Vesilaitos					
Menot	-300 000	-518 000	-818 000	-776 679,10	41 320,90
Rahoitusosuudet	32 500	0	32 500	0,00	-32 500,00
Käyttöomaisuuden myynti	0	0	0	0,00	0,00
Netto	-267 500	-518 000	-785 500	-776 679,10	8 820,90
Toteuma: Kruununrannan, entisen varuskunta-alueen, Metoksen, Soralan ja Uuron uuden teollisuusalueen vesihuolto.					
Vesitorin peruskorjaus edelleen kesken.					
6100 Viemärlaitos					
Menot	-500 000	-275 000	-775 000	-847 049,39	-72 049,39
Rahoitusosuudet	0	37 500	37 500	0,00	-37 500,00
Käyttöomaisuuden myynti	0	0	0	0,00	0,00
Netto	-500 000	-237 500	-737 500	-847 049,39	-109 549,39
Toteuma: Kruununrannan, entisen varuskunta-alueen, Metoksen, Soralan ja Uuron uuden teollisuusalueen vesihuolto.					
Perustelu ylitykselle: Soralan ja Uuron uuden teollisuusalueen rakentaminen ei investointiohjelmassa. Kuhasalon investointiosuus.					
VESIHUOLTOLAITOS YHTEENSÄ					
Menot	-800 000	-793 000	-1 593 000	-1 623 728,49	-30 728,49
Rahoitusosuudet	32 500	37 500	70 000	0,00	-70 000,00
Käyttöomaisuuden myynti	0	0	0	0,00	0,00
Netto	-767 500	-755 500	-1 523 000	-1 623 728,49	-100 728,49
IRTAIN OMAISUUS					
7010 Kontioniemen koulu, taideteos					
Menot	0	-20 000	-20 000	-20 246,10	-246,10
Rahoitusosuudet	0	10 000	10 000	10 000,00	0,00
Käyttöomaisuuden myynti	0	0	0	0,00	0,00
Netto	0	-10 000	-10 000	-10 246,10	-246,10
Toteuma:					
7111 Päiväkotien ensikertainen kalustaminen					
Menot	-20 000	0	-20 000	-20 879,75	-879,75
Rahoitusosuudet	0	0	0	0,00	0,00
Käyttöomaisuuden myynti	0	0	0	0,00	0,00
Netto	-20 000	0	-20 000	-20 879,75	-879,75
Toteuma: Kontiorannan päiväkotikalustettu					
7209 Kontiolahden koulukeskus					
Menot	-112 000	0	-112 000	-111 991,92	8,08
Rahoitusosuudet	0	0	0	0,00	0,00
Käyttöomaisuuden myynti	0	0	0	0,00	0,00
Netto	-112 000	0	-112 000	-111 991,92	8,08
Toteuma: Koulukeskuksen hankinnat toteutettu suunnitellusti					
7219 Kontioniemen koulun kalusto					
Menot	-570 000	0	-570 000	-534 135,03	35 864,97
Rahoitusosuudet	0	0	0	0,00	0,00
Käyttöomaisuuden myynti	0	0	0	0,00	0,00
Netto	-570 000	0	-570 000	-534 135,03	35 864,97
Toteuma: Kilpailutukset onnistuivat siten, että toteutus budjetoitua edullisemmin					
7220 Vapaa-aikatoimen kalusto					
Menot	-10 000	0	-10 000	-26 520,63	-16 520,63
Rahoitusosuudet	0	0	0	0,00	0,00
Käyttöomaisuuden myynti	0	0	0	0,00	0,00
Netto	-10 000	0	-10 000	-26 520,63	-16 520,63
Toteuma: Ampumakellarin remontissa kustannukset ylittivät					

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama alitus + ylitys -
7310 Kunnossapitokalusto (liik.)					
Menot	-20 000	0	-20 000	0,00	20 000,00
Rahoitusosuudet	0	0	0	0,00	0,00
Käyttöomaisuuden myynti	0	0	0	0,00	0,00
Netto	-20 000	0	-20 000	0,00	20 000,00
Toteuma:					
7311 Päiväkotien pihakalusteet					
Menot	-12 000	0	-12 000	0,00	12 000,00
Rahoitusosuudet	0	0	0	0,00	0,00
Käyttöomaisuuden myynti	0	0	0	0,00	0,00
Netto	-12 000	0	-12 000	0,00	12 000,00
Toteuma:					
7312 AH-keskuksen kalusto					
Menot	-15 000	0	-15 000	0,00	15 000,00
Rahoitusosuudet	0	0	0	0,00	0,00
Käyttöomaisuuden myynti	0	0	0	0,00	0,00
Netto	-15 000	0	-15 000	0,00	15 000,00
Toteuma:					
7320 Kunnossapitokalusto (kiinteistöt)					
Menot	-30 000	0	-30 000	-31 000,00	-1 000,00
Rahoitusosuudet	0	0	0	0,00	0,00
Käyttöomaisuuden myynti	0	0	0	0,00	0,00
Netto	-30 000	0	-30 000	-31 000,00	-1 000,00
Toteuma: Uusi kiinteistöhoitotraktori virastotaloille					
7325 Siivoustoimen kalusto					
Menot	-12 000	0	-12 000	0,00	12 000,00
Rahoitusosuudet	0	0	0	0,00	0,00
Käyttöomaisuuden myynti	0	0	0	0,00	0,00
Netto	-12 000	0	-12 000	0,00	12 000,00
Toteuma:					
7340 Varhaiskasvatus					
Menot	-30 000	0	-30 000	-28 505,00	1 495,00
Rahoitusosuudet	0	0	0	0,00	0,00
Käyttöomaisuuden myynti	0	0	0	0,00	0,00
Netto	-30 000	0	-30 000	-28 505,00	1 495,00
Toteuma: Tvt-hankinnat tehty suunnitellusti					
7345 Koulujen pihakalusteet					
Menot	-12 000	0	-12 000	0,00	12 000,00
Rahoitusosuudet	0	0	0	0,00	0,00
Käyttöomaisuuden myynti	0	0	0	0,00	0,00
Netto	-12 000	0	-12 000	0,00	12 000,00
Toteuma:					
7350 Kontiolahden alakoulujen kalusto					
Menot	-75 000	0	-75 000	-75 667,21	-667,21
Rahoitusosuudet	0	0	0	0,00	0,00
Käyttöomaisuuden myynti	0	0	0	0,00	0,00
Netto	-75 000	0	-75 000	-75 667,21	-667,21
Toteuma: Oppimisympäristöjä uudistettu suunnitellusti					
7352 Ravintohuolto					
Menot	-64 000	0	-64 000	-63 223,95	776,05
Rahoitusosuudet	0	0	0	0,00	0,00
Käyttöomaisuuden myynti	0	0	0	0,00	0,00
Netto	-64 000	0	-64 000	-63 223,95	776,05
Toteuma: Ruuankuljetusvaunuja 10 kpl ja puurohaudevaunuja 4 kpl, kupuastiapesukone 1kpl, maidonjakelin 1 kpl ja lavavaunuja 16 kpl					
IRTAIMISTON HANKINNAT YHTEENSÄ					
Menot	-982 000,00	-20 000,00	-1 002 000,00	-912 169,59	89 830,41
Rahoitusosuudet	0,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	0,00
Käyttöomaisuuden myynti	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Netto	-982 000,00	-10 000,00	-992 000,00	-902 169,59	89 830,41
INVESTOINNIT YHTEENSÄ					
Menot	-6 858 000,00	-1 404 000,00	-8 262 000,00	-7 474 111,54	787 888,46
Rahoitusosuudet	32 500,00	384 500,00	417 000,00	448 085,98	31 085,98
Käyttöomaisuuden myynti	520 000,00	0,00	520 000,00	247 037,32	-272 962,68
Netto	-6 305 500,00	-1 019 500,00	-7 325 000,00	-6 778 988,24	546 011,76

5.8 Rahoitusosan toteutuminen

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toiminnan rahavirta	1 944 342	-1 981 000	-36 658	-66 658,16	-30 000,16
Vuosikate	2 277 342	-1 981 000	296 342	88 278,32	-208 063,68
Satunnaiset erät	0	0	0	36 476,37	36 476,37
Tulorahoituksen korjaukset	-333 000	0	-333 000	-191 412,85	141 587,15
Investointien rahavirta	-6 305 500	-1 019 500	-7 325 000	-6 778 988,24	546 011,76
Investointimenot	-6 858 000	-1 404 000	-8 262 000	-7 474 111,54	787 888,46
Rahoitusosuudet investointimenoihin	32 500	384 500	417 000	448 085,98	31 085,98
Pysyvien vastaavien hyödykk. luovutustu	520 000	0	520 000	247 037,32	-272 962,68
Toiminnan ja investointien rahavirta	-4 361 158	-3 000 500	-7 361 658	-6 845 646,40	516 011,60
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset	0	900 000	900 000	880 834,56	-19 165,44
Antolainasaamisten vähennys	0	900 000	900 000	880 834,56	-19 165,44
Lainakannan muutokset	-2 200 000	6 700 000	4 500 000	4 517 187,08	17 187,08
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 000 000	0	5 000 000	5 000 000,00	0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-7 200 000	700 000	-6 500 000	-6 482 812,92	17 187,08
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	6 000 000	6 000 000	6 000 000,00	0,00
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset	389 000	0	389 000	1 029 483,06	640 483,06
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	0		0	172 705,28	172 705,28
Vaihto-omaisuuden muutos	0		0	-63 803,78	-63 803,78
Saamisten muutos	389 000	0	389 000	-109 982,35	-498 982,35
Korottomien velkojen muutos	0		0	1 030 563,91	1 030 563,91
Rahoituksen rahavirta	-1 811 000	7 600 000	5 789 000	6 427 504,70	638 504,70
Rahavarojen muutos	-6 172 158	4 599 500	-1 572 658	-418 141,70	1 154 516,30
Rahavarojen muutos					
Rahavarat 31.12.				2 082 271,60	
Rahavarat 1.1.				2 500 413,30	

Rahoituslaskelman toteutumisessa tarkastelu on tehty siten, että sekä kuluissa että tuotoissa ylitys on miinusmerkkinen ja alitus plusmerkkinen. Valtuustoon nähden sitovat erät on tummennettu yllä olevassa taulukossa.

Toiminnan ja investointien rahavirta toteutui ennakoitua paremmin, johtuen investointimenojen alittumisesta. Investointimenoissa merkittävin alitus oli kunnallistekniikassa.

Lainakannan muutokset toteutuivat arvion mukaisesti. Alkuperäisessä talousarviossa oli arvioitu pitkäaikaisen lainojen lisäykseksi 5 milj. € ja vähennyksiksi 7,2 milj. €. Toisessa osavuosisraportissa tehtiin muutos lyhytaikaisiin lainoihin. Lainakanta kasvoi tilikaudella.

6 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

6.1 Tuloslaskelma

Ulkoiset tuotot ja kulut	2018		2017	
Toimintatuotot				
Myyntituotot	5 114 774,44		4 874 260,99	
Maksutuotot	1 507 958,79		1 789 340,52	
Tuet ja avustukset	2 237 232,50		2 110 314,91	
Muut toimintatuotot	2 829 369,86	11 689 335,59	3 093 569,91	11 867 486,33
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-24 032 128,21		-23 505 337,80	
Palkat ja palkkiot	-19 501 450,33		-18 786 188,45	
Henkilösivukulut	-4 530 677,88		-4 719 149,35	
Eläkekulut	-3 855 271,87		-3 791 047,39	
Muut henkilösivukulut	-675 406,01		-928 101,96	
Palvelujen ostot	-50 463 487,20		-48 913 975,99	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 364 249,90		-4 062 817,96	
Avustukset	-3 584 447,68		-3 264 081,05	
Muut toimintakulut	-1 246 894,18	-83 691 207,17	-961 705,72	-80 707 918,52
Toimintakate		-72 001 871,58		-68 840 432,19
Verotulot		49 315 583,75		50 751 604,95
Valtionosuudet		23 015 200,00		23 393 127,00
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	8 088,92		376,74	
Muut rahoitustuotot	315 014,81		298 813,26	
Korkokulut	-559 917,68		-681 052,98	
Muut rahoituskulut	-3 819,90	-240 633,85	-1 825,86	-383 688,84
Vuosikate		88 278,32		4 920 610,92
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman muk. poistot	-3 756 789,56		-3 453 010,62	
Arvonalentumiset	-71 881,53	-3 828 671,09	-397 444,20	-3 850 454,82
Satunnaiset erät				
Satunnaiset tuotot	36 476,37	36 476,37	394 644,25	394 644,25
Tilikauden tulos		-3 703 916,40		1 464 800,35
Poistoeron muutos		80 489,69		80 489,69
Tilikauden ylijäämä (alij.)		-3 623 426,71		1 545 290,04

6.2 Rahoituslaskelma

	2018		2017	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	88 278,32		4 920 610,92	
Satunnaiset erät	36 476,37		394 644,25	
Tulorahoituksen korjauserät	-191 412,85	-66 658,16	-869 776,01	4 445 479,16
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-7 474 111,54		-9 244 296,45	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	448 085,98		200 000,00	
Pysyvien vastaavien hyödykk.luovutustulot	247 037,32	-6 778 988,24	3 960 005,64	-5 084 290,81
Toiminnan ja investointien rahavirta		-6 845 646,40		-638 811,65
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten vähennys	880 834,56	880 834,56	0,00	0,00
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 000 000,00		0,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-6 482 812,92		-6 678 365,02	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	6 000 000,00	4 517 187,08	0,00	-6 678 365,02
Oman pääoman muutokset		0,00		-107 371,94
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	172 705,28		-118 115,37	
Vaihto-omaisuuden muutos	-63 803,78		44 243,86	
Saamisten muutos	-109 982,35		99 535,84	
Korottomien velkojen muutos	1 030 563,91	1 029 483,06	-1 214 176,00	-1 188 511,67
Rahoituksen rahavirta		6 427 504,70		-7 974 248,63
Rahavarojen muutos		-418 141,70		-8 613 060,28
Rahavarat 31.12.	2 082 271,60		2 500 413,30	
Rahavarat 1.1.	2 500 413,30	-418 141,70	11 113 473,58	-8 613 060,28

6.3 Tase

VASTAAVAA			VASTATTAVAA	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
PYSYVÄT VASTAAVAT	77 120 746,97	74 859 851,53	OMA PÄÄOMA	36 052 353,24
Aineelliset hyödykkeet	69 576 345,61	66 431 544,20	Peruspääoma	20 375 667,50
Maa- ja vesialueet	11 204 767,23	11 115 633,51	Arvonkorotusrahasto	9 950,00
Rakennukset	34 108 762,04	34 691 923,91	Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	19 290 162,45
Kiinteät rakenteet ja laitteet	22 530 432,20	19 479 801,42	Tilikauden yli-/alijäämä	-3 623 426,71
Koneet ja kalusto	1 364 712,17	754 261,29	POISTOERO JA VAPAAEHT. VAR.	2 067 847,34
Muut aineelliset hyödykkeet	25 246,10	15 000,00	Poistoero	2 067 847,34
Keskeneräiset hankinnat	342 425,87	374 924,07		2 148 337,03
Sijoitukset	7 544 401,36	8 428 307,33	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	992 933,70
Osakkeet ja osuudet	7 521 224,90	7 524 296,31	Valtion toimeksiannot	484 874,88
Muut lainasaamiset	23 176,46	904 011,02	Lahjoitusrahastojen pääomat	467 834,75
			Muut toimeksiantojen pääomat	40 224,07
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	641 874,88	988 318,10	VIERAS PÄÄOMA	44 457 378,49
Valtion toimeksiannot	484 874,88	519 023,12	Pitkäaikainen	24 802 257,81
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	157 000,00	469 294,98	Lainat rahoitus ja vakuutuslaitoksilta	24 160 707,00
			Lainat julkisyhteisöiltä	596 760,69
VAIHTUVAT VASTAAVAT	5 807 890,92	6 052 246,49	Ostovelat	44 790,12
Vaihto-omaisuus	201 581,34	137 777,56	Lyhytaikainen	19 655 120,68
Aineet ja tarvikkeet	201 581,34	137 777,56	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	12 165 790,00
Saamiset	3 524 037,98	3 414 055,63	Lainat julkisyhteisöiltä	46 734,01
Pitkäaikaiset saamiset	425 253,00	362 825,00	Saadut ennakot	119 349,00
Lainasaamiset	131 500,00	129 037,00	Ostovelat	3 264 646,69
Muut saamiset	293 753,00	233 788,00	Muut velat	1 556 440,84
Lyhytaikaiset saamiset	3 098 784,98	3 051 230,63	Siirtovelat	2 502 160,14
Myyntisaamiset	2 637 473,08	2 359 158,14	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	83 570 512,77
Muut saamiset	339 839,30	691 945,79		81 900 416,12
Siirtosaamiset	121 472,60	126,70		
Rahoitusarvopaperit	42 535,81	41 970,56		
Muut arvopaperit	42 535,81	41 970,56		
Rahat ja pankkisaamiset	2 039 735,79	2 458 442,74		
VASTAAVAA YHTEENSÄ	83 570 512,77	81 900 416,12		

6.4 Konsernilaskelmat

Tuloslaskelma	2018		2017	
Toimintatuotot		52 941 788,60		54 081 033,28
Toimintakulut		-124 286 825,53		-121 479 807,78
Osuus osakkuusyhtiön voitosta		-576,75		18 778,88
TOIMINTAKATE		-71 345 613,68		-67 379 995,62
Verotulot		49 315 583,75		50 751 604,95
Valtionosuudet		24 595 326,09		24 912 504,55
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	27 829,70		16 976,95	
Muut rahoitustuotot	270 053,22		307 346,71	
Korkokulut	-728 020,19		-1 021 051,94	
Muut rahoituskulut	-134 683,32	-564 820,59	-9 853,66	-706 581,94
Vuosikate		2 000 475,57		7 577 531,95
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman muk. poistot	-5 906 485,59		-5 717 174,57	
Arvonalentumiset	-71 881,53	-5 978 367,12	-399 426,06	-6 116 600,63
Satunnaiset erät	36 476,37	36 476,37	418 558,24	418 558,24
Tilikauden tulos		-3 941 415,18		1 879 489,56
Tilinpäätössiirrot		66 280,36		38 612,51
Tilikauden verot		-30 492,06		16,41
Laskennalliset verot		-5 316,67		-1 204,00
Vähemmistöosuudet		1 077,30		-4 393,51
Tilikauden ylijäämä (alij.)		-3 909 866,25		1 912 520,97

Konsernin rahoituslaskelma	2018		2017	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	2 000 475,57		7 577 531,95	
Satunnaiset erät	36 476,37		418 558,24	
Tilikauden verot	-30 492,06		16,41	
Tulorahoituksen korjauserät	-87 811,71	1 918 648,17	-487 477,33	7 508 629,27
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-15 365 850,79		-19 485 410,03	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	469 947,95		217 989,39	
Pysyvien vastaavien hyödykk. luovutustulot	315 464,49	-14 580 438,35	4 065 112,89	-15 202 307,75
Toiminnan ja investointien rahavirta		-12 661 790,18		-7 693 678,48
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys	-102 193,00		-1 325,87	
Antolainasaamisten vähennys	834 414,58	732 221,58	0,00	-1 325,87
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	11 325 000,00		8 305 558,79	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-8 116 274,34		-8 285 789,02	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	6 394 653,66	9 603 379,32	-534 669,36	-514 899,59
Oman pääoman muutokset	-3 788,76	-3 788,76	2 193 066,83	2 193 066,83
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	221 252,45		-65 254,54	
Vaihto-omaisuuden muutos	-39 468,91		-159 092,33	
Saamisten muutos	-455 668,17		-1 453 570,26	
Korottomien velkojen muutos	1 544 375,16	1 270 490,53	3 986 040,04	2 308 122,91
Rahoituksen rahavirta		11 602 302,67		3 986 290,15
Rahavarojen muutos		-1 059 487,51		-3 707 388,33
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	9 216 121,97		10 275 609,48	
Rahavarat 1.1.	10 275 609,48	-1 059 487,51	13 984 323,68	-3 708 714,20

VASTAAVAA	31.12.2018	31.12.2017	VASTATTAVAA	31.12.2018	31.12.2017
PYSYVÄT VASTAAVAT	113 137 772,78	105 063 298,83	OMA PÄÄOMA	43 581 951,50	47 593 483,33
Aineettomat hyödykkeet	583 864,02	508 618,13	Peruspääoma	20 375 667,50	20 324 734,14
Aineettomat oikeudet	438 687,82	457 301,35	Säätiöiden ja yhd.peruspääoma	2 635,00	2 635,00
Muut pitkävaikutteiset menot	145 176,20	51 316,78	Arvonkorotusrahasito	134 144,32	137 974,17
			Muut omat rahastot	1 206 598,23	1 207 541,62
			Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	25 772 772,69	24 008 077,43
			Tilikauden yli-/alijäämä	-3 909 866,25	1 912 520,97
Aineelliset hyödykkeet	109 347 082,29	100 588 895,79	VÄHEMMISTÖOSUUDET	183 541,46	184 618,76
Maa- ja vesialueet	11 620 080,10	11 494 416,84			
Rakennukset	66 281 706,50	66 748 102,30	PAKOLLISET VARAUKSET	634 035,78	496 142,24
Kiinteät rakenteet ja laitteet	22 721 158,87	19 662 532,21	Eläkevaraukset	8 320,38	10 148,19
Koneet ja kalusto	2 398 606,66	1 683 626,04	Muut pakolliset varaukset	625 715,40	485 994,05
Muut aineelliset hyödykkeet	25 584,88	15 338,78			
Ennakkomaks., keskener. hankinnat	6 299 945,27	984 879,62	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 353 661,98	1 527 041,49
			Valtion toimeksiannot	822 517,90	870 723,42
Sijoitukset	3 206 826,47	3 965 784,90	Lahjoitusrahastojen pääomat	473 802,37	653 624,42
Osakkeet ja osuudet	482 955,76	717 752,87	Muut toimeksiantojen pääomat	57 341,72	2 693,65
Osakkuusyhteisöosakkeet	2 620 351,83	2 412 291,58			
Muut lainasaamiset	-1 325,87	834 414,58	VIERAS PÄÄOMA	83 841 780,22	72 678 193,55
Muut saamiset	104 844,75	1 325,87	Pitkäaikainen	54 460 867,52	51 468 917,80
			Lainat rahoitus ja vakuutuslaitoks.	53 865 726,95	50 254 035,42
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	894 959,95	1 289 591,92	Lainat julkisyhteisöiltä	550 317,40	1 124 051,39
Valtion toimeksiannot	720 834,35	817 595,30	Ostovelat	44 790,12	90 831,00
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	157 008,23	469 303,21	Siirtovelat	33,05	0,00
Muut toimeksiantojen varat	17 117,37	2 693,41			
			Lyhytaikainen	29 380 912,70	21 209 275,75
VAIHTUVAT VASTAAVAT	15 562 238,20	16 126 588,63	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoks.	14 484 853,50	7 926 392,80
Vaihto-omaisuus	381 670,06	342 201,15	Lainat julkisyhteisöiltä	46 729,79	39 768,72
Aineet ja tarvikkeet	381 670,06	342 201,15	Saadut ennakot	141 762,39	150 285,27
			Ostovelat	5 823 660,11	5 431 601,42
Saamiset	5 964 446,17	5 508 778,00	Muut velat	2 870 030,29	1 305 019,84
Pitkäaikaiset saamiset	-224 315,33	404 093,45	Siirtovelat	6 339 039,59	6 334 490,79
Myyntisaamiset	-369 920,06	1,95	Laskennalliset verovelat	-325 162,98	21 716,93
Lainasaamiset	131 497,49	130 636,51			
Muut saamiset	14 107,24	273 455,00	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	129 594 970,93	122 479 479,38
Lyhytaikaiset saamiset	6 188 761,50	5 104 684,54			
Myyntisaamiset	4 514 125,21	3 410 200,04			
Lainasaamiset	309,88	39,84			
Muut saamiset	1 045 862,58	1 236 700,46			
Siirtosaamiset	628 463,83	457 744,20			
Rahoitusarvopaperit	579 362,20	637 486,89			
Osakkeet ja osuudet	19 243,14	19 243,14			
Sijoitukset rahamarkkinainstrument.	371 633,00	410 734,96			
Joukkovelkakirjalainasaamiset	139 550,25	159 138,22			
Muut arvopaperit	48 935,81	48 370,56			
Rahat ja pankkisaamiset	8 636 759,77	9 638 122,59			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	129 594 970,93	122 479 479,38			

7 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

7.1 Kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja –menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja –menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoritusperusteiden mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetietokohdassa, suunnitelman mukaisien poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden osakkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon. Arvostuksen perusteena on pysyvien vastaavien hyödykkeiden todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen hankintamenoon.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon. Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Johdannaissopimusten käsittely

Johdannaiset sisältävät koronvaihtosopimuksia. Kaikki koronvaihtosopimukset on tehty suojaustarkoituksessa. Johdannaiset on käsitelty kirjanpitolain 5:2 §:n mukaisesti, jolloin niistä annettavat tiedot on esitetty taseen liitetietoina. Kunta on sitonut pitkäaikaisten lainojen vaihtuvan koron koronvaihtosopimuksilla kiinteään korkoon lainakohtaisesti. Korkojohdannaisista aiheutuneet kassavirrat on kirjattu tilikauden aikana korkokulujen oikaisuksi. Sopimuksia on useita ja viimeisin niistä on voimassa 29.3.2026 asti.

Avustusten käsittely

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hankintamenojen vähennykseksi.

Tuloslaskelman ja taseen esittämistapa

Vuoden 2018 ja 2017 kunnan tuloslaskelma ja tase ovat vertailukelpoisia keskenään.

7.2 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistely kaikki tytäryhteisöt ja kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä.

Konsernitilinpäätöksen laatimisessa on noudatettu samoja arvostus- ja jaksotusperiaatteita kuin kunnan tilinpäätöksessä. Konsernin osalta vuodesta 2017 alkaen toimintatuotot ja -kulut muuttuivat merkittävästi, kun perustettiin Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymä, johon yhdistettiin kaikkien kuntien sosiaali- ja terveystoimet.

Kontiolahden Yrityspalvelu Oy:stä ja As Oy Kontiolahden Vaskiportista on laadittu alakonsernitilinpäätös, joka on yhdistelty kunnan konsernitilinpäätökseen.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Kunnan ja kuntayhtymän taseessa oleva poistoero ja vapaaehtoiset varaukset on merkitty konsernitilinpäätöksessä omaan pääomaan jaettuna edellisten tilikausien yli-/alijäämiin ja tilikauden yli-/alijäämiin ja niiden muutos konsernituloslaskelmassa tilikauden yli-/alijäämään. Tytäryhteisöjen taseessa olevat poistoeron ja vapaaehtoiset varaukset on merkitty konsernitaseeseen jaettuna omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan sekä niiden muutoksen konsernituloslaskelmaan jaettuna laskennallisen verovelan muutokseen ja tilikauden yli-/alijäämään.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

Poikkeavat arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja menetelmät

Poikkeavat tilikaudet:

Osakkuusyhteisöistä Kontiolahti Golf Oy:llä tilikausi on 1.10. – 30.9. Muutoin konserniin yhdisteltävillä tytäryhteisöillä ja kuntayhtymillä on tilikautena kalenterivuosi.

7.3 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Toimintatuotot tehtäväkokonaisuuksittain

	Konserni		Kunta	
	2018	2017	2018	2017
Kunnanhallitus	2 432 790,27	2 176 207,11	2 016 480,86	1 866 363,83
Sosiaali- ja terveystoiminta	36 452 486,77	37 226 999,54	0,00	0,00
Sivistyslautakunta	2 415 525,90	2 584 400,56	2 070 133,28	2 176 741,63
Tekninen lautakunta	<u>11 640 685,65</u>	<u>12 093 426,07</u>	<u>7 602 721,45</u>	<u>7 824 380,87</u>
Toimintatuotot yhteensä	<u>52 940 788,60</u>	<u>54 081 033,28</u>	<u>11 689 335,59</u>	<u>11 867 486,33</u>

Verotulojen erittely

	Kunta	
	2018	2017
Kunnan tulovero	45 058 582,25	46 157 229,82
Kiinteistövero	2 812 387,11	2 721 176,18
Osuus yhteisöveron tuotosta	<u>1 444 614,39</u>	<u>1 873 198,95</u>
Verotulot yhteensä	<u>49 315 583,75</u>	<u>50 751 604,95</u>

Valtionosuuksien erittely

	Kunta	
	2018	2017
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus (ilman tasauksia)	17 558 214,00	18 115 727,00
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	6 752 036,00	6 565 908,00
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	<u>-1 295 050,00</u>	<u>-1 288 508,00</u>
Valtionosuudet yhteensä	<u>23 015 200,00</u>	<u>23 393 127,00</u>

Palvelujen ostojen erittely

	Kunta	
	2018	2017
Asiakaspalvelujen ostot	38 881 754,03	38 428 301,54
Muiden palvelujen ostot	<u>11 581 733,17</u>	<u>10 485 674,45</u>
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	<u>50 463 487,20</u>	<u>48 913 975,99</u>

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Poistosuunnitelmaa on päivitetty vuoden 2013 alusta alkaen. Uusi poistosuunnitelma koskee 1.1.2013 jälkeen valmistuvia ja hankittavia kohteista. Taseeseen aiemmin aktivoidut erät poistetaan aiemman poistosuunnitelman mukaisesti loppuun saakka. Pienet käyttöomaisuushankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000 €, kirjataan vuosikuluksi.

	ennen 1.1.2013 hankitut hyödykkeet		1.1.2013 jälkeen hankitut hyödykkeet	
Rakennukset:				
Asuinrakennukset	50 vuotta	tasapoisto	30 vuotta	tasapoisto
Hallinto- ja laitosrakennukset	40 vuotta	tasapoisto	20 vuotta	tasapoisto
Tehdas- ja tuotantorakennukset	30 vuotta	tasapoisto	20 vuotta	tasapoisto
Vapaa-ajanrakennukset	30 vuotta	tasapoisto	20 vuotta	tasapoisto
Talousrakennukset	20 vuotta	tasapoisto	10 vuotta	tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet:				
Kadut, tiet, torit, puistot	15 %	menojäännös	15 vuotta	tasapoisto
Sillat, laiturit ja uimalat	20 %	menojäännös	10 vuotta	tasapoisto
Verkostot	7 %	menojäännös	30 vuotta	tasapoisto
Kaukolämpöverkko	10 %	menojäännös	20 vuotta	tasapoisto
Muut putki- ja kaapeliverkot	15 %	menojäännös	15 vuotta	tasapoisto
Kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	20 %	menojäännös	10-15 vuotta	tasapoisto
Koneet ja kalusto	5-15 vuotta	tasapoisto	3-10 vuotta	tasapoisto

Tuottoihin ja kuluihin sisältyvät pakollisten varausten muutokset

	Konserni		Kunta	
	2018	2017	2018	2017
Eläkevastuuvaraus 1.1.	10 148,19	12 837,19	0,00	0,00
Lisäykset tilikaudella	11,53	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	-1 733,95	-2 689,75	0,00	0,00
Eläkevastuuvaraus 31.12.	8 425,77	10 148,19	0,00	0,00
Potilasvahinkovastuuvaraus 1.1.	484 397,05	379 352,10	0,00	0,00
Lisäykset tilikaudella	136 495,79	105 041,96	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Potilasvahinkovastuuvaraus 31.12.	620 889,84	484 394,05	0,00	0,00
Muut vastuuvaraukset 1.1.	1 600,00	3 032,43	0,00	0,00
Lisäykset tilikaudella	0,00	1 600,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	-3 032,43	0,00	0,00
Muut vastuuvaraukset 31.12.	1 600,00	1 600,00	0,00	0,00

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot

	Konserni		Kunta	
	2018	2017	2018	2017
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	190 503,16	354 447,45	187 612,60	292 364,00
Rakennusten luovutusvoitot	0,00	176 067,81	0,00	176 067,81
Muut luovutusvoitot	<u>37 550,85</u>	<u>3 904,59</u>	<u>3 800,25</u>	<u>3 900,00</u>
Luovutusvoitot yhteensä	<u>228 054,01</u>	<u>534 419,85</u>	<u>191 412,85</u>	<u>472 331,81</u>

Satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin sisältyvät erät

	Konserni		Kunta	
	2018	2017	2018	2017
Satunnaiset tuotot				
PKSSK kuntayhtymäosuus	0,00	394 644,25	0,00	394 644,25
Muut satunnaiset tuotot	<u>36 476,37</u>	<u>27 672,39</u>	<u>36 476,37</u>	<u>0,00</u>
Satunnaiset tuotot yhteensä	<u>36 476,37</u>	<u>422 316,64</u>	<u>36 476,37</u>	<u>394 644,25</u>
Satunnaiset kulut				
Muut satunnaiset kulut	<u>0,00</u>	<u>-3 758,40</u>	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
Satunnaiset kulut yhteensä	<u>0,00</u>	<u>-3 758,40</u>	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>

Kuntayhtymien (PKSSK ja Siun Sote) kuntayhtymäosuuksien kirjaukset tehtiin vuonna 2017 ja kirjauksilla oli vaikutus satunnaisiin tuottoihin sekä arvonalentumisiin. Nettovaikutus tilikauden tulokseen oli -2.799,95 €.

Muihin rahoitustuottoihin sisältyvät tuotot, jotka saatu muista yhtiöistä

	Kunta	
	2018	2017
Osinkotuotot muista yhteisöistä	<u>248 207,10</u>	<u>246 643,60</u>
	<u>248 207,10</u>	<u>246 643,60</u>

7.4 Tasetta koskevat liitetiedot

7.4.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Arvonkorotusten periaatteet ja arvonmäärittäminen

Rahoitusarvopaperit on kirjattu nimellisarvosta.

Arvonkorotukset

	Konserni		Kunta	
	2018	2017	2018	2017
Maa- ja vesialueet				
Arvo 1.1.	41 664,64	42 862,62	0,00	0,00
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotusten purku	-525,84	-1 197,97	0,00	0,00
Arvo 31.12.	41 138,80	41 664,65	0,00	0,00
Rakennukset				
Arvo 1.1.	86 359,53	86 359,53	0,00	0,00
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotusten purku	-3 304,01	0,00	0,00	0,00
Arvo 31.12.	83 055,52	86 359,53	0,00	0,00
Muut				
Arvo 1.1.	9 950,00	117 321,94	9 950,00	117 321,94
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotusten purku	0,00	-107 371,94	0,00	-107 371,94
Arvo 31.12.	9 950,00	9 950,00	9 950,00	9 950,00
Arvonkorotukset yhteensä	<u>134 144,32</u>	<u>137 974,18</u>	<u>9 950,00</u>	<u>9 950,00</u>

Pysyvien vastaavien tase-eräkohtaiset tiedot

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

	Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut ain. hyödykkeet	Ennakkomaks. keskener. hank.	Yhteensä
	1100-1109	1110-1129	1130-1159	1160-1179	1180-1189	1190-1195	
Poistamaton hankintameno 1.1.	11 115 633,51	34 691 923,91	19 479 801,42	754 261,29	15 000,00	374 924,07	66 431 544,20
Lisäys tilikaudella	106 411,12	1 373 700,28	4 987 296,26	891 923,49	20 246,10	59 258,63	7 438 835,88
Rahoitusos.tilikaudella		-65 085,00	-373 000,98		-10 000,00		-448 085,98
Vähennykset tilikaudella	-17 277,40						-17 277,40
Siirrot erien välillä			91 756,83			-91 756,83	0,00
Sumupoistot tilikaudella		-1 819 895,62	-1 655 421,33	-281 472,61			-3 756 789,56
Arvonl. ja niiden pal.		-71 881,53					-71 881,53
Poistamaton hankintameno 31.12.	11 204 767,23	34 108 762,04	22 530 432,20	1 364 712,17	25 246,10	342 425,87	69 576 345,61

Pysyvien vastaavien sijoitukset

	Osakkeet tytäryhteisöt	Kuntayhty- mäosuudet	Osakkeet osakkuus ja muut om.yht.	Muut osakkeet ja osuudet	Saamiset tytäryht.	Saamiset kuntayhtym.	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	3 022 487,97	1 950 525,95	1 853 812,74	697 469,65	23 176,46	880 834,56	8 428 307,33
Lisäykset			7 022,05	28 253,61			35 275,66
Vähennykset				-38 347,07		-880 834,56	-919 181,63
Hankintameno 31.12.	3 022 487,97	1 950 525,95	1 860 834,79	687 376,19	23 176,46		7 544 401,36
Kirjanpitoarvo 31.12.	3 022 487,97	1 950 525,95	1 860 834,79	687 376,19	23 176,46	0,00	7 544 401,36

Omistukset muissa yhteisöissä

	Kotipaikka	Kunnan	Konsernin	Konsernin	Konsernin	Konsernin
		omistus	omistus	osuus	osuus	osuus
		osuus	osuus	omasta	vieraasta	tilikauden
				pääomasta	pääomasta	voitosta/ tappiosta

Tytäryhteisöosakkeet

Kontiolahden Yrityspalvelu Oy	Kontiolahti	100,00	100,00	2 065 327,34	17 631 532,78	51 173,23
Kiinteistö Oy Kontioniemen Vaskiportti	Kontiolahti	0,00	80,68	488 904,63	6 976,79	-3 335,95
Lukkarila Kodit Oy	Kontiolahti	100,00	100,00	498 960,91	309 369,05	8 151,21
Kiinteistö Oy Kontiolahden Vuokratalot	Kontiolahti	100,00	100,00	3 037 488,45	9 571 786,11	301 857,68
Kontionloikka Oy	Kontiolahti	100,00	100,00	7 087,97	2 740,09	-1 414,17
Tytäryhteisöt yhteensä				6 097 769,30	27 522 404,82	356 432,00

Kuntayhtymät

P-K:n koulutuskuntayhtymä	Joensuu	3,20	3,20	2 550 319,81	522 798,27	-82 509,81
Pohjois-Karjalan maakuntaliitto	Joensuu	6,01	6,01	106 278,81	138 823,64	-16 840,59
P-K:n sosiaali- ja terveyspalvelujen ky	Joensuu	5,27	5,27	1 678 723,88	11 346 226,78	-540 273,95
Kuntayhtymät yhteensä				4 335 322,51	12 007 848,69	-639 624,35

Osakkuus ja muut omistusyhteisöt

Asunto Oy Kontiolahden Myllypuro	Kontiolahti	37,21	37,21	290 653,67	1 094,74	6,11
Asunto Oy Kontiolahden Mäntyriivit	Kontiolahti	27,31	27,31	92 016,34	5 914,19	2 626,86
Asunto Oy Kotikulho	Kontiolahti	25,77	25,77	131 400,84	282,47	747,87
Asunto Oy Mönningmäki	Kontiolahti	35,99	35,99	49 669,09	314,16	41,19
Asunto Oy Romppalan Hoviseutu	Kontiolahti	48,40	48,40	74 000,99	359,07	13,89
Kiinteistö Oy Kontiolahden Liike- ja palve	Kontiolahti	50,00	50,00	271 457,98	30 667,34	0,05
Kiinteistö Oy Kontiolahden Liikekeskus	Kontiolahti	34,59	34,59	635 983,57	9 208,77	12 554,44
Kiinteistö Oy Paiholankoski	Kontiolahti	43,00	46,00	6 738,17	169 076,15	2,36
Kontiolahden Jäähalli Oy	Kontiolahti	43,60	43,60	174 958,46	13 649,52	-18 360,05
Kontiolahti Golf Oy	Kontiolahti	36,25	36,25	507 056,26	22 474,28	3 503,49
Osakkuus ja muut omistusyht. yhteensä				2 233 935,37	253 040,69	1 136,19

Saamisten erittely

	2018		2017	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	195 438,75	0,00	305 803,17
Siirtosaamiset	0,00	61,03	0,00	126,70
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00	2 002,28
Yhteensä	<u>0,00</u>	<u>195 499,78</u>	<u>0,00</u>	<u>307 932,15</u>
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta jäsenenä				
Myyntisaamiset	0,00	222,40	0,00	4 311,19
Yhteensä	<u>0,00</u>	<u>222,40</u>	<u>0,00</u>	<u>4 311,19</u>
Saamiset yhteensä	<u>0,00</u>	<u>195 722,18</u>	<u>0,00</u>	<u>312 243,34</u>

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2018	2017	2018	2017
Siirtyvät korot	1 155,09	0,00	0,00	126,70
Kelan korvaus työterveyshuollosta	74 476,73	84 734,36	0,00	0,00
EU-tuet ja avustukset	38 845,32	36 540,41	0,00	0,00
Muut tulojäämät	513 986,69	336 469,43	121 472,60	0,00
Yhteensä	<u>628 463,83</u>	<u>457 744,20</u>	<u>121 472,60</u>	<u>126,70</u>

7.4.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Oman pääoman erittely

	Konserni		Kunta	
	2018	2017	2018	2017
Peruspääoma 1.1.	20 375 667,50	20 368 365,41	20 375 667,50	20 375 667,50
Lisäykset	0,00	1 555 218,53	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	-1 598 849,81	0,00	0,00
Peruspääoma 31.12.	<u>20 375 667,50</u>	<u>20 324 734,13</u>	<u>20 375 667,50</u>	<u>20 375 667,50</u>
Säätiöiden ja yhd.peruspääoma 1.1.	2 635,00	0,00	0,00	0,00
Lisäykset	0,00	2 635,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Säätiöiden ja yhd.peruspääoma 31.12.	<u>2 635,00</u>	<u>2 635,00</u>	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
Arvonkorotusrahasto 1.1.	137 974,17	246 544,08	9 950,00	117 321,94
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	-3 829,85	-108 569,91	0,00	-107 371,94
Arvonkorotusrahasto 31.12.	<u>134 144,32</u>	<u>137 974,17</u>	<u>9 950,00</u>	<u>9 950,00</u>
Muut omat rahastot 1.1.	1 207 541,62	1 180 443,53	0,00	0,00
Siirrot rahastosta	-943,39	-41 369,60	0,00	0,00
Siirrot rahastoon	0,00	68 467,69	0,00	0,00
Muut omat rahastot 31.12.	<u>1 206 598,23</u>	<u>1 207 541,62</u>	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	25 920 598,40	24 094 524,29	19 290 162,45	17 744 872,41
Edellisten tilikausien oikaisu	-147 825,71	-86 446,86	0,00	0,00
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	<u>25 772 772,69</u>	<u>24 008 077,43</u>	<u>19 290 162,45</u>	<u>17 744 872,41</u>
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	<u>-3 909 866,25</u>	<u>1 912 520,97</u>	<u>-3 623 426,71</u>	<u>1 545 290,04</u>
Oma pääoma yhteensä	<u>43 581 951,50</u>	<u>47 593 483,32</u>	<u>36 052 353,24</u>	<u>39 675 779,95</u>

Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveyspalvelujen vuoden 2018 maksuosuudet vahvistuvat lopullisesti vasta tilinpäätöksen käsittelyn jälkeen. Vuoden 2018 maksuosuus on kirjattu tilinpäätökseen laskutetun jäsenkuntaosuuden mukaan. Kontiolahden kunnan osalta tämä on 35.942.578 € euroa. Mahdollinen muutos on -29.654 euroa, joka tullaan oikaisemaan oman pääoman kautta vuoden 2019 aikana. Vuonna 2018 konsernin peruspääoman osalta on korjattu aiemmilta tilikausilta tulleet virheet.

Pitkäaikaiset velat

	Kunta	
	2018	2017
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	4 195 617,95	4 295 244,72
Lainat julkisyhteisöiltä	<u>3 070 770,00</u>	<u>3 475 000,00</u>
Pitkäaikaiset velat yhteensä	<u>7 266 387,95</u>	<u>7 770 244,72</u>

Tarkoitetaan lainoja, jotka erääntyvät 1.1.2024 tai sen jälkeen.

Pakolliset varaukset

	Konserni		Kunta	
	2018	2017	2018	2017
Eläkevastuuvaraus	8 425,78	10 148,19	0,00	0,00
Potilasvahinkovastuuvaraus	620 889,85	484 394,05	0,00	0,00
Muut vastuuvaraukset	<u>1 600,00</u>	<u>1 600,00</u>	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
Yhteensä	<u>630 915,63</u>	<u>496 142,24</u>	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>

Vieras pääoma

	2018		2017	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat	<u>0,00</u>	<u>-73 203,15</u>	<u>0,00</u>	<u>6 464,50</u>
Yhteensä	<u>0,00</u>	<u>-73 203,15</u>	<u>0,00</u>	<u>6 464,50</u>
Velat kuntayhtymille, joissa kunta jäsenenä				
Ostovelat	<u>0,00</u>	<u>42 416,82</u>	<u>0,00</u>	<u>46 074,38</u>
Yhteensä	<u>0,00</u>	<u>42 416,82</u>	<u>0,00</u>	<u>46 074,38</u>
Velat osakkuus- ja omistusyhteisöille				
Ostovelat	<u>0,00</u>	<u>911,03</u>	<u>0,00</u>	<u>867,55</u>
Yhteensä	<u>0,00</u>	<u>911,03</u>	<u>0,00</u>	<u>867,55</u>
Vieras pääoma yhteensä	<u>0,00</u>	<u>-29 875,30</u>	<u>0,00</u>	<u>53 406,43</u>

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2018	2017	2018	2017
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot	185 936,20	15 795,15	0,00	0,00
Menojäämät				
Lomapalkkavelan ja henkilösivukulu	5 567 029,08	5 048 312,21	2 190 124,19	2 120 443,32
jaksotukset				
Muut palkkojen ja henkilösivukuluje	9 705,42	407 422,96		
jaksotukset				
Korkojaksotukset	200 348,90	240 507,92	135 262,53	164 605,85
Muut menojäämät	<u>376 020,00</u>	<u>622 452,55</u>	<u>176 773,42</u>	<u>67 762,71</u>
Yhteensä	<u>6 339 039,59</u>	<u>6 334 490,79</u>	<u>2 502 160,14</u>	<u>2 352 811,88</u>

7.5 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin

	Konserni		Kunta	
	2018	2017	2018	2017
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	<u>16 094 286,56</u>	<u>13 240 083,31</u>	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
Yhteensä	<u>16 094 286,56</u>	<u>13 240 083,31</u>	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>

Muut vakuudet

	Konserni		Kunta	
	2018	2017	2018	2017
Omasta puolesta annetut vakuudet				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	<u>0,00</u>	<u>350 850,37</u>	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
Yhteensä	<u>0,00</u>	<u>350 850,37</u>	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>

Vuokravastuut

	Konserni		Kunta	
	2018	2017	2018	2017
Vuokravastuut yhteensä, vastuut voimassa				
kunnan osalta 2/2022 saakka	3 000 773,48	2 398 749,01	942 809,92	144 462,90
- Seur. tilikaudella maksettava osuus	1 664 791,06	1 555 194,20	292 210,92	55 810,69
- Myöhemmin maksettava osuus	1 335 982,42	843 554,81	650 599,00	88 652,21
Leasingvastuut yhteensä, vastuut voimassa				
kunnan vuoteen 2034 saakka	10 353 407,35	10 628 847,80	10 295 975,50	10 500 000,00
- Seur. tilikaudella maksettava osuus	465 694,22	185 449,34	433 898,10	128 000,00
- Myöhemmin maksettava osuus	9 887 713,13	10 443 398,46	9 862 077,40	10 372 000,00

Kunnanhallitus teki päätöksen 19.6.2017 § 198 Kontioniemen koulun toteuttamisesta kiinteistöleasing rahoituksella. Hanke käynnistyi vuonna 2017 ja koulu otettiin käyttöön syksyllä 2018. Onttolan koulun toteuttamisesta kiinteistöleasinginrahoituksella kunnanhallitus teki päätöksen 30.10.2017 § 266. Hanke käynnistyi kesällä 2018 ja valmistuu kesällä 2019. Leasingvastuissa on huomioitu jäännösarvot.

Vastuusitoumukset

	Konserni		Kunta	
	2018	2017	2018	2017
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma			26 019 585,05	17 719 585,05
Jäljellä oleva pääoma			18 488 688,50	13 428 205,47
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	2 367 665,46	2 367 665,46	2 359 329,30	2 359 329,30
Jäljellä oleva pääoma	1 351 995,77	1 453 214,34	1 349 583,35	1 450 463,41

	Kunta	
	2018	2017
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	84 663 381,00	82 886 355,00
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista vastuista 31.12.	0,00	0,00
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	54 392,32	54 780,79

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

	Konserni		Kunta	
	2018	2017	2018	2017
Sopimusvastuut				
Sopimukseen sisältyvät lunastusveloitteet	189 000,00	202 000,00	189 000,00	202 000,00
Sopimusvastuut yhteensä	189 000,00	202 000,00	189 000,00	202 000,00
Johdannaispöimukset				
Koronvaihtosopimukset *)				
Käypä arvo	-892 591,99	-904 844,87	-578 496,00	-685 455,17
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	26 374 190,22	30 301 825,49	22 275 000,00	26 625 000,00
Arvonlisäveron palautusvastuu	299 827,00	305 320,04	7 571,69	38 086,50
Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu	6 035 179,00	6 035 179,00	6 035 179,00	6 035 179,00
Vammaispalvelulain mukaiset potilasvakuutuksen vastuut	125 504,00	76 025,23	0,00	0,00
Muut vastuut (keräysvarat)	18 762,97	18 848,93	18 762,97	18 848,93

*) Kunta on suojannut vaihtuvakorkoisten pitkäaikaisten lainojen korkoja koronvaihtosopimuksilla. Lainojen vaihtuvat korot on muutettu kiinteiksi. Koronvaihtosopimusten kiinteät korot vaihtelevat 0,303-1,75% pa. Lainojen erääntymisajan kohdat ovat vuosina 2021-2026 ja koronvaihtosopimusten vuosina 2021-2026. Lainoja lyhennetään ja koronvaihtosopimusten kohdearvo alenee vastaavassa tahdissa.

Ympäristöasioiden harkinnanvarainen esittäminen

	Kunta	
	2018	2017
Ympäristötuotot		
Virainomaistoiminnan tuotot	86 137,97	87 589,18
Ympäristökulut		
Virainomaistoiminnan kulut	-125 669,32	-121 584,82
Siitä: ympäristösuojeluun annetut avustukset	-13 000,00	-7 266,00
Ympäristökulut netto	<u>-39 531,35</u>	<u>-33 995,64</u>

Kontiolahden kunnalla ei ole tiedossa olevia ympäristövelvoitteita.

7.6 Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitapahtumia koskevat liitetiedot

Henkilöstön lukumäärä tehtäväkokonaisuuksittain

	Kunta	
	2018	2017
Hallinto-osasto	29	29
Sivistysosasto	465	455
Tekninen osasto	140	135
Yhteensä	<u>634</u>	<u>619</u>

Henkilöstökulut

	Kunta	
	2018	2017
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	24 032 128,21	23 505 337,80
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	<u>424 314,63</u>	<u>473 021,12</u>
Henkilöstökulut yhteensä	<u>24 456 442,84</u>	<u>23 978 358,92</u>

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

	Kunta	
	2018	2017
Sosiaalidemokraatit	9 729,36	8 223,25
Suomen Keskustapuolue	6 002,94	5 580,87
Kansallinen Kokoomus	3 524,27	3 238,13
Kontiolahden Perussuomalainen	444,00	789,46
Vihreät, Kontiolahden Vihreät ry	538,00	660,00
Suomen Kristillisdemokraatit, Kontiolahti	20,00	0,00
Yhteensä	<u>20 258,57</u>	<u>18 491,71</u>

Tilintarkastajan palkkiot

	Kunta	
	2018	2017
Tilintarkastusyhteisö BDO Auditor Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	12 596,84	12 714,29
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät	56,55	8 050,17
Muut palkkiot	0,00	216,00
Yhteensä	<u>12 653,39</u>	<u>20 980,46</u>

Intressitahojen kanssa tehdyt liiketoimet

Kunnan / konsernin intressitahojen kanssa ei ole ollut tavanomaisesta poikkeavia liiketoimia.

8 ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET

8.1 Vesihuoltolaitoksen toimintakertomus

Vesihuoltolaitos toimitti vettä vuoden 2018 aikana noin 3350 asiakkaalle, joista suurin osa kuuluu myös viemäröinnin piiriin. Vettä toimitetaan lisäksi kolmelle vesiosuuskunnalle (Varparanta, Onttola ja Kunnasniemi). Osuuskunnista jätevettä otetaan vastaan Onttolan, Kunnasniemen ja Varparannan vesiosuuskunnilta. Jätevedet johdetaan siirtoviemäriä pitkin Joensuuhun Kuhasalon jätevedenpuhdistamolle. Yhteistyö jatkui naapurikuntien, vesiosuuskuntien ja ELY-keskuksen kanssa.

Vettä otettiin Lehmon, Kuusojan, Jaamankankaan, Jakokosken ja Kirkonkylän (varavedenottamo) vedenottamoilta yhteensä noin 1400 m³/vuorokausi. Kuusojan Kuokkasenkankaan vedenottamokaivojen lupaa odotettiin AVI:lta.

Investoinneissa Kirkonkylän vesitornin epäonninen saneeraus jatkui, Kruununrannan, entisen varuskunta-alueen, Metoksen alueen, Soralan ja Uuron uuden teollisuusalueen vesihuoltoa rakennettiin.

Vesihuoltolaitoksen keskeisimpiä tehtäväalueita ovat uusien kaava-alueiden vesi- ja viemäriverkostojen rakentaminen sekä veden toimitusvarmuuden varmistaminen. Toiminta-alueen sisäpuolella olevia vielä liittymättömiä kiinteistöjä pyritään liittämään kunnan vesi- ja viemäriverkoston piiriin. Entistä verkostoa kunnostetaan saneeraamalla jätevesipumppaamoja ja automaatiota sekä uusimalla vanhoja epäkuntoisia puhtaan veden talo- ja pääsulkuja. Betoniset viemärit on saatu jo lähes uusittua.

Keskeisenä tavoitteena on riittävän raakaveden saannin turvaaminen (Kuusoja, Lehmo, Jaamankangas). Varmuutta on lisätty myös varmistamalla sähkönsaantia varavoimalla. Jatkossa kartoitetaan edelleen uusia mahdollisia vedenottoalueita sekä itse että yhteistyössä Joensuun Veden kanssa.

Johtotiedon ajantasaistaminen jatkui edelleen mittaus ja kartastot- yksikön johdolla liitettyjen osuuskuntien kartoittamisella ja nykyisen verkoston tarkennusmittauksin.

Vesihuoltolaitos on toiminut taseyksikkönä 1.1.2011 alkaen. Vesihuoltolaitos maksaa kunnalle vuosittain kunnanvaltuuston vahvistaman korvauksen kunnan vesihuoltolaitokseen sijoittamasta peruspääomasta.

Vuosittain osana kunnan talousarviota ja osavuosisiraportteja on hyväksytty vesihuoltolaitoksen investoinnit ja näiden määrä vaihtelee. Talousarviokäsittelyn yhteydessä vesihuoltolaitokselle asetetaan myös liikeylijäämä tavoite. Vesihuoltolaitos pyrkii pidemmällä aikavälillä kattamaan investointinsa tulorahoituksellaan. Vuosien aikana vesi- ja viemäriverkoston on tehty merkittäviä investointeja muun muassa uusien asuinalueiden vuoksi ja vesihuoltolaitos ei ole tulorahoituksellaan pystynyt kattamaan kaikkia investointeja. Investointimenot olivat tilikaudella 1,6 milj. € ja liikeylijäämä 0,8 milj €. Investointien toteuttamiseksi pitkäaikaisen lainojen lisäys kunnalta oli 0,8 milj €.

8.2 Vesihuoltolaitoksen tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu

	TP 2017	TA 2018	TA- muutokset	TA 2018 muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama (TOT-TA) - alitus + ylitys	Poikkeama %	Muutos TP17-TP18
Liikevaihto	2 333 834,76	2 285 650	40 000	2 325 650	2 395 047,50	69 397,50	3,0 %	2,6 %
Liiketoiminnan muut tuotot	95,91	4 000	0	4 000	3 106,14	-893,86	-22,3 %	3138,6 %
Materiaalit ja palvelut	-879 905,44	-827 340	28 060	-799 280	-857 352,58	-58 072,58	7,3 %	-2,6 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-158 048,27	-162 500	0	-162 500	-162 066,77	433,23	-0,3 %	2,5 %
Ostot tilikauden aikana	-158 048,27	-162 500	0	-162 500	-162 066,77	433,23	-0,3 %	2,5 %
Palvelujen ostot	-721 857,17	-664 840	28 060	-636 780	-695 285,81	-58 505,81	9,2 %	-3,7 %
Henkilöstökulut	-225 329,22	-261 470	0	-261 470	-183 012,57	78 457,43	-30,0 %	-18,8 %
Palkat ja palkkiot	-175 885,10	-202 400	0	-202 400	-141 587,04	60 812,96	-30,0 %	-19,5 %
Henkilösivukulut	-49 444,12	-59 070	0	-59 070	-41 425,53	17 644,47	-29,9 %	-16,2 %
Eläkekulut	-41 584,38	-48 640	0	-48 640	-37 241,41	11 398,59	-23,4 %	-10,4 %
Muut henkilösivukulut	-7 859,74	-10 430	0	-10 430	-4 184,12	6 245,88	-59,9 %	-46,8 %
Poistot ja arvonalentumiset	-435 395,83	-505 000	0	-505 000	-465 791,78	39 208,22	-7,8 %	7,0 %
Suunnitelman mukaiset poistot	-435 395,83	-505 000	0	-505 000	-465 791,78	39 208,22	-7,8 %	7,0 %
Liiketoiminnan muut kulut	-57 870,79	-61 060	0	-61 060	-57 607,88	3 452,12	-5,7 %	-0,5 %
Liikelylijäämä(-alijäämä)	735 429,39	634 780	68 060	702 840	834 388,83	131 548,83	18,7 %	13,5 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-184 315,58	-197 900	0	-197 900	-178 861	19 038,70	-9,6 %	-3,0 %
Muut rahoitustuotot	560,65	0	0	0	523,06	523,06		-6,7 %
Muille maksetut korkokulut	-76 875,45	-65 900	0	-65 900	-71 384,35	-5 484,35	8,3 %	-7,1 %
Muut rahoituskulut	-108 000,78	-132 000	0	-132 000	-108 000,01	23 999,99	-18,2 %	0,0 %
Ylijäämä (alij.) ennen satunnaisia erä	551 113,81	436 880	0	504 940	655 527,53	150 587,53	29,8 %	18,9 %
Ylijäämä (alij.) ennen varauksia	551 113,81	436 880	0	504 940	655 527,53	150 587,53	29,8 %	18,9 %
Tilikauden ylijäämä (alij.)	551 113,81	436 880	0	504 940	655 527,53	150 587,53	29,8 %	18,9 %

Valtuustoon nähden sitovat erät tummennettu.

8.3 Vesihuoltolaitoksen rahoituslaskelmaosan toteutumisvertailu

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toiminnan rahavirta	941 880	68 060	1 009 940	1 121 319,31	111 379,31
Liikelylijäämä (alijäämä)	634 780	68 060	702 840	834 388,83	131 548,83
Poistot ja arvonalentumiset	505 000	0	505 000	465 791,78	-39 208,22
Rahoitustuotot ja -kulut	-197 900	0	-197 900	-178 861,30	19 038,70
Investointien rahavirta	-767 500	-755 500	-1 523 000	-1 623 728,49	-100 728,49
Investointimenot	-800 000	-793 000	-1 593 000	-1 623 728,49	-30 728,49
Investointitulot	32 500	37 500	70 000	0,00	-70 000,00
Toiminnan ja investointien rahavirta	174 380	-687 440	-513 060	-502 409,18	10 650,82
Rahoituksen rahavirta	-137 280	700 000	562 720	502 409,18	-60 310,82
Lainakannan muutokset	-137 280	700 000	562 720	652 399,25	89 679,25
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	700 000	700 000	789 676,83	89 676,83
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-137 280	0	-137 280	-137 277,58	2,42
Muut maksuvalmiuden muutokset	0	0	0	-149 990,07	-149 990,07
Rahavarojen muutos	37 100	12 560	49 660	0,00	-49 660,00

Valtuustoon nähden sitovat erät tummennettu

8.4 Vesihuoltolaitoksen investointiosan toteutumisvertailu

VESIHUOLTOLAITOS	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama alitus + ylitys -
6000 Vesilaitos					
Menot	-300 000	-518 000	-818 000	-776 679,10	41 320,90
Rahoitusosuudet	32 500	0	32 500	0,00	-32 500,00
Käyttöomaisuuden myynti	0	0	0	0,00	0,00
Netto	-267 500	-518 000	-785 500	-776 679,10	8 820,90
Toteuma: Kruununrannan, entisen varuskunta-alueen, Metoksen, Soralan ja Uuron uuden teollisuusalueen vesihuolto. Vesitomin peruskorjaus edelleen kesken.					
6100 Viemärlaitos					
Menot	-500 000	-275 000	-775 000	-847 049,39	-72 049,39
Rahoitusosuudet	0	37 500	37 500	0,00	-37 500,00
Käyttöomaisuuden myynti	0	0	0	0,00	0,00
Netto	-500 000	-237 500	-737 500	-847 049,39	-109 549,39
Toteuma: Kruununrannan, entisen varuskunta-alueen, Metoksen, Soralan ja Uuron uuden teollisuusalueen vesihuolto. Perustelu ylitykselle: Soralan ja Uuron uuden teollisuusalueen rakentaminen ei investointiohjelmassa. Kuhasalon investointiosuus.					
VESIHUOLTOLAITOS YHTEENSÄ					
Menot	-800 000	-793 000	-1 593 000	-1 623 728,49	-30 728,49
Rahoitusosuudet	32 500	37 500	70 000	0,00	-70 000,00
Käyttöomaisuuden myynti	0	0	0	0,00	0,00
Netto	-767 500	-755 500	-1 523 000	-1 623 728,49	-100 728,49

8.5 Vesihuoltolaitoksen tilinpäätöslaskelmat

Vesihuoltolaitoksen tuloslaskelma

	2018	2017
Liikevaihto	2 395 047,50	2 333 834,76
Liiketoiminnan muut tuotot	3 106,14	95,91
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-162 066,77	-158 048,27
Palvelujen ostot	-695 285,81	-857 352,58
-721 857,17		-879 905,44
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-141 587,04	-175 885,10
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-37 241,41	-41 584,38
Muut henkilösivukulut	-4 184,12	-7 859,74
-225 329,22		
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-465 791,78	-465 791,78
-435 395,83		-435 395,83
Liiketoiminnan muut kulut	-57 607,88	-57 870,79
Liikelylijäämä (-alijäämä)	834 388,83	735 429,39
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut rahoitustuotot	523,06	560,65
Kunnalle maksetut korkokulut	-71 384,35	-76 875,45
Muut rahoituskulut	-108 000,01	-108 000,78
-184 315,58		
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	655 527,53	551 113,81
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	655 527,53	551 113,81
Tilikauden ylijäämä (alij.)	655 527,53	551 113,81
LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT		
Sijoitetun pääoman tuotto, %	8,8	9,2
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	8,8	9,2
Voitto, %	27,4	23,6

Vesihuoltolaitoksen rahoituslaskelma

	2018		2017	
Toiminnan rahavirta				
Liikelyljäämä (alijäämä)	834 388,83		735 429,39	
Poistot ja arvonalentumiset	465 791,78		435 395,83	
Rahoitustuotot ja -kulut	-178 861,30	1 121 319,31	-184 315,58	986 509,64
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-1 623 728,49	-1 623 728,49	-1 517 147,18	-1 517 147,18
Toiminnan ja investointien rahavirta		-502 409,18		-530 637,54
Rahoituksen rahavirta				
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	789 676,83		1 213 139,90	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-137 277,58	652 399,25	-137 277,59	1 075 862,31
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Saamisten muutos muilta	-145 212,69		-55 379,40	
Korottomien velkojen muutos	-4 777,38	-149 990,07	102 685,01	47 305,61
Rahoituksen rahavirta		502 409,18		1 123 167,92
Rahavarojen muutos		0,00		592 530,38
Rahavarat 31.12.	0,00		0,00	
Rahavarat 1.1.	0,00	0,00	-592 530,38	592 530,38
	2 018	2 017		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä				
5 vuodelta, €	247	233		
Investointien tulorahoitus, %	69,1	65,0		
Pääomamenojen tulorahoitus, %	63,7	59,6		
Lainanhoitokate	5,9	0,1		
Quick ratio	1,2	1,1		
Current ratio	1,2	1,1		

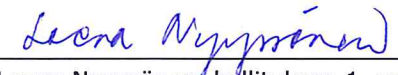
Vesihuoltolaitoksen tase

VASTAAVAA	31.12.2018	31.12.2017
Pysyvät vastaavat		
Aineelliset hyödykkeet	9 638 831,04	8 481 894,33
Maa- ja vesialueet	35 620,00	35 620,00
Kiinteät rakenteet ja laitteet	9 604 211,04	8 443 910,59
Kuljetusvälineet	0,00	2 363,74
Pysyvät vastaavat yhteensä	9 639 831,04	8 481 894,33
Vaihtuvat vastaavat		
Saamiset	904 634,07	759 421,38
Pitkäaikaiset saamiset	181 085,00	121 120,00
Muut saamiset	181 085,00	121 120,00
Lyhytaikaiset saamiset	723 549,07	638 301,38
Myyntisaamiset	806 199,76	715 431,45
Muut saamiset	-82 650,69	-77 130,07
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	904 634,07	759 421,38
VASTAAVAA YHTEENSÄ	10 544 465,11	9 241 315,71
VASTATTAVAA	31.12.2018	31.12.2017
Oma pääoma		
Peruspääoma	2 700 000,00	2 700 000,00
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	3 086 628,98	2 535 515,17
Tilikauden yli/alijäämä	655 527,53	551 113,81
Oma pääoma yhteensä	6 442 156,51	5 786 628,98
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen	3 512 870,10	2 860 470,85
Lainat kunnalta	3 512 870,10	2 860 470,85
Lyhytaikainen	589 438,50	594 215,88
Lainat kunnalta	137 277,59	137 277,59
Ostovelat	385 984,19	389 927,38
Korottomat velat kunnalta	323,34	0,00
Muut velat	8 074,13	4 846,70
Siirtovelat	57 779,25	62 164,21
Vieras pääoma yhteensä	4 102 308,60	3 454 686,73
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	10 544 465,11	9 241 315,71
Tunnusluvut		
Omavaraisuusaste, %	61,1	62,6
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	171,1	148,0
Kertynyt ylijäämä/alijäämä, 1000 €	3 742	3 087
Lainakanta 31.12., 1000 €	3 650	2 860

9 ALLEKIRJOITUKSET JA TILINPÄÄTÖSMERKINNÄT

Kontiolahdessa 28.3.2019

Mikka Kuusela, hallituksen puheenjohtaja

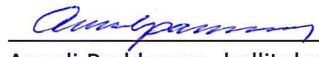

Leena Nyyssönen, hallituksen 1. varapj

Jertta Harinen, hallituksen jäsen

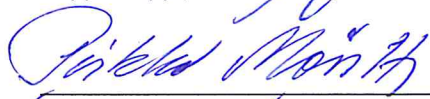

Matti Mäntynen, hallituksen jäsen

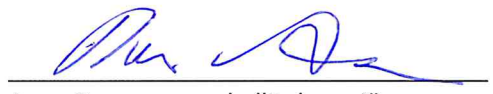

Mikko Tiainen, hallituksen jäsen

Jere Penttilä, kunnanjohtaja
Sakari Kelg, v.s. kunnanjohtaja

Anneli Parkkonen, hallituksen 2. varapj

Seppo Toppi, hallituksen jäsen

Pirkko Mönkki, hallituksen jäsen

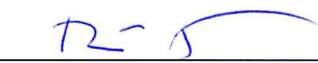

Anne Romppanen, hallituksen jäsen
Petka Ahnholm, hallituksen
varajäsen

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Kontiolahdella 21.5.2019.

BDO Audiator Oy, tilintarkastusyhteisö

Taina Törrönen, JHT, HT

10 LUETTELO KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITELAJEISTA

Tilinpäätös	sidottuna
Päiväkirja	sähköinen arkistointi
Pääkirja	sähköinen arkistointi
Osakirjanpidot	sähköinen arkistointi
Tase-erittelyt	paperitulosteena

Tositenaaineisto

Alkusaldot	ALKUSA
Talousarvio	BUD
Lisätalousarvio	BUDL
Excel-muistiot	EXCEL
Kassa 2 (cpu)	KASSA2
Konsernin alkusaldo	KLALKU
Konsernikirjaukset	KLKIRJ
Tytäryhteisöt/ kuntayhtymät	KLYHT
Käyttöomaisuustositteet	KOMTOS
Muistiotositteet sisäinen	MUISIS
Muistiotositteet 1	MUIST1
Ostoreskontra maksut	OMAKSU
Ostolaskut	OSTOT
Palkkatositteet	PALKAT
Pankkien tiliotteet	PANKKI
Muistiot / Rondo	RONDO
Sisäiset laskut / Rondo	RONLAS
Sisäiset laskut / Proe	SISLAS
MR hyvityslaskut kuittaus	YMRHYV
MR manuaalisuoritukset	YMRMAN
MR viitesuoritukset	YMRVII
Keskusvarasto	VARAS3
Liitetietositteet	LTT (paperitulosteena)